

**Change
For Good**
.....
เปลี่ยนเพื่อโลกที่ดีกว่า

คู่มือการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช

อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (อพ.สธ.-สก.)

คำนำ

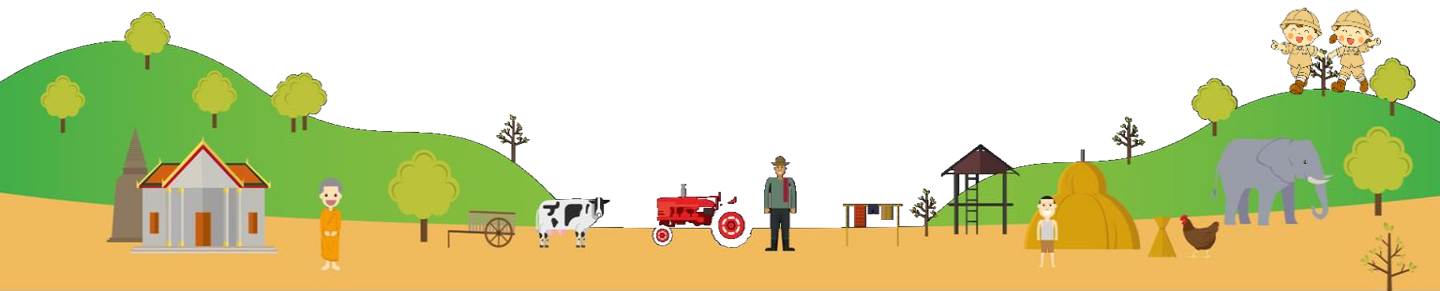
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย มีความศรัทธาในพระราชดำริที่ทรงทำเพื่อผลประโยชน์แก่มหาชนชาวไทย ประกอบกับได้รับทราบการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ที่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสืบทอดงานอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจ และทำให้ตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ในประเทศไทย ก่อให้เกิดกิจกรรมเพื่อให้เกิดการร่วมคิด ร่วมปฏิบัติที่นำผลประโยชน์มาถึงประชาชนชาวไทย

เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จึงได้จัดทำคู่มือการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นและงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานให้ถูกต้อง ตามแนวพระราชดำริ คู่มือการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นและงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน แสดงถึงที่มาและความสำคัญ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของโครงการอนุรักษ์พืชฯ แนวทางการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน การอนุรักษ์ ความหมายของงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น วัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินงาน และการบริหารจัดการเรียนรู้งานฐานทรัพยากรท้องถิ่น การบริหาร และการจัดการเรียนรู้ วิธีการดำเนินงาน รวมทั้งการประเมินองค์ประกอบส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การเรียนรู้นำไปสู่การพัฒนาตน องค์กร สังคม และประเทศชาติต่อไป

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

มิถุนายน 2562

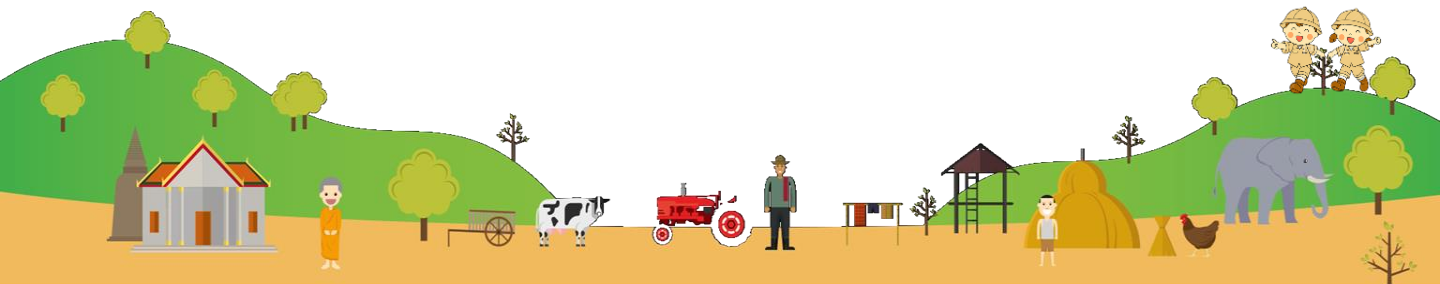

เรื่อง

สารบัญ

หน้า

1. ที่มาและความสำคัญในการสนองพระราชดำริ 1
2. กลไกการขับเคลื่อนโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช
อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ 4
3. บทบาทของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นภายใต้แผนแม่บท
อพ.สธ. ระยะที่ 5 ปีที่หก (ตุลาคม พ.ศ. 2559 – 30 กันยายน พ.ศ. 2564) 10
4. เป้าหมายของโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจาก
พระราชดำริฯ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (อพ.สธ.-สก.) 11
5. แนวทางการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น 12
6. ตัวชี้วัดเป้าหมายของโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจาก
พระราชดำริฯ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 30
7. กระบวนการดำเนินงานตามตัวชี้วัด 33
8. สรุปผลการถอดบทเรียนความสำเร็จจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ที่ผ่านการประเมินผลการดำเนินงานโดยได้รับพระราชทานป้ายสนอง
พระราชดำริฯ และเกียรติบัตรฯ ในงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น
ประจำปี 2556 – 2561 52
9. พันที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สมัครเข้าร่วมสนองพระราชดำริฯ
และดำเนินโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ 57

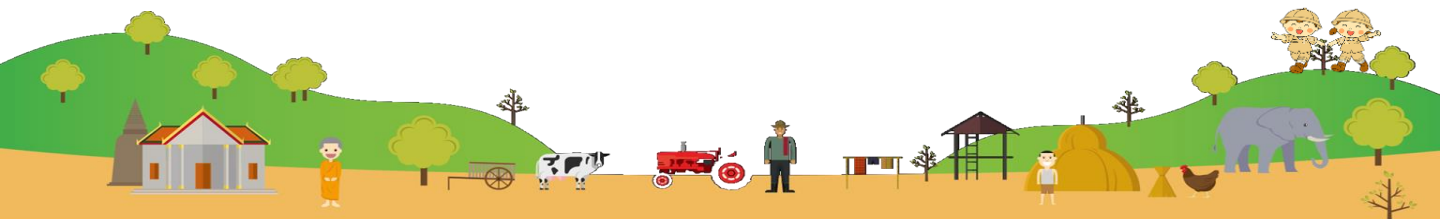

สารบัญ

ภาคผนวก

- « ตัวอย่างคำสั่งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ จังหวัดสระแก้ว และตัวอย่างคำสั่งคณะทำงานขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ จังหวัดสระแก้ว **ภาคผนวก ก.**
- « ร่างคำสั่งคณะทำงานขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ อำเภอ....**ภาคผนวก ข.**
- « ตัวอย่างรายงานการประชุมองค์รปกครองส่วนท้องถิ่น **ภาคผนวก ค.**
- « ตัวอย่างแบบฟอร์มการสมัครเข้าร่วมสนองพระราชดำริฯ **ภาคผนวก ง.**
- « ร่างคำสั่งคณะกรรมการดำเนินโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ องค์รปกครองส่วนท้องถิ่น....(อพ.สร.-อปท.) **ภาคผนวก จ.**

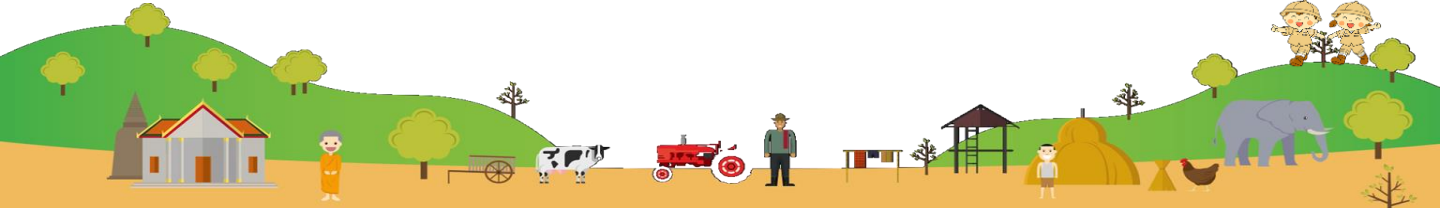
1. ที่มาและความสำคัญ

1.1 ตามที่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำริบางประการเกี่ยวกับการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช “การสอนและอบรมให้เด็กมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์พืชพรรณนั้นควรใช้วิธีการปลูกฝังให้เด็กเห็นความงดงาม ความน่าสนใจ และเกิดความปิติที่จะทำการศึกษาและอนุรักษ์พืชพรรณต่อไป การใช้วิธีการสอนการอบรมที่ให้เกิดความรู้สึกกลัวว่า หากไม่อนุรักษ์แล้วจะเกิดผลเสีย เกิดอันตรายแก่ตนเอง จะทำให้เด็กเกิดความเครียด ซึ่งจะเป็นผลเสียแก่ประเทศในระยะยาว” โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ได้ดำเนินงานสนองพระราชดำริจัดตั้งงาน

“สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน”

เพื่อเป็นสื่อในการสร้างจิตสำนึกด้านอนุรักษ์พันธุกรรมพืช โดยให้เยาวชนนั้น ได้ใกล้ชิดกับพืชพรรณไม้เห็นคุณค่าประโยชน์ ความสวยงามอันจะก่อให้เกิดความคิดที่จะอนุรักษ์พืชพรรณต่อไป ซึ่งสามารถดำเนินการสวนพฤกษศาสตร์ในพื้นที่ของโรงเรียน เป็นการจัดแหล่งการเรียนรู้ที่สร้างโอกาสให้นักเรียนได้เผชิญกับความเป็นจริงตามธรรมชาติของสิ่งมีชีวิตโดยเฉพาะต้นไม้ ตลอดจนสิ่งมีชีวิตอื่น ที่อยู่อาศัยสัมพันธ์กับพืชพรรณไม้ทั้งหลาย และรวมถึงระบบนิเวศที่เกื้อกูลกันของธรรมชาติในบริเวณนั้น

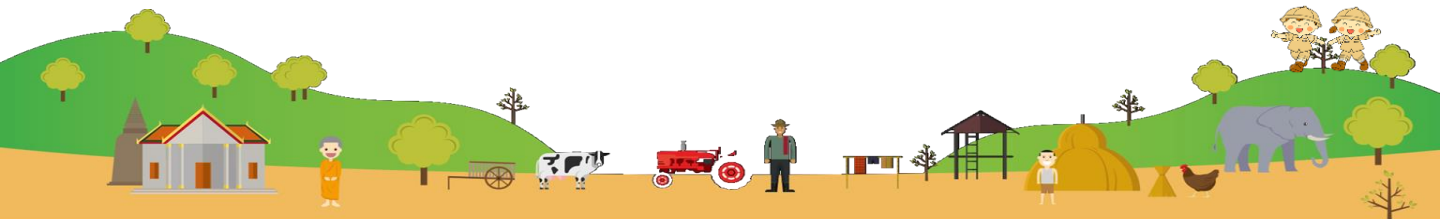
สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนจึงเป็นการรวบรวมพันธุ์ไม้ที่มีชีวิต มีแหล่งข้อมูลพรรณไม้ มีการศึกษาต่อเนื่อง มีการเก็บตัวอย่างพรรณไม้แห้ง พรรณไม้ดอง มีการรวบรวมพันธุ์ไม้ท้องถิ่นเข้ามาปลูกรวบรวมไว้ในโรงเรียน บันทึกข้อมูลและภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับพันธุ์ไม้ มีมุมสำหรับศึกษาค้นคว้า และมีการนำไปใช้ประโยชน์ เป็นสื่อในการที่จะให้นักเรียนเยาวชนและประชาชนทั่วไปได้มีความเข้าใจเห็นความสำคัญของพืชพรรณ เกิดความรักหวงแหน และรู้จักการนำไปใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

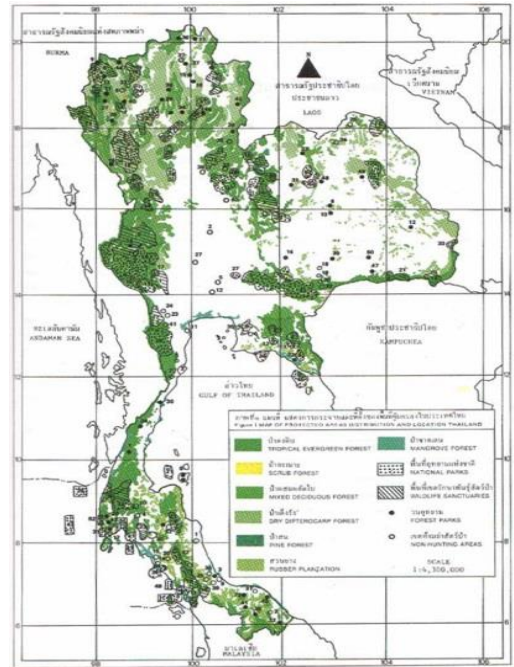
ได้พระราชทานพระราชดำริ “การรักในทรัพยากร” คือ การรักชาติรักแผ่นดินรักสิ่งที่เป็นสมบัติของตัวเรา การที่จะให้เรารักประเทศชาติหรือรักสามัคคีของเราก็ทำได้โดยก่อให้เกิดความรักความเข้าใจ ถ้าใครไม่รู้จักกันเราก็ไม่มีความสัมพันธ์ ไม่มีความผูกพันต่อกัน แต่ถ้าให้รู้จักสิ่งนั้นว่า คืออะไร หรือว่าทำงานก็จะรู้สึกชื่นชม และรักหวงแหนสิ่งนั้นว่าเป็นของตน และจะทำให้เกิดประโยชน์ได้

จะเห็นได้ว่า การรักทรัพยากรนั้นไม่เฉพาะทรัพยากรกายภาพและทรัพยากรชีวภาพเท่านั้น ทรัพยากรทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญา ก็เป็นสมบัติที่ต้องรัก เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา ให้เกิดประโยชน์ได้ และในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ทรงมีรับสั่ง ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดาว่า “ได้ไปกับ สมศ. มาเห็นว่าโรงเรียนยังสัมพันธ์กับชุมชนน้อย ทำอย่างไรให้ชุมชนและโรงเรียน โดยเฉพาะนักเรียน ช่วยในการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช และให้มีการทำ DNA Fingerprint ในโรงเรียน” อีกทั้งในแผนแม่บทโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ในการจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่นที่มีสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนเป็นกำลัง ได้พิจารณาแล้วว่า การทำความเข้าใจกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ที่จะต้องดูแลการศึกษา ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดูแลประโยชน์สุขของชุมชน และมีการทึงในการกำแผนพัฒนาเกษตรของชุมชน ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องทราบในเรื่องข้อมูลทางกายภาพ ข้อมูลชีวภาพ เศรษฐกิจ สังคม ศักยภาพชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อนำภูมิปัญญานั้นไปพัฒนาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่ทำให้เป็นมาตรฐานสากล ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ไม่มีบุคลากร ดังนั้น จึงจำเป็นต้องประสานกับชุมชนและโรงเรียน เพื่อให้เกิดการบูรณาการในการปฏิบัติงานต่อไป

1.2

พ.ศ. 2560 ประเทศไทยมีพื้นที่ป่า 102,156,350.53 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 31.58 ของพื้นที่ประเทศ (ที่มา : สำนักจัดการที่ดินป่าไม้ กรมป่าไม้, 2560) ส่วนมากเป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งอยู่ในความดูแลของกรมป่าไม้ และพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และเขตก้ามล่าสัตว์ป่า) ซึ่งอยู่ในความดูแลของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แต่พื้นที่นอกเหนือจากนี้ จะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานอื่น

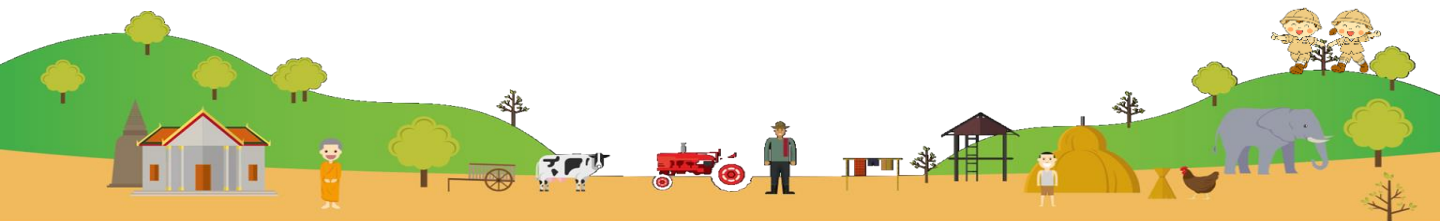
1.3

พื้นที่ส่วนที่เหลือเป็นพื้นที่ชุมชน พื้นที่สาธารณะประโยชน์ อยู่ในความดูแลของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งทาง อพ.สธ. เน้นงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น ลงไปที่พื้นที่ประเภทนี้ โดยมีจุดแข็งที่เป็นพื้นที่ที่มีความสัมพันธ์กันระหว่างทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรม ภูมิปัญญา (ที่กำกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างยั่งยืน) เด็กนักเรียนจากโรงเรียนสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนเป็นผู้ช่วยท้องถิ่นในการบันทึก สืบถอด ภูมิปัญญาจากผู้เฒ่าผู้แก่ ปราชญ์ชาวบ้าน เป็นการพิสูจน์ภูมิปัญญาในเบื้องต้นผ่านโครงการวิทยาศาสตร์ และพืชศึกษา หลังจากนั้นมหาวิทยาลัยท้องถิ่นช่วยในการต่อยอดขยายผลสู่ผลิตภัณฑ์และนวัตกรรม ส่วนราชการดำเนินงานสนับสนุนงานนี้ตามพันธกิจลงสู่ชุมชนท้องถิ่น บุรณการสู่การเป็นศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาศูนย์ฐานทรัพยากรท้องถิ่นตำบล โดยหากใช้แนวทางการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น ซึ่งมี

“พื้นที่ปกปักทรัพยากรท้องถิ่น”

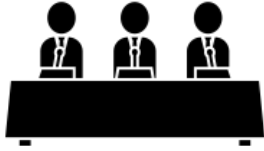
อยู่ในองค์ปกครองส่วนท้องถิ่นที่มี

พื้นที่ป่าธรรมชาติดั้งเดิม และบูรณาการเข้ากับการจัดการป่าชุมชนของกรมป่าไม้ สนับสนุนการเพิ่มพื้นที่ป่าตามนโยบายและตัวชี้วัดการเพิ่มพื้นที่ป่าของรัฐบาลได้ และประชาชนในชุมชนท้องถิ่นก็สามารถที่จะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากป่าได้อย่างยั่งยืนต่อไป

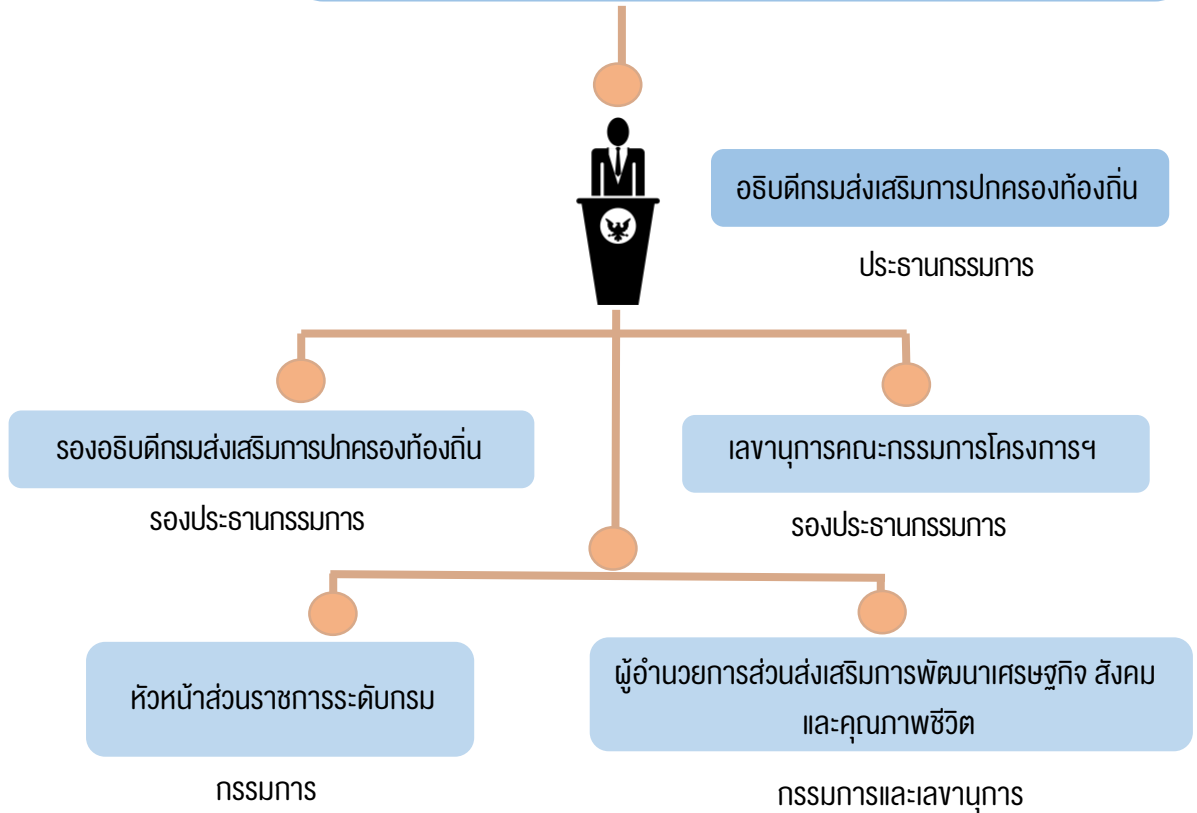

2. กลไกการขับเคลื่อนโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ

2.1

คณะกรรมการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

อำนาจหน้าที่

1

จัดประชุมคณะกรรมการดำเนินงานที่มีหัวหน้าส่วนราชการนั้น ๆ เป็นประธาน อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

2

ร่างและจัดทำแผนแม่บทของหน่วยงานให้สอดคล้องกับแผนแม่บทของ อพ.สธ.

3

ร่างและจัดทำแผนปฏิบัติการรายปีให้สอดคล้องกับแผนแม่บทของ อพ.สธ.

4

ดำเนินงานและติดตามงานให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการและสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามแผนแม่บท อพ.สธ.

5

สนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่โครงการฯ

6

จัดทำรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานทุก ๆ 6 เดือน และรายงานประจำปีงบประมาณ

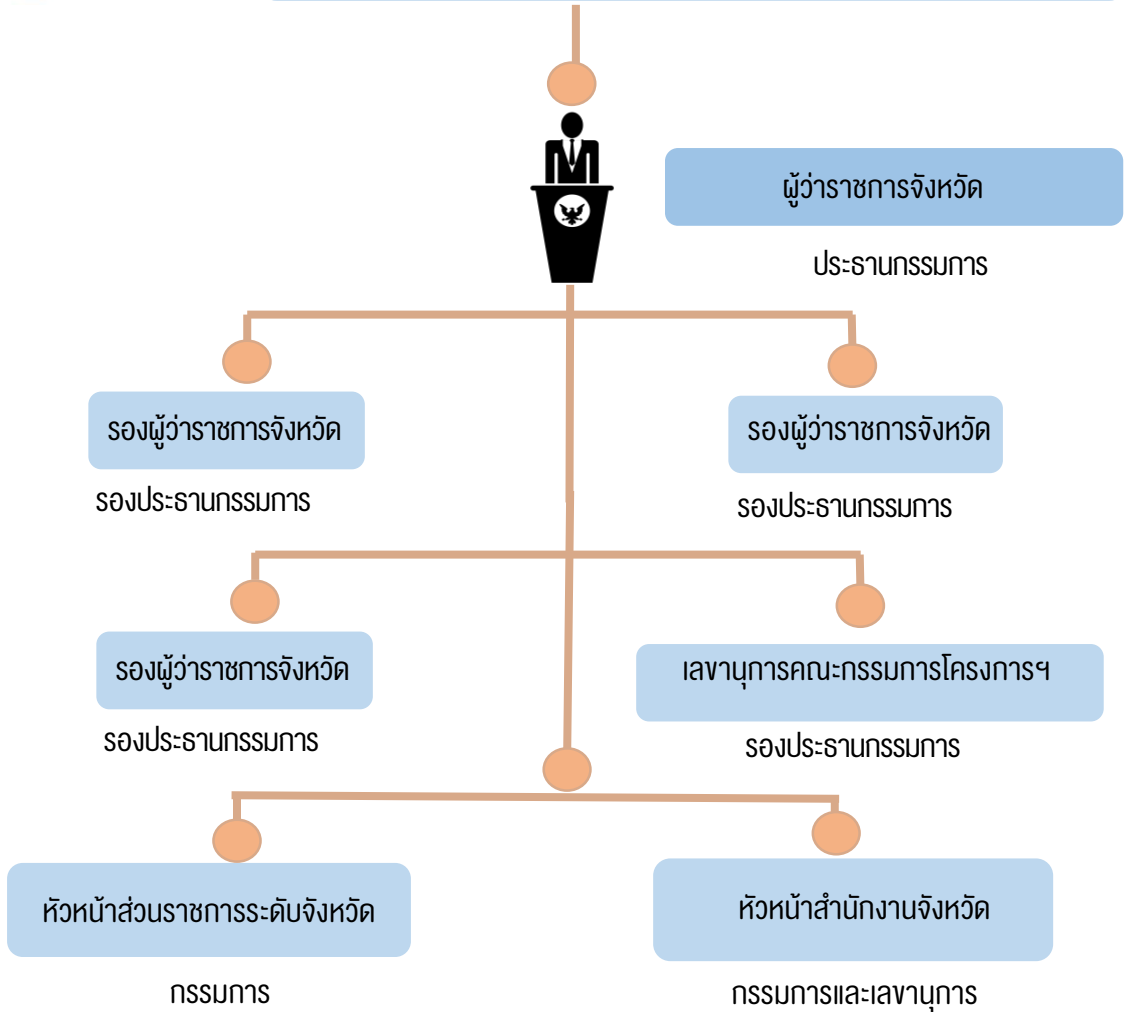

2.2

คณะกรรมการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ จังหวัด.....

อำนาจหน้าที่

1

จัดประชุมคณะกรรมการดำเนินงานที่มีหัวหน้าส่วนราชการนั้น ๆ เป็นประธาน อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

2

ร่างและจัดทำแผนแม่บทของหน่วยงานให้สอดคล้องกับแผนแม่บทของ อพ.สธ.

3

ร่างและจัดทำแผนปฏิบัติการรายปีให้สอดคล้องกับแผนแม่บทของ อพ.สธ.

4

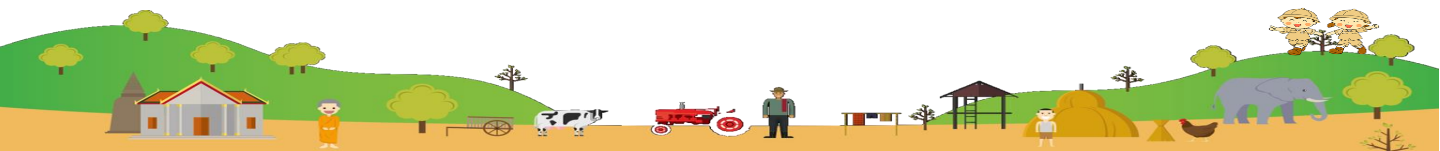
ดำเนินงานและติดตามงานให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการและสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามแผนแม่บท อพ.สธ.

5

สนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่โครงการฯ

6

จัดทำรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานทุก ๆ 6 เดือน และรายงานประจำปีงบประมาณ

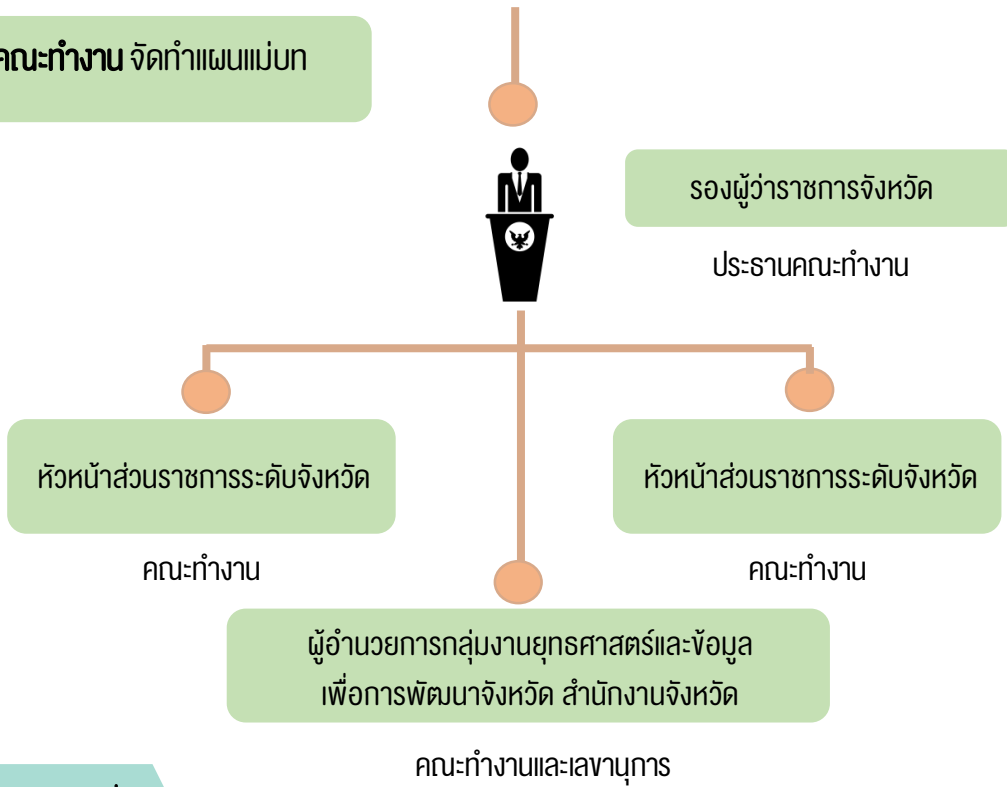

2.3

ระดับจังหวัด

คณะกรรมการขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ จังหวัด..

(1) คณะทำงาน จัดทำแผนแม่บท

อำนาจหน้าที่

1

วางแผนทางการดำเนินงานสนองพระราชดำริตามแผนแม่บทหรือแนวทางการดำเนินงานตามกรอบการดำเนินงานของแผนแม่บท อพ.สธ. และดำเนินงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2

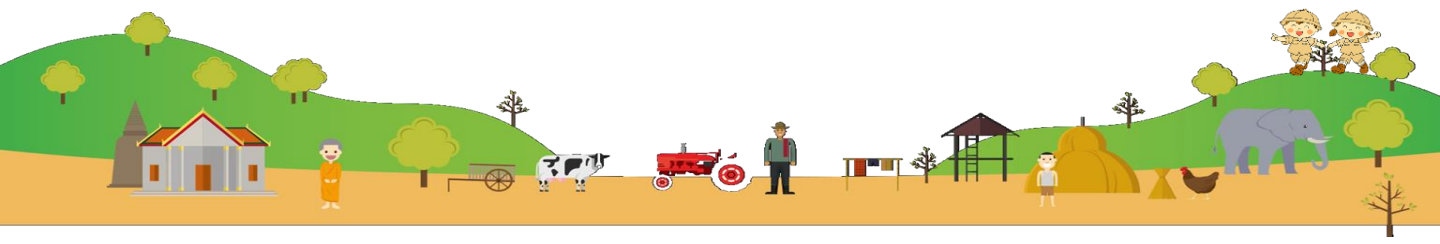
สนับสนุนการร่างและจัดทำแผนแม่บทของจังหวัด และแผนปฏิบัติงานรายปี ให้สอดคล้องกับแผนแม่บทของ อพ.สธ.

3

กำกับ ติดตาม และเร่งรัดการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติงานรายปี อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับแผนแม่บทของ อพ.สธ.

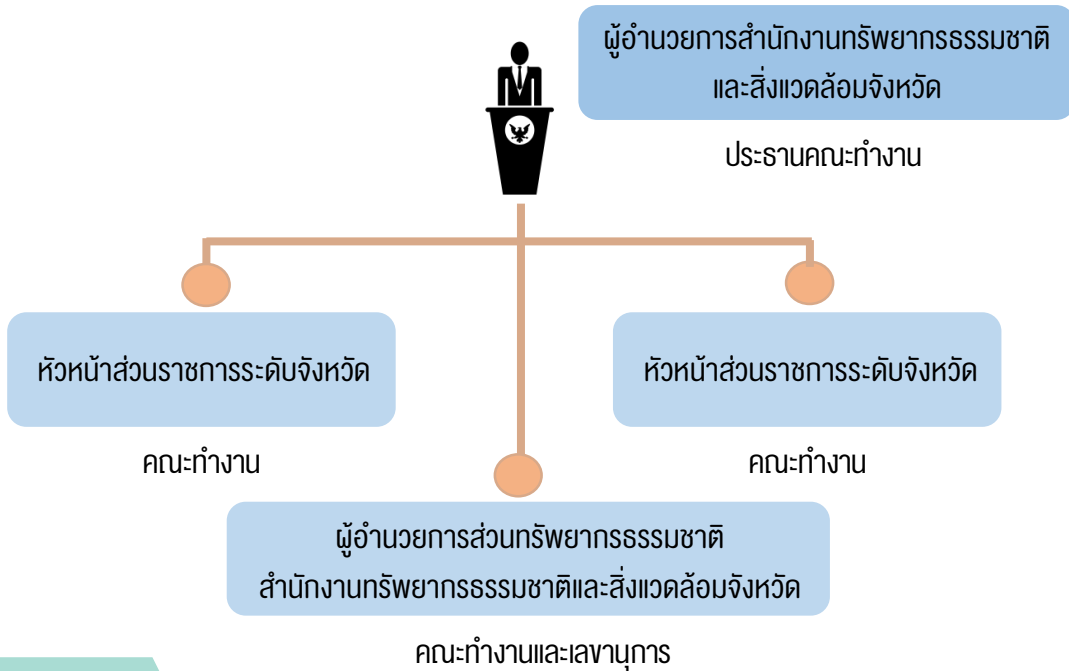
4

จัดทำรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานทุก 6 เดือน และรายงานประจำปี

(2) คณะทำงานขับเคลื่อนและสนับสนุน

การดำเนินงานตามกรอบการ
เรียนรู้ทรัพยากร

อำนาจหน้าที่**1**

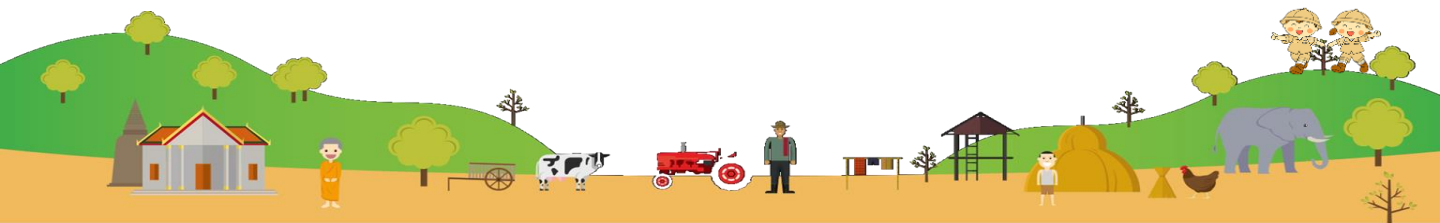
ขับเคลื่อนการดำเนินงานตาม **“กิจกรรมปกป้องทรัพยากร”** โดยจัดทำขอบเขตพื้นที่ปกป้องพันธุ์กรรมพืช การสำรวจ ทำรหัสประจำต้นไม้ ทำพิกัด เพื่อรวบรวมเป็นฐานข้อมูล ในพื้นที่ขององค์กรต่าง ๆ และสำรวจเก็บข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมต่าง ๆ อีกทั้งยังสนับสนุนให้มีอาสาสมัครปกป้องรักษาทรัพยากรในระดับหมู่บ้านและพื้นที่สถานศึกษา

2

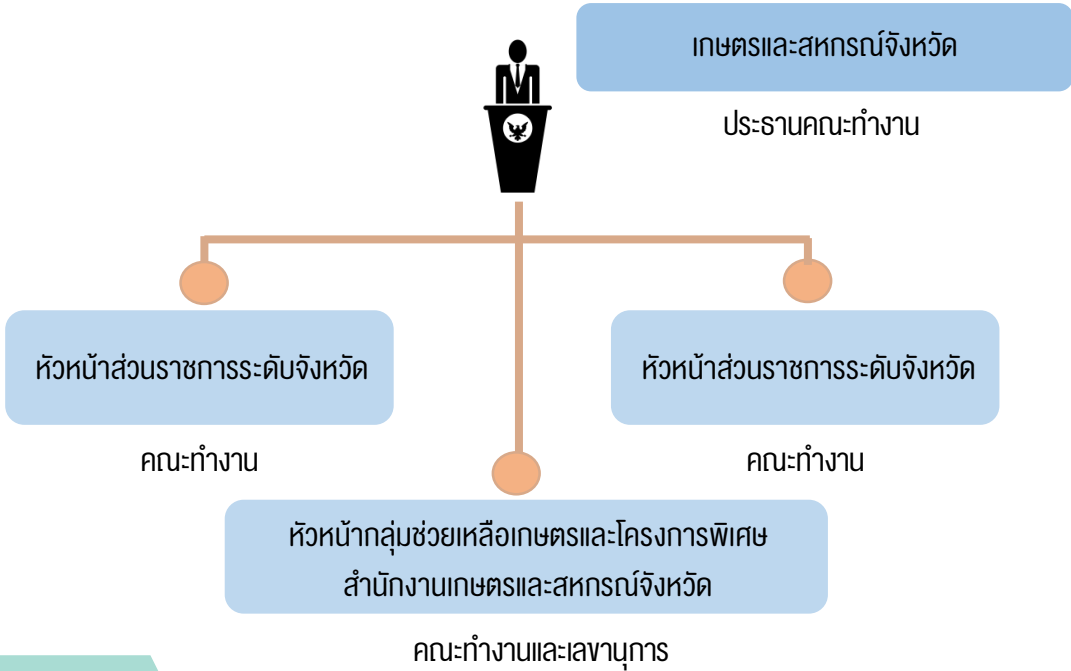
ขับเคลื่อนการดำเนินงานตาม **“กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร”** โดยการสำรวจเก็บรวบรวมตัวอย่างทรัพยากรทางกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่เป้าหมายหรือพื้นที่ที่จะมีการเปลี่ยนแปลงจากการพัฒนา

3

ขับเคลื่อนการดำเนินงานตาม **“กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร”** โดยการนำทรัพยากรที่ได้ตามกิจกรรมปกป้องทรัพยากรและกิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากรมาเก็บรักษาไว้ในพื้นที่ที่ปลอดภัย เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรต่าง ๆ และการนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

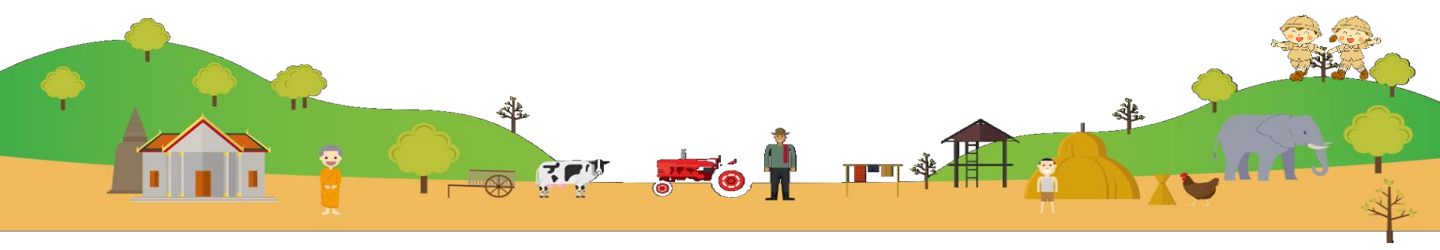

(3) คณะทำงานขับเคลื่อนและสนับสนุน
การดำเนินงานตามกรอบการใช้ประโยชน์

อำนาจหน้าที่

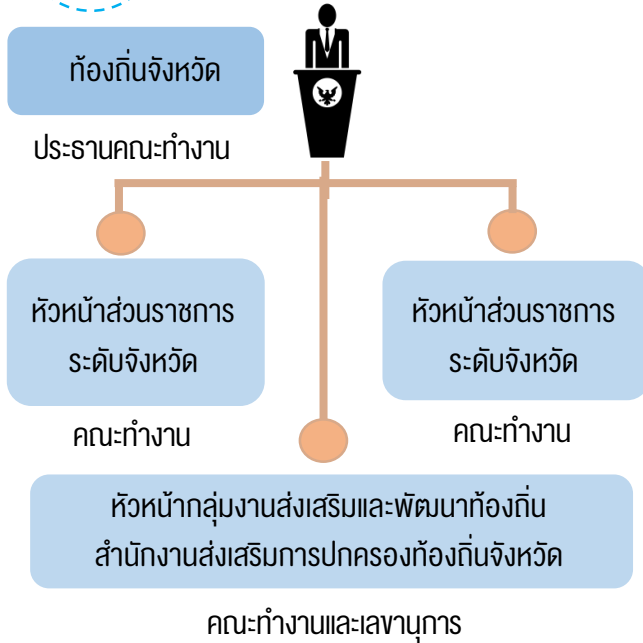
- 1 สนับสนุนการดำเนินงานตาม “กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร” โดยสนับสนุนการศึกษาวิจัยจนนำไปสู่การพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ
- 2 ขับเคลื่อนการดำเนินงานตาม “กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร” โดยร่วมกับ อพ.สร. จัดทำฐานข้อมูลระบบดิจิทัลและพัฒนาโปรแกรมสำหรับระบบศูนย์ข้อมูลทรัพยากรต่าง ๆ
- 3 สนับสนุนการดำเนินงานตาม “กิจกรรมวางแผนพัฒนาทรัพยากร”
- 4 กำกับ ติดตาม และเร่งรัดการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติงานรายปีอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับแผนแม่บทของ อพ.สร.

(4) คณะทำงานขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินงานตามกรอบการสร้างจิตสำนึก

(4.1) คณะทำงานขับเคลื่อนและสนับสนุนการจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น

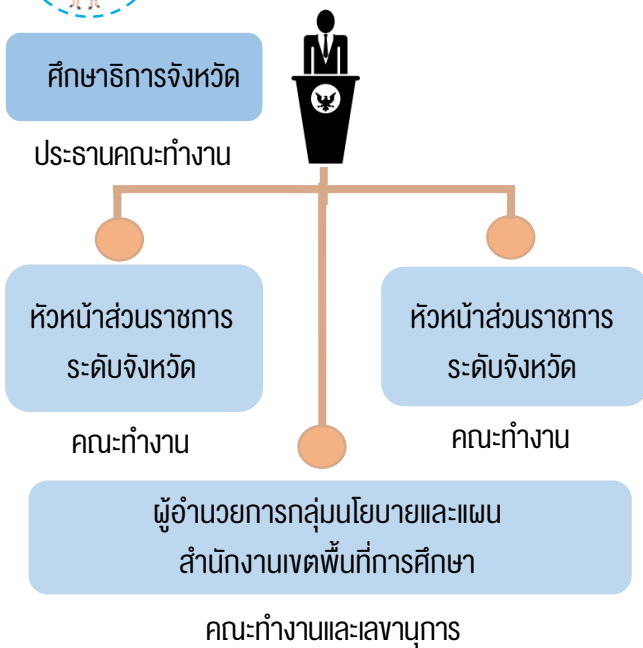

อำนาจหน้าที่

- 1 วางแนวทาง/กำหนดแผนการสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมสนองพระราชดำริ โดยสมัครเข้าร่วมโครงการฯ และสนับสนุนการดำเนินกิจกรรม ตามแผนแม่บท อพ.สธ. และกำหนดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำร่องและขยายผลการดำเนินงานในอำเภอ
- 2 วางแนวทางการจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น นำไปสู่การจัดตั้งศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรตำบล และการขับเคลื่อนการดำเนินงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 3 กำกับ ติดตาม และเร่งรัดการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการรายปีอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับแผนแม่บทของ อพ.สธ.

(4.2) คณะทำงานขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

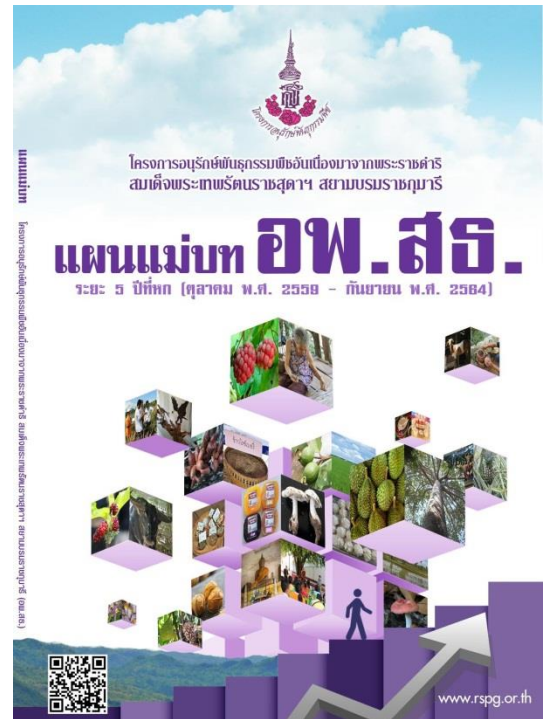
อำนาจหน้าที่

- 1 วางแนวทาง/กำหนดแผนการสนับสนุนให้สถานศึกษาภายในจังหวัดเข้าร่วมสนองพระราชดำริ โดยสมัครเป็นสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน และมีการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน เพื่อปลูกฝังการสร้างจิตสำนึกให้กับเยาวชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมตามแผนแม่บท อพ.สธ.
- 2 ติดตามการดำเนินงานของโรงเรียนสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนในการรวบรวมพืชพรรณไม้ท้องถิ่น และรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับพืชพรรณ ทบถวนปรับปรุงการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนที่ทํายู่เดิมให้ครบถ้วนคุณสมบัติและเกณฑ์มาตรฐานที่ อพ.สธ. กำหนดและนำไปสู่การประเมินเพื่อรับป้ายพระราชทานและเกียรติบัตร
- 3 กำกับ ติดตาม และเร่งรัดการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการรายปีอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับแผนแม่บทของ อพ.สธ.

3. บทบาทของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นภายใต้แผนแม่บท อพ.สธ. ระยะ 5 ปีที่หก (ตุลาคม พ.ศ. 2559 - กันยายน พ.ศ. 2564)

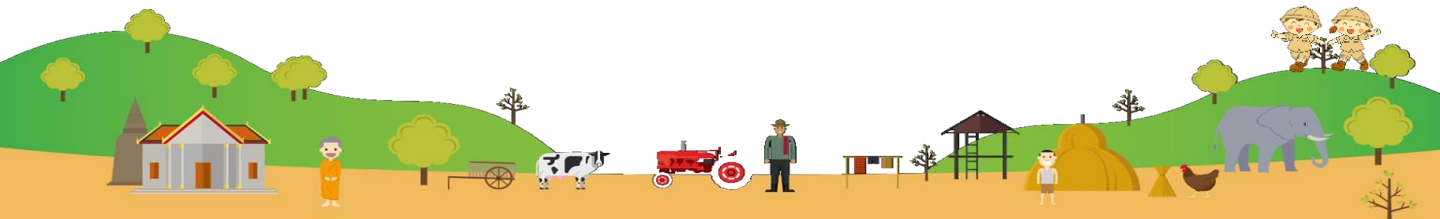
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย มีความศรัทธาในพระราชดำริที่ทรงทำเพื่อผลประโยชน์แก่มหาชนชาวไทย ประกอบกับได้รับทราบการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ที่ทรงสืบทอดงานอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจ และทำให้ตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ในประเทศไทย ก่อให้เกิดกิจกรรมเพื่อให้มีการร่วมคิด ร่วมปฏิบัติที่นำผลประโยชน์มาถึงประชาชนชาวไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงได้กำหนดพันธกิจและวัตถุประสงค์ของ การดำเนินงานไว้

5.1 พันธกิจ

1 ขับเคลื่อนและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนองพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี งานฐานทรัพยากรท้องถิ่น ด้านทรัพยากรกายภาพ ด้านทรัพยากรชีวภาพ และด้านทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญา

2 ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การปกป้องทรัพยากรท้องถิ่น การสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากรท้องถิ่น การปลูกรักษาทรัพยากรท้องถิ่น การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่น ศูนย์ข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น และการสนับสนุนในการอนุรักษ์และจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น

5.2 วัตถุประสงค์ของการจัดทำคู่มืองานฐานทรัพยากรท้องถิ่น

1

เพื่อเป็นกรอบและทิศทาง การสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ทั้งในส่วนราชการ ระดับส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค รวมไปถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2

ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำมาตรฐาน การศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางดำเนินการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาท้องถิ่นในทุกระดับ

3

เพื่อเป็นแผนปฏิบัติงานให้จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปปรับใช้ในการ สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อนำไปสู่การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ อย่างยั่งยืน

4. เป้าหมายของโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (อพ.สธ.-สก.)

1

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง สัมผัสเข้าร่วมโครงการ อพ.สธ.

2

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งจัดตั้ง “ศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่น”

3

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. ในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การปกป้องทรัพยากรท้องถิ่น การสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากรท้องถิ่น การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่น การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ ทรัพยากรท้องถิ่น ศูนย์ข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น และการสนับสนุนในการอนุรักษ์และจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น

4

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งจัดทำ ฐานข้อมูลทรัพยากรซึ่งมีทั้งทรัพยากร กายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ ทรัพยากรทาง วัฒนธรรมและภูมิปัญญาของแต่ละท้องถิ่น

5

พัฒนายกระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกแห่งที่ผ่านการประเมินผลการดำเนินงานโดย ได้รับพระราชทานป้ายสนองพระราชดำริ และเกียรติบัตรฯ ในงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น ให้เป็นศูนย์เรียนรู้ท้องถิ่น

5. แนวทางการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น

5.1 แนวทางสำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ได้มีนโยบายให้ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) สามารถดำเนินการเข้าร่วมสนองพระราชดำริ ในกรอบการสร้างจิตสำนึก กิจกรรมที่ 8 กิจกรรมพิเศษ สนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร โดยสมัครเป็นสมาชิก “ฐานทรัพยากรท้องถิ่น”

หลักการ

รวบรวม รักษา พัฒนา

สาระสำคัญ

องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) สร้างการมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วนน้อมนำแนวพระราชดำริฯ สู่การร่วมคิดร่วมปฏิบัติ ดำเนินงานการปลูกรักษา ศูนย์ข้อมูลและสนับสนุนในการอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัด นำไปสู่การจัดตั้งศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่น โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ – องค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่ออนุรักษ์และพัฒนาบนฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การกำหนดรหัสสมาชิก ฐานทรัพยากรท้องถิ่น สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)

ตัวอย่าง : คำอธิบายรหัส

ชื่อ องค์การบริหารส่วนจังหวัด จังหวัดนครราชสีมา

รหัส 8-2300101

คำอธิบายรหัส

8 คือ กิจกรรมที่ 8 กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร

2300101 คือ รหัสองค์การบริหารส่วนจังหวัด จังหวัดนครราชสีมา

แนวปฏิบัติ :

ผู้ร่วมปฏิบัติ

1

สมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน
สมาชิกฐานทรัพยากรท้องถิ่น

2

หน่วยงานภาครัฐและเอกชน

3

ชุมชน กลุ่มจิตอาสา

การปฏิบัติของบุคลากรในการจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัด

1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)

- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาท้องถิ่น
- สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
- สืบสานอนุรักษ์ และพัฒนาความรู้ ภูมิปัญญาจากการเรียนรู้ฐานทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัด
- มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนา

2) ผู้บริหาร

- รู้เป้าหมาย...“จิตสำนึก”... แล้วทำ
- รู้หน้าที่...“สนับสนุนผู้ปฏิบัติ”...แล้วทำ
- ปกครองโดยธรรม

3) ผู้ปฏิบัติ

- ซื่อตรง มุ่งมั่น พัฒนา สามัคคี มีคุณธรรม
- อนุรักษ์และพัฒนามาบนฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การดำเนินงาน 3 ด้าน

ด้านที่ 1 ด้านการบริหารและการจัดการ	จำนวน 7 ตัวชี้วัด
ด้านที่ 2 ด้านการดำเนินงาน	จำนวน 3 ตัวชี้วัด
ด้านที่ 3 ด้านผลการดำเนินงาน	จำนวน 2 ตัวชี้วัด

ด้านที่ 1 ด้านการบริหารและการจัดการ 7 ตัวชี้วัด

- ตัวชี้วัดที่ 1 การมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษา
- ตัวชี้วัดที่ 2 การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน การจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น
- ตัวชี้วัดที่ 3 การวางแผนการบริหารและแผนการดำเนินงานการจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัด
- ตัวชี้วัดที่ 4 การดำเนินงานตามแผน
- ตัวชี้วัดที่ 5 การสรุปและประเมินผลการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัด
- ตัวชี้วัดที่ 6 การวิเคราะห์ผลและปรับปรุงพัฒนางานฐานทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัด
- ตัวชี้วัดที่ 7 การรายงานผลการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัดให้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ ทราบ

อย่างน้อยปีละ1ครั้ง

ด้านที่ 2 ด้านการดำเนินงาน 3 ตัวชี้วัด

- ตัวชี้วัดที่ 1 การปลูกรักษาทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัด
- ตัวชี้วัดที่ 2 ศูนย์ข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัด
- ตัวชี้วัดที่ 3 การสนับสนุนในการอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัด

ด้านที่ 3 ด้านผลการดำเนินงาน 2 ตัวชี้วัด

- ตัวชี้วัดที่ 1 การจัดตั้งศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่น
โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ – องค์การบริหารส่วนจังหวัด จังหวัด .....
- ตัวชี้วัดที่ 2 การเชื่อมโยงเครือข่าย

รายละเอียดการดำเนินงาน

ด้านที่ 1 การบริหารและการจัดการ จำนวน 7 ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดที่ 1 การมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัด

1) รายงานการประชุม

- วาระการประชุมเรื่องเกี่ยวกับการจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัด
- รายชื่อ ลายมือชื่อของสมาชิกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหาร สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัด

2) หลักฐานที่แสดงถึงการมีส่วนร่วม

- บันทึกการประชุม
- ภาพถ่ายการประชุม

ตัวชี้วัดที่ 2 การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน การจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น

1) การจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ องค์การบริหารส่วนจังหวัด จังหวัด .....

- คณะกรรมการด้านที่ 1 บริหารและการจัดการ
- คณะกรรมการด้านที่ 2 การดำเนินงาน
- คณะกรรมการด้านที่ 3 ผลการดำเนินงาน

2) การจัดทำคำสั่งคณะอนุกรรมการ การดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัด

- คณะทำงานปลูกรักษาทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัด
- คณะทำงานศูนย์ข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัด
- คณะทำงานสนับสนุนในการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัด

ตัวชี้วัดที่ 3 การวางแผนการบริหารและแผนการดำเนินงานการจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัด

1) แผนการดำเนินงานด้านการบริหาร โดยเขียนแผนการจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัด ร่วมกับแผนงานประจำปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) แสดงผังโครงสร้างการบริหาร

2) แผนการดำเนินงานการจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัด แสดงรายละเอียดงาน ปริมาณงาน ผู้รับผิดชอบ งบประมาณ ระยะเวลา

3) การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน

ตัวชี้วัดที่ 4 การดำเนินงานตามแผน

การประสานงานของคณะกรรมการดำเนินงาน คณะอนุกรรมการ งานฐานทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัด กับหน่วยงานต่าง ๆ

- 1) เอกสารสรุปค่าใช้จ่ายการจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัด ลงนามชื่อผู้บริหาร หัวหน้างาน
- 2) หนังสือเชิญประชุม
- 3) หนังสือขอบคุณผู้ร่วมประชุม

ตัวชี้วัดที่ 5 สรุปและประเมินผลการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัด

ตัวชี้วัดที่ 6 วิเคราะห์ผลและปรับปรุงพัฒนางานฐานทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัด

- 1) วิเคราะห์ผล และหาข้อสรุป
- 2) วางแผน ปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงานในปีต่อไป

ตัวชี้วัดที่ 7 รายงานผลการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัดให้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ กราบ
อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

ตัวชี้วัดที่ 1 การปลูกรักษาทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัด

- 1) การรวบรวมและจัดเก็บทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัด
  - ทรัพยากรพืช
  - ทรัพยากรสัตว์
  - ทรัพยากรชีวภาพอื่น ๆ
  - ทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญา
- 2) การปลูกและรักษาทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัด
  - พื้นที่ปลูก เช่น พื้นที่แปลงปลูกพันธุกรรม
  - พื้นที่รักษา เช่น ที่เก็บเมล็ดพันธุ์ เพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ
  - การติดตามหลังการปลูกและรักษาทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัด
  - การติดตามการเจริญเติบโต
  - การติดตามการเปลี่ยนแปลง

ตัวชี้วัดที่ 2 ศูนย์ข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัด

- 1) การรวบรวมและบันทึกข้อมูลทรัพยากรจากสมาชิกฐานทรัพยากรท้องถิ่น
  - ทรัพยากรกายภาพ
  - ทรัพยากรชีวภาพ
  - ทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญา
- 2) การจัดและสืบค้นข้อมูล
  - การจัดเก็บระบบเอกสาร
  - การจัดเก็บระบบคอมพิวเตอร์

ตัวชี้วัดที่ 3 การสนับสนุนในการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัด

- 1) การสนับสนุนการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่นจังหวัด
(งานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน และงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น)
- 2) การสนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และอำนวยความสะดวก

ด้านที่ 3 ผลการดำเนินงาน

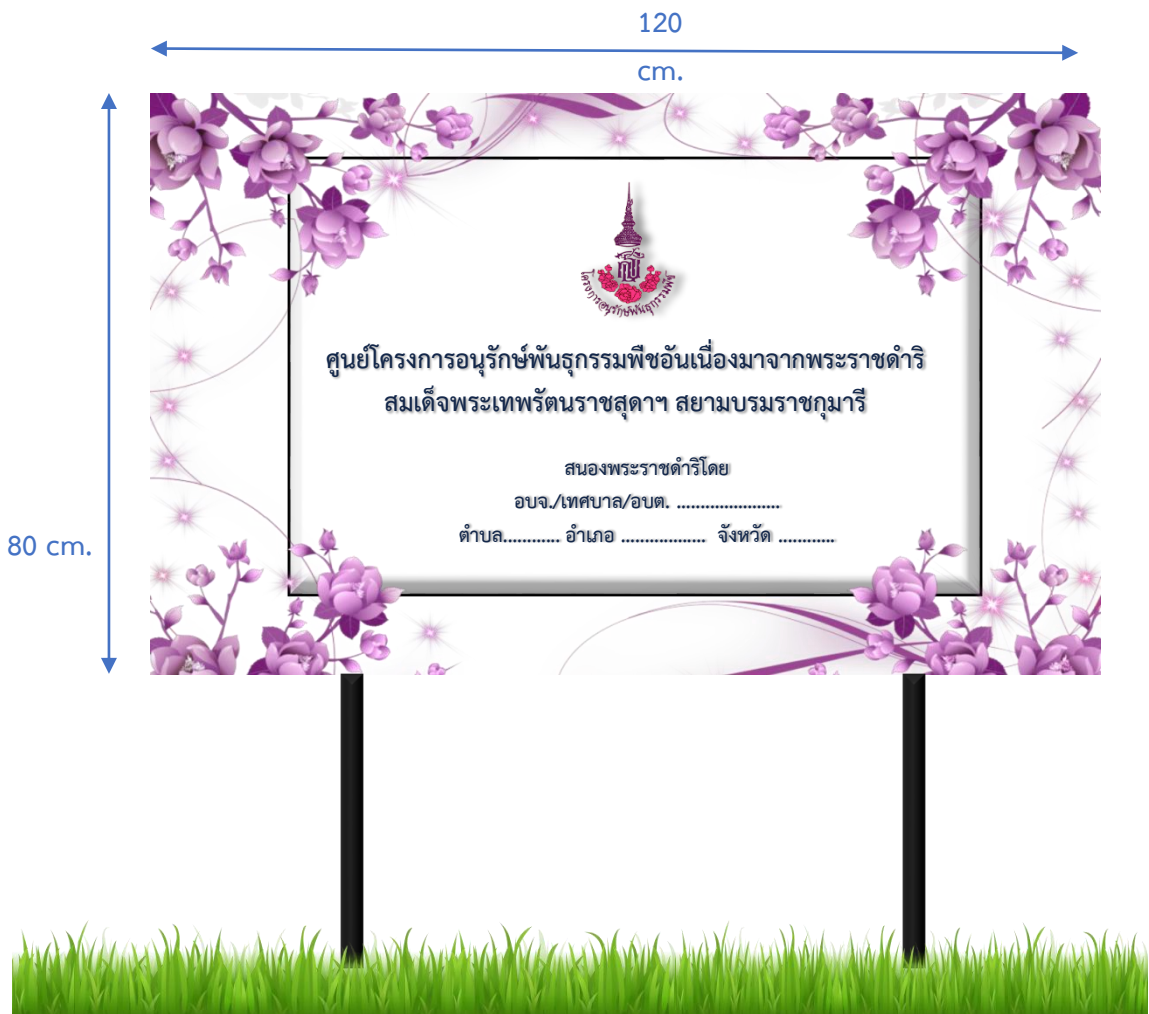
ตัวชี้วัดที่ 1 การจัดตั้งศูนย์อนุรักษ์และพัฒนามรดกทรัพยากรท้องถิ่นโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ

องค์การบริหารส่วนจังหวัด จังหวัด.....

- 1) การจัดทำโครงสร้างการบริหารและบุคลากร
- 2) การจัดทำแผนงานและงบประมาณในการดำเนินงานประจำปี

ตัวชี้วัดที่ 2 การจัดเชื่อมโยงเครือข่าย

- 1) การจัดทำ website
- 2) การจัดตั้งกลุ่ม ชมรม เครือข่าย ฯลฯ

5.2 แนวทางสำหรับเทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

การดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น สำหรับเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ได้แบ่งการดำเนินงานออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

1) ระดับป้ายสนองพระราชดำรินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น

1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- สนับสนุนงบประมาณ การดำเนินงาน อย่างต่อเนื่อง
- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น
- สืบสานอนุรักษ์ และพัฒนาความรู้ ภูมิปัญญาจากการเรียนรู้ฐานทรัพยากรท้องถิ่น

2) ผู้บริหาร

- รู้เป้าหมาย ... “จิตสำนึก” ... แล้วทำ
- รู้หน้าที่... “สนับสนุนผู้ปฏิบัติ” ...แล้วทำ

3) ผู้ปฏิบัติ

- ซื่อตรง มุ่งมั่น พัฒนา สามัคคี มีคุณธรรม

2) ระดับเกียรติบัตรงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น ชั้นที่ 1

เกียรติบัตรแห่งความมุ่งมั่น อนุรักษ์ สรรพสิ่ง สรรพชีวิต ด้วยจิตสำนึกในงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น

- 6 งาน 4 ทรัพยากร ครบ เห็นได้ชัดเจน
- ปริมาณ ผู้มีส่วนร่วมในงาน... เพิ่ม
- ความหลากหลายของงาน... เพิ่ม
- ผู้บริหาร สนับสนุน คว้าจริงใจ จริงจัง
- ไม่เครียด เพียร หมั่น... มีวิธีการใหม่ๆ
- ผู้ปฏิบัติเกิดมี “กรุนาจิต” ต่อสรรพชีวิต สรรพสิ่ง
... ไม่คุกคาม ไม่ทำร้าย – ทำลาย
- ผู้ปฏิบัติ เกิดมี “มุกตาจิต” ต่อสรรพชีวิต สรรพสิ่ง
... ช่วยเหลือเกื้อหนุน

เห็น... ทั้งท้องถิ่น สะอาด เป็นระเบียบ

... ทุกสรรพสิ่ง สมบูรณ์ตามธรรมชาติ

3) ระดับเกียรติบัตรงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น ชั้นที่ 2

เกียรติบัตรแห่งการเข้าสู่สถานภาพ สถานศึกษาอบรมสั่งสอนเปิดเสรี บนฐานงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น

- 6 งาน 4 ทรัพยากร ครบ เห็นได้ชัดเจน
- ผู้บริหาร... ปกครองโดยธรรม
- ปฏิบัติงานด้วยความผาสุก กลมเกลียว
- ประหยัดสุด ประโยชน์สูง
- มีธรรม มีปัญญา... จัดระเบียบของกาย
- จนเป็นระเบียบของใจ
- ... ความกร้าวไม่มี

... ชม.. เยี่ยม.. สะอาด เป็นระเบียบทุกหนแห่ง

4) ระดับเกียรติบัตรงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น ชั้นที่ 3

เกียรติบัตรแห่งการเป็นสถานอบรมสั่งสอนเปิดเสรี บนฐานงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น

ทุกสรรพสิ่ง ล้วนเป็นปัจจัยแห่งความสว่าง... คือปัญญา

.. ช้นำ สนทนา รูปรธรรมที่ปรากฏ เชื่อมโยงสู่ชีวิตแห่งตนและสังคม

- ผู้บริหาร กลมกลืนในงาน บนฐานของจิต ที่มีความเห็นชอบ
- ผู้ปฏิบัติ เกื้อกูลซึ่งกันและกัน

.. ปราศจากความหวง

ปราศจากอภัย

ปราศจากความคับแคบ

การสนองพระราชดำริของเทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น มีการบริหารและการจัดการ ดังนี้

1.1 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น

1) รายงานการประชุม

- วาระการประชุมเรื่องเกี่ยวกับการจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น จัดประชุมภายในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (ควรมีอย่างน้อย 4 คน=)

1. การประชุมสภา
2. การประชุมประชาคม
3. การประชุมกลุ่มอนุรักษ์ของหมู่บ้าน
4. การประชุมคณะกรรมการ (3 ด้าน และ 6 งาน)

การเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานภายนอก (โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ /โรงเรียน/อปท.) การประชุมกลุ่ม การฝึกอบรมปฏิบัติการงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น การฝึกอบรมปฏิบัติการสำรวจและจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น

2) หลักฐานที่แสดงถึงการมีส่วนร่วม บันทึกการประชุม

- บันทึกการประชุม แสดงวัน เวลา สถานที่ และผู้จัดบันทึก พร้อมเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น เช่น การดำเนินงานทั้ง 6 งาน การนำงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นเข้าสู่ชุมชน เป็นต้น

- ภาพถ่าย

1.2 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน การจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น

1) คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น อพ.สธ.-ตำบล ต้องระบุหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินงานให้ชัดเจน

(1) คณะกรรมการด้านที่ 1 การบริหารและการจัดการ ต้องมีนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นประธาน รองนายก เป็นรองประธาน ปลัดฯ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ รวมทั้งฝ่ายการเงิน ชุมชน เป็นคณะกรรมการ

(2) คณะกรรมการด้านที่ 2 การดำเนินงาน ปลัดฯ เป็นประธาน ผู้อำนวยการกองฯ เป็นรองประธานและผู้ที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้างานทั้ง 6 งานเป็นคณะกรรมการ

(3) คณะกรรมการด้านที่ 3 ผลการดำเนินงาน เน้นฝ่ายวัดประเมินผลเป็นประธาน ฝ่ายธุรการ ฝ่ายอาคารสถานที่ ฯลฯ เป็นคณะกรรมการ

- คำสั่งคณะกรรมการ 3 ด้าน ระบุหน้าที่ความรับผิดชอบจำนวนคณะกรรมการ

2) คณะอนุกรรมการศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่น ตำบล

- (1) คณะทำงานปกป้องทรัพยากรท้องถิ่น
- (2) คณะทำงานสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากรท้องถิ่น
- (3) คณะทำงานปลูกรักษาทรัพยากรท้องถิ่น

- (4) คณะทำงานอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่น
- (5) คณะทำงานศูนย์ข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น
- (6) คณะทำงานสนับสนุนในการอนุรักษ์และจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น

- ในแต่ละคณะ-ระบุน้ำที่ความรับผิดชอบ จำนวนคณะกรรมการ ประธาน รองประธาน เลขานุการ แต่ละงานมีความสมดุลของคณะกรรมการต่อการดำเนินงาน และมีใจรัก หรือจิตอาสา

3) คณะกรรมการทรัพยากรท้องถิ่น (ระดับเกียรติบัตรฯ)

- (1) คณะทำงานทรัพยากรท้องถิ่น : การศึกษาพืช
- (2) คณะทำงานทรัพยากรท้องถิ่น : การศึกษาสัตว์
- (3) คณะทำงานทรัพยากรท้องถิ่น : การศึกษาชีวภาพอื่น ๆ
- (4) คณะทำงานทรัพยากรท้องถิ่น : การศึกษาภูมิปัญญา

- ในแต่ละคณะ-ระบุน้ำที่ความรับผิดชอบ จำนวนคณะกรรมการ ประธาน รองประธาน เลขานุการ แต่ละงานมีความสมดุลของคณะกรรมการต่อการดำเนินงาน และมีใจรัก หรือจิตอาสา

1.3 วางแผนการบริหารและแผนการดำเนินงานการจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น

(1) แผนการดำเนินงานด้านการบริหาร โดยเขียนแผนการจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น รวมกับแผนงานประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบล แสดงผังโครงสร้างการบริหาร

- นโยบาย วิสัยทัศน์ให้สอดคล้องกับเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ
- โครงสร้างบริหารงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นอยู่ในโครงสร้าง

ส่วนสำนักปลัด

- แผนพัฒนาตำบล 4 ปี โดยนำงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นจัดไว้ในแผนพัฒนาตำบล แสดงหน้าปกชี้ประเด็น งานฐานทรัพยากรท้องถิ่นอยู่ในส่วนใด (แบบแถลงนโยบายโดยนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น)
- ผังโครงสร้างการบริหาร การบรรจุงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นลงในผังโครงสร้างบริหาร

(2) แผนการดำเนินงานการจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น แสดงรายละเอียดงาน ปริมาณงาน ผู้รับผิดชอบ งบประมาณ ระยะเวลา

ระดับป้ายฯ

ส่วนที่ 1 ชื่อแผนงาน (แผนงาน /โครงการ) ผู้รับผิดชอบ หลักการและเหตุผลวัตถุประสงค์ เป้าหมาย พื้นที่ดำเนินการ

ส่วนที่ 2 แผนการดำเนินงานด้านบริหาร แสดงรายละเอียดงาน ปริมาณงานผู้รับผิดชอบ งบประมาณ และระยะเวลา

- ด้านที่ 1 การบริหารและการจัดการ
- ด้านที่ 2 การดำเนินงาน
  - งานปกป้องทรัพยากรท้องถิ่น
  - งานสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากรท้องถิ่น
  - งานปลูกรักษาทรัพยากรท้องถิ่น

- งานอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่น
- งานศูนย์ข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น
- งานสนับสนุนในการอนุรักษ์และจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น

- ด้านที่ 3 ผลการดำเนินงาน แผนงานด้านการติดตามประเมินผล

ส่วนที่ 3 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ระดับเกียรติบัตรฯ

ส่วนที่ 1 ชื่อแผนงาน (แผนงาน /โครงการ) ผู้รับผิดชอบ หลักการและเหตุผลวัตถุประสงค์ เป้าหมาย
พื้นที่ดำเนินการ

ส่วนที่ 2 แผนการดำเนินงานด้านบริหาร แสดงรายละเอียดงาน ปริมาณงานผู้รับผิดชอบ งบประมาณ
และระยะเวลา

- ด้านที่ 1 การบริหารและการจัดการ
- ด้านที่ 2 การดำเนินงาน
  - งานปกป้องทรัพยากรท้องถิ่น
  - งานสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากรท้องถิ่น
  - งานปลูกรักษาทรัพยากรท้องถิ่น
  - งานอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่น
  - งานศูนย์ข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น
  - งานสนับสนุนในการอนุรักษ์และจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น
  - ทรัพยากรท้องถิ่น : การศึกษาพืช
  - ทรัพยากรท้องถิ่น : การศึกษาสัตว์
  - ทรัพยากรท้องถิ่น : การศึกษาชีวภาพอื่น ๆ
  - ทรัพยากรท้องถิ่น : การศึกษาภูมิปัญญา

- ด้านที่ 3 ผลการดำเนินงาน แผนงานด้านการติดตามประเมินผล

ส่วนที่ 3 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

(3) การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน (5 คะแนน)

- แสดงปฏิทินให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินงาน ซึ่งกำหนดระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดในแต่ละปี
โดยแสดง bar chart ให้สอดคล้องกับแผนงานใน 1.3 2)

ระดับป้ายฯ

- ด้านที่ 1 การบริหารและการจัดการ
- ด้านที่ 2 การดำเนินงาน
  - งานปกป้องทรัพยากรท้องถิ่น

- งานสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากรท้องถิ่น
- งานปลูกรักษาทรัพยากรท้องถิ่น
- งานอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่น
- งานศูนย์ข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น
- งานสนับสนุนในการอนุรักษ์และจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น

- ด้านที่ 3 ผลการดำเนินงาน แผนงานด้านการติดตามประเมินผล

ระดับเกียรติบัตรฯ

- ด้านที่ 1 การบริหารและการจัดการ

- ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

- งานปกป้องทรัพยากรท้องถิ่น
- งานสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากรท้องถิ่น
- งานปลูกรักษาทรัพยากรท้องถิ่น
- งานอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่น
- งานศูนย์ข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น
- งานสนับสนุนในการอนุรักษ์และจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น
- ทรัพยากรท้องถิ่น : การศึกษาพืช
- ทรัพยากรท้องถิ่น : การศึกษาสัตว์
- ทรัพยากรท้องถิ่น : การศึกษาชีวภาพอื่น ๆ
- ทรัพยากรท้องถิ่น : การศึกษาภูมิปัญญา

- ด้านที่ 3 ผลการดำเนินงาน แผนงานด้านการติดตามประเมินผล

1.4 ดำเนินงานตามแผน

(1) เอกสารสรุปค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น ลงนาม ชื่อผู้บริหาร หัวหน้างาน

- ตารางสรุปการใช้งบประมาณตามแผนการดำเนินงาน ให้สอดคล้องกับข้อ 1.3.1) และหลักฐานการเบิกจ่ายวัสดุ อุปกรณ์ และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น ในแต่ละปี

- เอกสาร ตัวอย่างหลักฐาน การเบิกจ่าย ผู้เบิก และผู้มีอำนาจอนุมัติ ในแต่ละปี

(2) หนังสือเชิญประชุม การประสานงานทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน

(3) หนังสือขอบคุณผู้ร่วมประชุม การประสานงานทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน

1.5 สรุปและประเมินผลการดำเนินงาน

- ตารางสรุปและประเมินผล การดำเนินงานตามแผนที่ตั้งไว้ใน 1.3 1) แสดงทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยแสดงเป็นร้อยละ หรือเปอร์เซ็นต์ ในแต่ละปี

1.6 วิเคราะห์ผลและปรับปรุงพัฒนางาน

(1) วิเคราะห์ผล และหาข้อสรุป

- ตารางวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน สรุปปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงาน ให้ครอบคลุมทั้ง ด้านที่ 1 การบริหารและการจัดการ ด้านที่ 2 การดำเนินงาน ด้านที่ 3 ผลการดำเนินงาน แผนงานด้านการติดตามประเมินผล และการศึกษาทรัพยากรท้องถิ่น

(2) วางแผน ปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงานในปีต่อไป

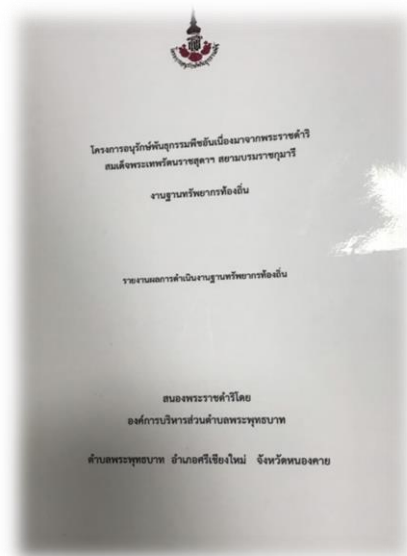
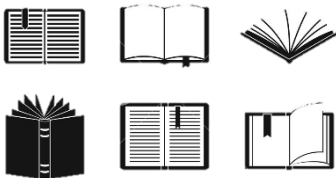
- ตารางการวางแผนและปรับปรุงพัฒนางาน ในแต่ละปี ให้ครอบคลุมทั้ง ด้านที่ 1 การบริหารและการจัดการ ด้านที่ 2 การดำเนินงาน ด้านที่ 3 ผลการดำเนินงาน แผนงานด้านการติดตามประเมินผล และการศึกษาทรัพยากรท้องถิ่น

1.7 รายงานผลการดำเนินงานให้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ ทราบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

- หนังสือนำเสนอในแต่ละปี

- รายงานผลการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น ประจำปี จัดทำเป็นรูปเล่มเอกสาร ประกอบด้วย หน้าปก คำนำ สารบัญที่แสดงข้อ 1.1-1.6 เนื้อหา สรุป และภาคผนวก โดยแบบเอกสารหลักฐานประกอบ เช่น ตัวอย่างใบงานผลงาน 1- 9 ทะเบียนงานปกปึกทรัพยากรท้องถิ่น ทะเบียนงานสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากรท้องถิ่น ภาพถ่ายการดำเนินงานทั้ง 6 งานฯลฯ

- รายงานผลการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น ประจำปี จัดทำเป็น CD/DVD ประกอบด้วยข้อมูลที่รวบรวมได้ทั้งหมดจากข้อ 1.1 – 1.6

5.3 แนวทางสำหรับสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)

การดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(อปท.) ได้แบ่งการดำเนินงานออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

(1) ระดับป้ายสนองพระราชดำรินในงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

(1.1) องค์ประกอบของงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนครบ เห็นได้ชัดเจน .

(1.2) ผู้บริหาร

- รู้เป้าหมาย ... “จิตสำนึก” ... แล้วทำ

- รู้หน้าที่... “สนับสนุนครูผู้ปฏิบัติ” ...แล้วทำ

(1.3) ครูผู้ปฏิบัติ - ใช้รูปธรรมเป็นสื่อ นำนามธรรม ไปสู่นามธรรมในเด็ก

(1.4) เด็ก - “คลุกคลี” กับพืชพรรณจนเกิดความรู้เบื้องต้น นำผลที่ได้แสดง พร้อมทั้งวิธีการ

อันเป็นที่มาแห่งผลนั้น

(2) เกียรติบัตรงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ชั้นที่ ๑

เกียรติบัตรแห่งความมุ่งมั่น อนุรักษ์ สรรพสิ่ง สรรพชีวิต ด้วยจิตสำนึกของครูและเยาวชน

(2.1) งานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

- ปริมาณครู เด็ก มีส่วนร่วมในงาน ... เพิ่มขึ้น

- ความหลากหลายของงาน... เพิ่มขึ้น

(2.2) ผู้บริหาร สนับสนุน เชื่อว่าจริงใจ จริงจัง

(2.3) ครูผู้ปฏิบัติ ไม่เครียด เพียรหมั่นหาวิธีการใหม่ ๆ

(2.4) เด็ก

- เกิดมี “กรุณาจิต” ต่อสรรพชีวิต สรรพสิ่ง... ไม่คุกคาม ไม่ทำร้าย – ทำลาย

- เกิดมี “กรุณาจิต” ต่อสรรพชีวิต สรรพสิ่ง... ช่วยเหลือเกื้อหนุน เห็น ...ทั้งโรงเรียน

สะอาด เป็นระเบียบ ... ทุกสรรพสิ่ง สมบูรณ์ตามธรรมชาติ

(3) เกียรติบัตรงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ชั้นที่ 2

เกียรติบัตรแห่งการเข้าสู่สถานภาพ สถานศึกษาอบรมสั่งสอนเปิดเสรีบนฐานงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

(1) ผู้บริหาร ปกครองโดยธรรม

(2) ครูผู้ปฏิบัติ ปฏิบัติงานด้วยความเหมาะสม กลมเกลียว ประหยัดสุด ประโยชน์สูง

(3) เด็ก มีธรรม มีปัญญา... จิตระเบียบของงาน จนเป็นระเบียบของใจ... ความก้าวร้าว...ไม่มี

ในหมู่เด็ก ... ชม ... เยี่ยม... สะอาด เป็นระเบียบทุกหนแห่ง

(4) เกียรติบัตรงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ชั้นที่ 3

เกียรติบัตรแห่งการเป็นสถานอบรมสั่งสอนเปิดเสรี บนฐานงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

(1) ทุกสรรพสิ่ง ล้วนเป็นปัจจัยแห่งความสว่าง คือ ปัญญา ชี้นำ สนทนา รูปธรรมที่ปรากฏ

เชื่อมโยงสู่ชีวิตแห่งตนและสังคม

(2) ผู้บริหาร ครู กลมกลืนในงาน บนฐานของจิตที่มีความเห็นชอบ

(3) เด็ก เกื้อกูลซึ่งกันและกัน โรงเรียน ปราศจากความหิว ปราศจากความตาย ปราศจากความคับ

การสนองพระราชดำริของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน มี การบริหารและการจัดการ ดังนี้

1.1 โรงเรียน และชุมชนมีส่วนร่วม ในงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

1) รายงานการประชุม

- วาระการประชุมเรื่องเกี่ยวกับงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน
- ตารางสรุปจำนวนครั้งในการประชุมในแต่ละปี ของกรรมการชุดต่าง ๆ ตั้งแต่ 4 คณะขึ้นไป ตัวอย่างเช่น
  1. คณะกรรมการสถานศึกษา
  2. คณะผู้ปกครอง
  3. คณะผู้บริหารและครู
  4. คณะกรรมการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

- รายชื่อ ลายมือชื่อ คณะกรรมการสถานศึกษา และ/หรือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ/หรือกรรมการสภามหาวิทยาลัย หรือคณะกรรมการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

2) หลักฐานที่แสดงถึงการมีส่วนร่วม

- บันทึกการประชุม แสดงวัน เวลา สถานที่ และผู้จัดบันทึก พร้อมเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน เช่น การดำเนินงานตาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การบูรณาการไปยังกลุ่มสาระต่าง ๆ เป็นต้น ในแต่ละคณะ

- ภาพถ่ายที่สอดคล้องกับการประชุมแต่ละคณะ โดยได้ภาพระบุเรื่อง วัน เดือน ปี สถานที่ ในการประชุมในแต่ละปี

1.2 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน งานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

1) คำสั่งแต่งตั้งในแต่ละปี ต้องระบุหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินงานให้ชัดเจน แสดงคำสั่งคณะกรรมการ 4 ด้าน

- ด้านที่ 1 การบริหารและการจัดการ เน้นผู้บริหารเป็นประธาน รองผู้บริหารฝ่ายต่าง ๆ เป็นรองประธาน และหัวหน้ากลุ่มสาระต่าง ๆ รวมทั้งฝ่ายการเงิน เป็นคณะกรรมการ

- ด้านที่ 2 การดำเนินงาน รองฝ่ายวิชาการเป็นประธาน หัวหน้ากลุ่มสาระวิทยาศาสตร์เป็นรองประธาน หัวหน้ากลุ่มสาระอื่น ๆ เป็นคณะกรรมการ (5 องค์กรประกอบ พืชศึกษา 3 สาระ)

- ด้านที่ 3 ผลการดำเนินงาน เน้นฝ่ายวัดประเมินผลเป็นประธาน ฝ่ายธุรการ ฝ่ายอาคารสถานที่ ฯลฯ เป็นคณะกรรมการ

- ด้านที่ 4 ความถูกต้องทางวิชาการ เน้นหัวหน้ากลุ่มสาระวิทยาศาสตร์เป็นประธาน หัวหน้ากลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีเป็นรองประธาน และครูผู้สอนกลุ่มสาระอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นคณะกรรมการ

หมายเหตุ : • ระบุหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินงานแต่ละด้านให้ชัดเจน

• ในกรณีที่ทางโรงเรียนมีจำนวนบุคลากรน้อยสามารถตั้งคณะกรรมการซ้ำในแต่ละด้าน

2) คณะกรรมการการดำเนินงาน 5 องค์ประกอบงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

- หลักฐาน คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ ในแต่ละลำดับการเรียนรู้ของแต่ละองค์ประกอบ ให้สอดคล้องกับจำนวนเด็ก และปริมาณงาน การนำเสนอ ชื่อหัวหน้าแต่ละคณะ จำนวนคณะกรรมการในแต่ละปี

- ระบุหน้าที่ของคณะกรรมการการดำเนินงานให้ชัดเจนแต่ละองค์ประกอบ และแต่ละลำดับการเรียนรู้ในแต่ละปี

3) คณะกรรมการพืชศึกษา สารธรรมชาติแห่งชีวิต สารสรวงสัมพันธ์เกี่ยว สารประโยชน์แก้แค้นหาชนระดับป้าๆ

คำสั่งแต่งตั้ง พืชศึกษา

- คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการโครงสร้างแต่ละส่วนของพืช (ราก ลำต้น ใบ ดอก ผล และเมล็ด)

- คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเรียนรู้นิเวศวิทยา

- คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการการขยายพันธุ์ การดูแลรักษา และการเจริญเติบโต

- คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการการนำไปใช้ประโยชน์

โดยแสดงคำสั่งและหน้าที่ให้แสดงชื่อประธาน รองประธาน และกรรมการที่สอดคล้องกับปริมาณงาน ปริมาณนักเรียนในแต่ละปี

ระดับเกียรติบัตรชั้นที่ 1 2 และ 3 (เพิ่มคำสั่ง 3 สาระ)

คำสั่งแต่งตั้ง สารธรรมชาติแห่งชีวิต สรวงสัมพันธ์เกี่ยว ประโยชน์แก้แค้นหาชน

- หลักฐาน แต่ละปีการแต่งตั้ง คณะกรรมการ ในแต่ละลำดับการเรียนรู้ของแต่ละสาระการเรียนรู้ จำนวนคณะกรรมการแต่ละลำดับการเรียนรู้ของแต่ละสาระการเรียนรู้ สอดคล้องกับจำนวนเด็ก และปริมาณงาน ให้แสดงชื่อประธานรองประธาน และคณะกรรมการ

- ระบุหน้าที่ของคณะกรรมการการดำเนินงานให้ชัดเจนในแต่ละลำดับการเรียนรู้ในแต่ละปี

1.3 วางแผนการบริหารและแผนการจัดการเรียนรู้

1) แผนการดำเนินงานด้านการบริหาร โดยเขียนแผนงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนร่วมกับแผนงานประจำปีของโรงเรียน แสดงรายละเอียดงาน ระยะเวลา งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ

- แผนภูมิ โครงสร้างบริหารของโรงเรียนแต่ละปี โดยระบุงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนอยู่ในความรับผิดชอบของฝ่ายวิชาการ

- แผนงานประจำปีของโรงเรียน

- ตารางวิเคราะห์ความสอดคล้องหลักสูตรแกนกลางกับงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

- ผังมโนทัศน์ (Mind mapping) ของการจัดการเรียนรู้ บูรณาการงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

ในทุกระดับชั้นและทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดย

• โรงเรียนรับป้าๆ แสดงการบูรณาการ 5 องค์ประกอบ และพืชศึกษาโรงเรียน ชั้นที่ 1 รับป้าๆ

- การเขียนแผนงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ซึ่งประกอบไปด้วย ส่วนที่ 1 ชื่อแผนงาน ผู้รับผิดชอบ

หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย พื้นที่ดำเนินการ ส่วนที่ 2 ตารางแสดงรายละเอียดงาน ปริมาณงาน

ผู้รับผิดชอบ งบประมาณ และระยะเวลาที่จะทำ ที่แสดงแผนการดำเนินงานด้านการบริหาร แผนการดำเนินงาน 5

องค์ประกอบ พืชศึกษา (ป้าๆ) 3 สาระ (เกียรติบัตรชั้นที่ 1, 2, 3) แผนงานด้านการติดตามประเมินผล และแผนงาน

ด้านที่ 4 ส่วนที่ 3 ประโยชน์ที่ได้รับ อื่น ๆ ฯลฯ

2) การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน

- ปฏิทินแผนการดำเนินงานด้านบริหาร แผนการดำเนินงาน 5 องค์ประกอบ พืชศึกษา (ป้าฯ) 3 สาระ (เกียรติบัตรชั้นที่ 1, 2, 3) แผนงานด้านการติดตามประเมินผล และแผนงานด้านที่ 4 กำหนดระยะเวลาเริ่มต้นถึงสิ้นสุดในแต่ละปี โดยจัด bar chart ให้สอดคล้องกับแผนงานใน 1.3 1)

3) แผนการจัดการเรียนรู้ โดยเขียนแผนบูรณาการงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน แสดงให้เห็นวิธีการจัดการเรียนรู้อย่างชัดเจนในทุกระดับชั้นและทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง

- วิธีการจัดการเรียนรู้อย่างชัดเจน เช่น จัดทำหลักสูตร การบูรณาการ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ชุมนุม ฯลฯ ในแต่ละปี

- ผังมโนทัศน์ (Mind mapping) บูรณาการงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนในทุกระดับชั้นและทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามวิธีการจัดการเรียนรู้ในแต่ละปี เช่น วิธีการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

- ระดับป้าฯ แสดง mind mapping 5 องค์ประกอบ กับ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และพืชศึกษากับ 8 กลุ่มสาระ (รูปแบบที่ 1 แสดง 5 องค์ประกอบ บูรณาการกับ 8 กลุ่มสาระ รูปแบบที่ 2 แสดง 8 กลุ่มสาระบูรณาการกับ 5 องค์ประกอบ)

- ระดับเกียรติบัตร 1,2,3, เพิ่ม mind mapping สาระธรรมชาติแห่งชีวิต สรรพสิ่งล้วนพันเกี่ยว ประโยชน์แก่มหาชน

1.4 ดำเนินงานตามแผน การประสานงานของคณะกรรมการดำเนินงาน งานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน หน่วยงานต่าง ๆ

1) เอกสารสรุปค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ลงนามชื่อผู้บริหาร หัวหน้างาน

- ตารางงบประมาณตามแผนที่ตั้งไว้และค่าใช้จ่าย ข้อ 1.3 1)

โรงเรียนรับป้าฯ แสดงหลักฐานประกอบด้วย แผนการดำเนินงานด้านบริหาร แผนการดำเนินงาน 5 องค์ประกอบ พืชศึกษา แผนงานด้านการติดตามประเมินผล และแผนงานด้านที่ 4

โรงเรียนรับเกียรติบัตรชั้นที่ 1, 2, 3 แสดงหลักฐานประกอบด้วย แผนการดำเนินงานด้านบริหาร แผนการดำเนินงาน 5 องค์ประกอบ พืชศึกษา 3 สาระ แผนงานด้านการติดตามประเมินผล และแผนงานด้านที่ 4 ในแต่ละปี

- เอกสาร ตัวอย่างหลักฐาน การเบิกจ่าย ผู้เบิก และผู้มีอำนาจอนุมัติ ในแต่ละปี

1.5 สรุปและประเมินผลการดำเนินงาน

1) ผลการดำเนินงาน 5 องค์ประกอบงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

- สรุปผลการดำเนินงานใน 5 องค์ประกอบ แต่ละลำดับการเรียนรู้ ในแต่ละปี

- ประเมินผลการดำเนินงาน จำนวนที่ดำเนินการได้แล้วมีช่องประเมินเปรียบเทียบกับที่วางแผนไว้เท่าไร ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ สรุปว่าทำได้กี่เปอร์เซ็นต์ในแต่ละปี

- ตารางสรุปและประเมินผล การดำเนินงานด้านการบริหาร ที่แสดงทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยแสดงเป็นร้อยละ หรือเปอร์เซ็นต์ ในแต่ละปี

- ตารางสรุปและประเมินผล การดำเนินงาน 5 องค์ประกอบ ที่แสดงทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยแสดงเป็นร้อยละ หรือเปอร์เซ็นต์ ในแต่ละปี

2) ผลการดำเนินงานพืชศึกษา สาระการเรียนรู้ สาระ-ธรรมชาติแห่งชีวิต สาระ-สรรพสิ่งล้วนพันเกี่ยว
สารประโยชน์แก่แก่มหาชน

โรงเรียนรับป้ายฯ

- ตารางสรุปและประเมินผล การดำเนินงานพืชศึกษา ตามแผนที่ตั้งไว้ในข้อ 1.3 1) แสดงทั้งเชิงปริมาณ
และคุณภาพ โดยแสดงเป็นร้อยละ หรือเปอร์เซ็นต์ ในแต่ละปี

โรงเรียนรับเกียรติบัตรชั้นที่ 1, 2, 3

- ตารางสรุปและประเมินผล การดำเนินงานพืชศึกษา 3 สาระ ตามแผนที่ตั้งไว้ใน ข้อ 1.3 1) แสดงทั้งเชิง
ปริมาณและคุณภาพ โดยแสดงเป็นร้อยละ หรือเปอร์เซ็นต์ ในแต่ละปี

- ตารางสรุปและประเมินผล แผนงานด้านการติดตามประเมินผล และแผนงานด้านที่ 4

1.6 วิเคราะห์ผลและปรับปรุงพัฒนางาน

1) วิเคราะห์ผล และหาข้อสรุป

โรงเรียนรับป้ายฯ

- ตารางวิเคราะห์ และสรุปปัญหาอุปสรรค การดำเนินงานด้านการบริหาร การดำเนินงาน 5 องค์ประกอบ พืช
ศึกษา แผนงานด้านการติดตามประเมินผล และแผนงานด้านที่ 4

โรงเรียนรับเกียรติบัตรชั้นที่ 1, 2, 3

- ตารางวิเคราะห์ และสรุปปัญหาอุปสรรค การดำเนินงานด้านการบริหาร การดำเนินงาน 5 องค์ประกอบ
พืชศึกษา 3 สาระ แผนงานด้านการติดตามประเมินผล และแผนงานด้านที่ 4

ด้านการบริหารและการจัดการในแต่ละปี ให้ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน พืชศึกษาและ 3 สาระ

- ตารางวิเคราะห์ และสรุปปัญหาอุปสรรคด้านการดำเนินงานในแต่ละปีให้ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน พืชศึกษา
และ 3 สาระ

2) วางแผน ปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงานในปีต่อไป นำปัญหาและข้อสรุป จาก 1.6 (1) นำมาวางแผน
และพัฒนางานในปีต่อไป

- ตารางการวางแผนและปรับปรุงพัฒนางานด้านการบริหารและการจัดการในแต่ละปีให้ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน
พืชศึกษาและ 3 สาระ

- ตารางการวางแผนและปรับปรุงพัฒนางานด้านการดำเนินงานในแต่ละปีให้ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน พืชศึกษา
และ 3 สาระ

โรงเรียนรับป้ายฯ

- ตารางการวางแผน และปรับปรุงพัฒนางานการดำเนินงานด้านการบริหาร การดำเนินงาน 5 องค์ประกอบ
พืชศึกษา แผนงานด้านการติดตามประเมินผล และแผนงานด้านที่ 4

โรงเรียนรับเกียรติบัตรชั้นที่ 1, 2, 3

- ตารางการวางแผน และปรับปรุงพัฒนางานการดำเนินงานด้านการบริหาร การดำเนินงาน 5 องค์ประกอบ
พืชศึกษา 3 สาระ แผนงานด้านการติดตามประเมินผล และแผนงานด้านที่ 4

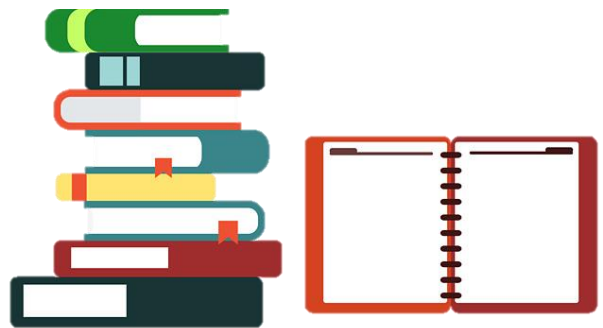

1.7 รายงานผลการดำเนินงานให้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ กราบ อย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง

- แสดงหนังสือนำเสนอในแต่ละปี

- รายงานผลการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ประจำปี จัดทำเป็นรูปเล่มเอกสาร ประกอบด้วย หน้าปก คำนำ สารบัญที่แสดงข้อ 1.1-1.6 เนื้อหา สรุป และภาคผนวก โดยแบบเอกสารหลักฐานประกอบ เช่น ตัวอย่าง ใบงาน, ตัวอย่างเอกสาร ก.7-003, เล่มทะเบียนพรรณไม้ (ก.7-005), ตัวอย่างชิ้นงานในแต่ละกลุ่มสาระฯฯ

- รายงานผลการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ประจำปี จัดทำเป็น CD/DVD ประกอบด้วย ข้อมูลที่รวบรวมได้ทั้งหมดจากข้อ 1.1 – 1.6

6. ตัวชี้วัดเป้าหมายของโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (อพ.สร.-สก.)

1

ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการเข้าร่วม สนองพระราชดำริ ภายในปี พ.ศ. 2562

จังหวัดชัชวามุ่งเน้นการดำเนินโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ตามคู่มือการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นตามโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (อพ.สร.-สก.) ประจำปี พ.ศ. 2562

จังหวัดมีการประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ จังหวัด...

อำเภอจัดตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ อำเภอ.... และมีการประชุมดำเนินกิจกรรมเพื่อขับเคลื่อนในพื้นที่

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประชุมเพื่อขับเคลื่อนการเข้าร่วมสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรณรงค์และประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้แก่ชุมชน วัด และโรงเรียน ให้เห็นถึงความสำคัญในการจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น ทั้งทางด้านกายภาพ ชีวภาพ วัฒนธรรมและภูมิปัญญา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสมัครเข้าร่วมสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ

2 ด้านการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่เป้าหมาย การปฏิบัติ ภายในปี พ.ศ. 2563

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งศูนย์โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนปฏิบัติงาน/แผนงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดประชุมคณะกรรมการดำเนินโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินกิจกรรมงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น ดังนี้

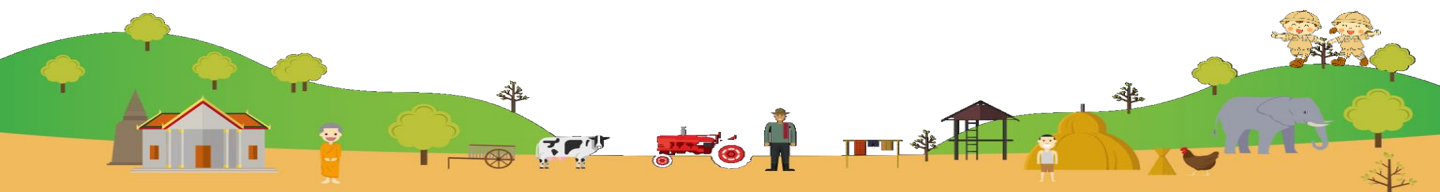
- 1) การปกป้องทรัพยากรท้องถิ่น
- 2) การสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากรท้องถิ่น
- 3) การปลูกรักษาทรัพยากรท้องถิ่น
- 4) การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่น
- 5) ศูนย์ข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น
- 6) สนับสนุนในการอนุรักษ์และจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำฐานข้อมูลและป้ายพรรณไม้ท้องถิ่น และภาพ QR code จาก URL ของลิงค์ข้อมูลพรรณไม้แต่ละชนิด และแสดงพิกัดหรือแหล่งที่พบพรรณไม้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/อำเภอ/จังหวัดรายงานผลการดำเนินงานให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบทุกวันที่ 30 ของทุกเดือน

3

ด้านการขยายผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านการประเมินผลการดำเนินงานโดยได้รับพระราชทานป้ายสนองพระราชดำริ และเกียรติบัตรฯ ภายในปี พ.ศ. 2563

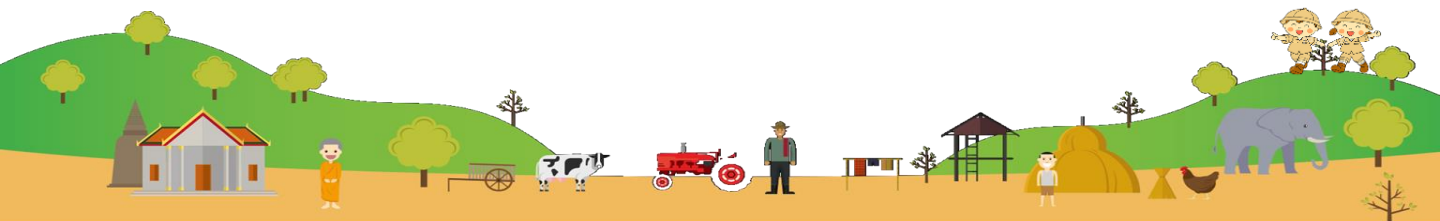
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น/จังหวัด/อำเภอ/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้การดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ

จังหวัด/อำเภอพัฒนายกระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านการประเมินผลการดำเนินงานโดยได้รับพระราชทานป้ายสนองพระราชดำริ และเกียรติบัตรฯ ให้เป็นศูนย์เรียนรู้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นและผู้สนใจเรียนรู้

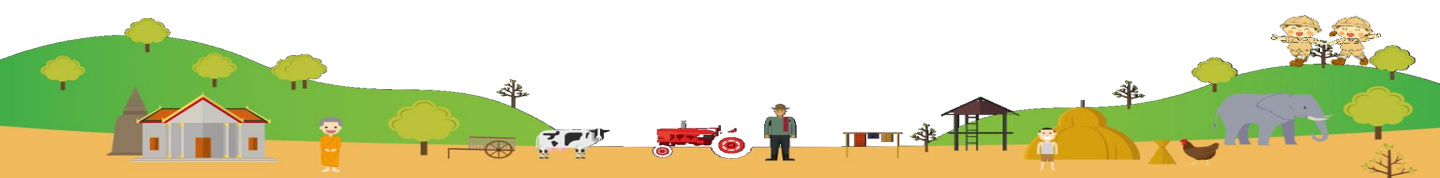
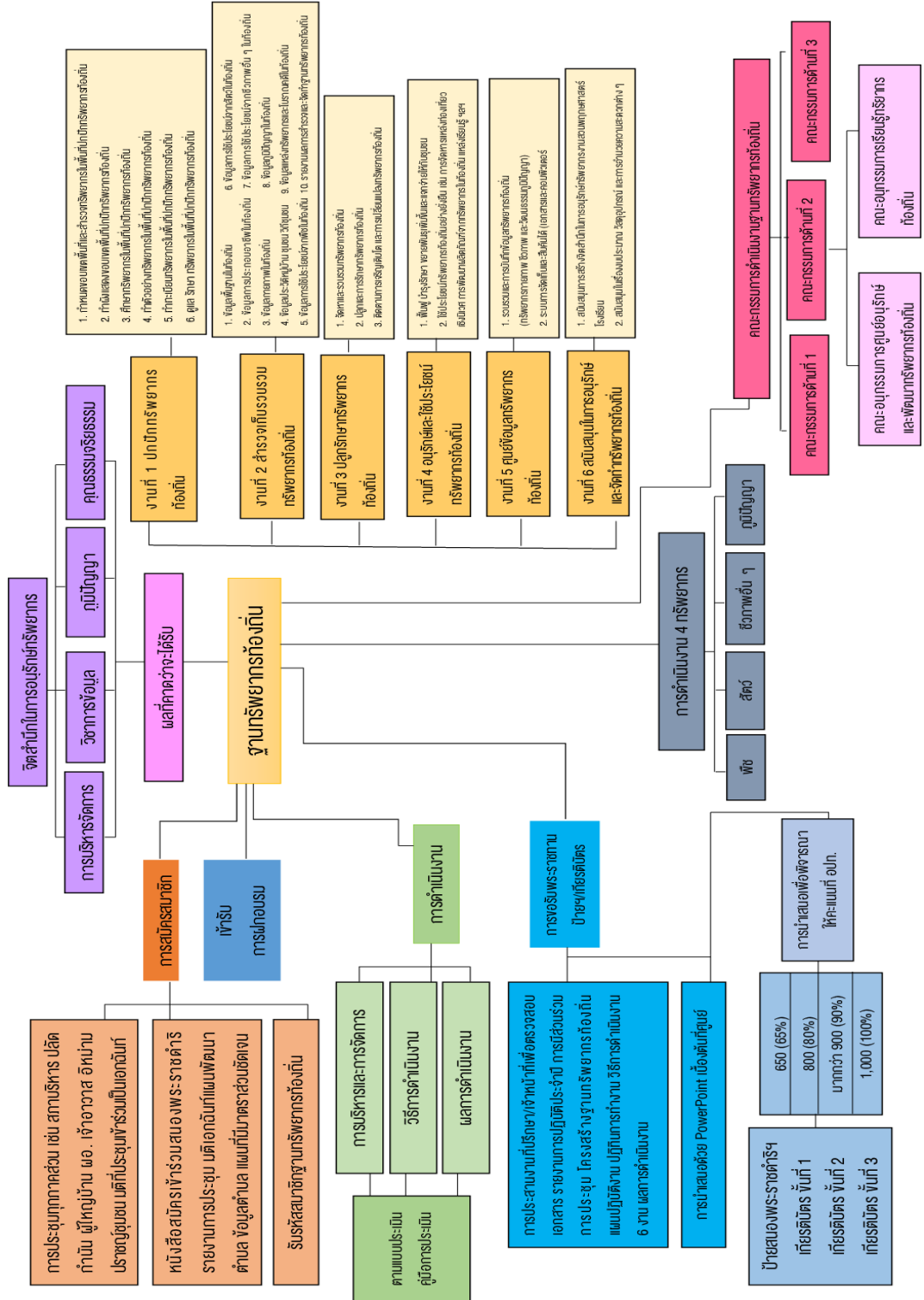
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยสถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่นบรรจุวิชาเกี่ยวกับการดำเนินโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ไว้ในหลักสูตรการอบรมต่าง ๆ ของสถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น

การดำเนินงานในการสนองพระราชดำริ อพ.ส. - ฐานทรัพยากรท้องถิ่น

7. กระบวนการดำเนินงานตามตัวชี้วัด

7.1

ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการเข้าร่วมสนองพระราชดำริ ภายในปี พ.ศ. 2562

บทบาทของจังหวัด

1 **จัดประชุมชี้แจงเพื่อสร้างความเข้าใจ**ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งสมัครเข้าร่วมสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ โดยถือปฏิบัติตามแนวทางคู่มือการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นตามโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (อพ.สร.-สก.) ประจำปี พ.ศ. 2562

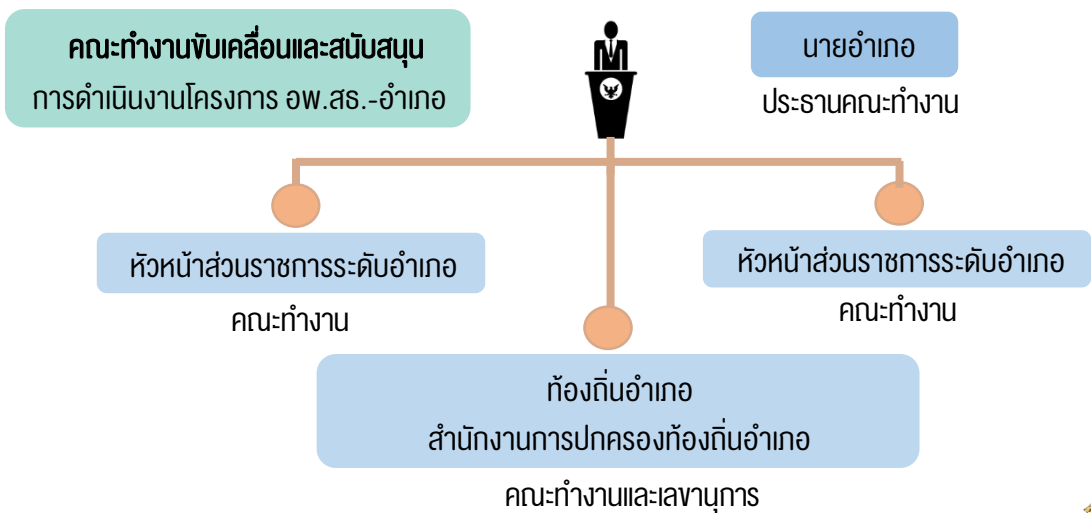

2 **จัดประชุมคณะกรรมการดำเนินงานโครงการ**อนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ จังหวัด ปีละ 2 ครั้ง เพื่อวางแนวทางการดำเนินงานสนองพระราชดำริตามแผนแม่บทหรือแนวทางการดำเนินงานตามกรอบการดำเนินงานของแผนแม่บท อพ.สร. และดำเนินงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนการร่างและจัดทำแผนแม่บทของจังหวัด และแผนปฏิบัติงานรายปีให้สอดคล้องกับแผนแม่บทของ อพ.สร. กำกับ ติดตาม และเร่งรัดการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติงานรายปี อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับแผนแม่บทของ อพ.สร. และจัดทำรายงานความก้าวหน้าของ การดำเนินงานทุก 6 เดือน และรายงานประจำปี **รายละเอียดตามภาคผนวก ก.**

บทบาทของอำเภอ

3 **จัดตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินงานฯ** โดยมีนายอำเภอ เป็นประธาน หัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ เป็นคณะทำงาน และท้องถิ่นอำเภอ เป็นคณะทำงานและเลขานุการ ฯลฯ และจัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในพื้นที่สมัครเข้าร่วมสนองพระราชดำริฯ และสนับสนุนการดำเนินงานตามกรอบแนวทางการสนองพระราชดำริให้เกิดผลเป็นรูปธรรมในพื้นที่อำเภอ **รายละเอียดตามภาคผนวก ข.**

อำนาจหน้าที่

1

วางแผนทาง/กำหนดแผนการสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมสนองพระราชดำริ โดยสมัครเข้าร่วมโครงการฯ และสนับสนุนการดำเนินกิจกรรม ตามแผนแม่บท อพ.สร. และกำหนด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำร่องและขยายผลการดำเนินงานในอำเภอ

2

วางแผนทางการจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น นำไปสู่การจัดตั้งศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากร ตำบล และการขับเคลื่อนการดำเนินงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3

กำกับ ติดตาม และเร่งรัดการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติงานรายปีอย่างมีประสิทธิภาพและ สอดคล้องกับแผนแม่บทของ อพ.สร.

บทบาทขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น

4 จัดประชุมเพื่อขับเคลื่อนการเข้าร่วมสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ โดยมีองค์ประกอบการประชุม ดังนี้ นายกองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำศาสนา ผู้บริหารศึกษา กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน กลุ่มอนุรักษ์ จัดอาสา ประชาญ์ชาวบ้าน และ ผู้แทนชุมชน ฯลฯ **รายละเอียดตามภาคผนวก ค.**

แนวทางการจัดประชุมผู้เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. กำหนดระเบียบวาระการประชุม เรื่อง การสมัครสมาชิกฐานทรัพยากรท้องถิ่น องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น กำหนดวาระการประชุม และเชิญประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา เพื่อรับทราบและพิจารณา เรื่องการสมัคร สมาชิกฐานทรัพยากรท้องถิ่น โดยประธานในที่ประชุมนำเสนอเพื่อรับทราบและพิจารณา ตามตัวอย่างวาระ การประชุม

(ตัวอย่าง) วาระการประชุม

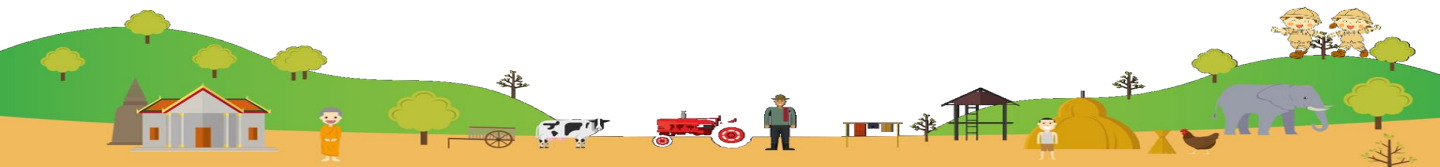
ระเบียบวาระที่ 1 : ประธานแจ้งเพื่อทราบ

- 1.1 ที่มาและความสำคัญในการสนองพระราชดำริฯ
- 1.2 พระราชดำริฯ บางประการ
- 1.3 สรุปแนวทางการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น

ระเบียบวาระที่ 2 : เรื่องเพื่อพิจารณา

- 2.1 ขั้นตอนการสมัครเป็นสมาชิก
- 2.2 การจัดเอกสารประกอบการสมัคร
- 2.3 มติที่ประชุม (เห็นชอบ/พร้อมดำเนินการ)

ระเบียบวาระที่ 3 : เรื่องอื่น ๆ

2. รายงานการประชุม

2.1 ผู้เข้าร่วมการประชุม ดังนี้

- ฝ่ายบริหาร ได้แก่ นายกองค์รปกครองส่วนท้องถิ่น รองนายกฯ ปลัดฯ ผู้อำนวยการสำนัก/กอง หัวหน้าฝ่าย และเจ้าหน้าที่องค์รปกครองส่วนท้องถิ่น
- ฝ่ายนิติบัญญัติ ได้แก่ ประธานสภาฯ รองประธานสภาฯ เลขาประธานสภาฯ และสมาชิกสภา
- ผู้นำท้องถิ่น ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา ผู้บริหารสถานศึกษา ประชาชนชาวบ้าน กลุ่มอนุรักษ์ และตัวแทนชุมชน

2.2 บันทึกการประชุม

2.3 มติที่ประชุม เห็นชอบและพร้อมดำเนินการสมัครสมาชิกฐานทรัพยากรท้องถิ่น (มติเห็นชอบเป็นเอกฉันท์)

2.4 หลักฐานรายชื่อลายมือชื่อผู้เข้าร่วมการประชุม และลงนามรับรองสำเนาถูกต้อง

บทบาทขององค์ร
ปกครองส่วนท้องถิ่น

5 ผนุงค์และประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้แก่ชุมชน วัด และโรงเรียน ให้เห็นถึงความสำคัญในการจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น ทั้งทางด้านกายภาพ ชีวภาพ วัฒนธรรมและภูมิปัญญา เพื่อที่จะรักษาและอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่นให้เป็นมรดกของชาติไทยสืบไป และให้องค์รปกครองส่วนท้องถิ่นนำร่องด้วยการสำรวจทรัพยากรทางชีวภาพ บริเวณรอบสำนักงน สองข้างทางถนน ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ เช่น ต้นไม้ พันธุ์พืช แล้วจัดทำฐานข้อมูลและป้ายพรรณไม้ท้องถิ่น และภาพ QR code จาก URL ของลิงค์ข้อมูลพรรณไม้แต่ละชนิด และแสดงพิกัดหรือแหล่งที่พบพรรณไม้

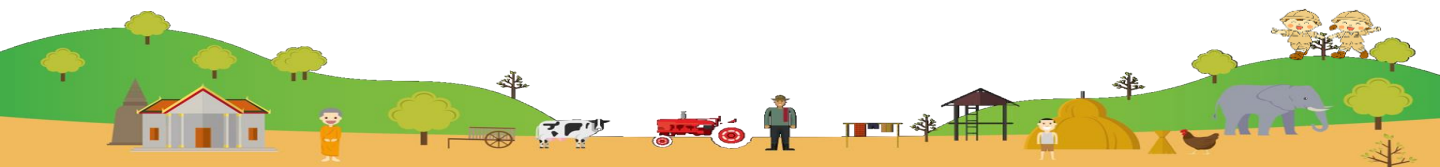
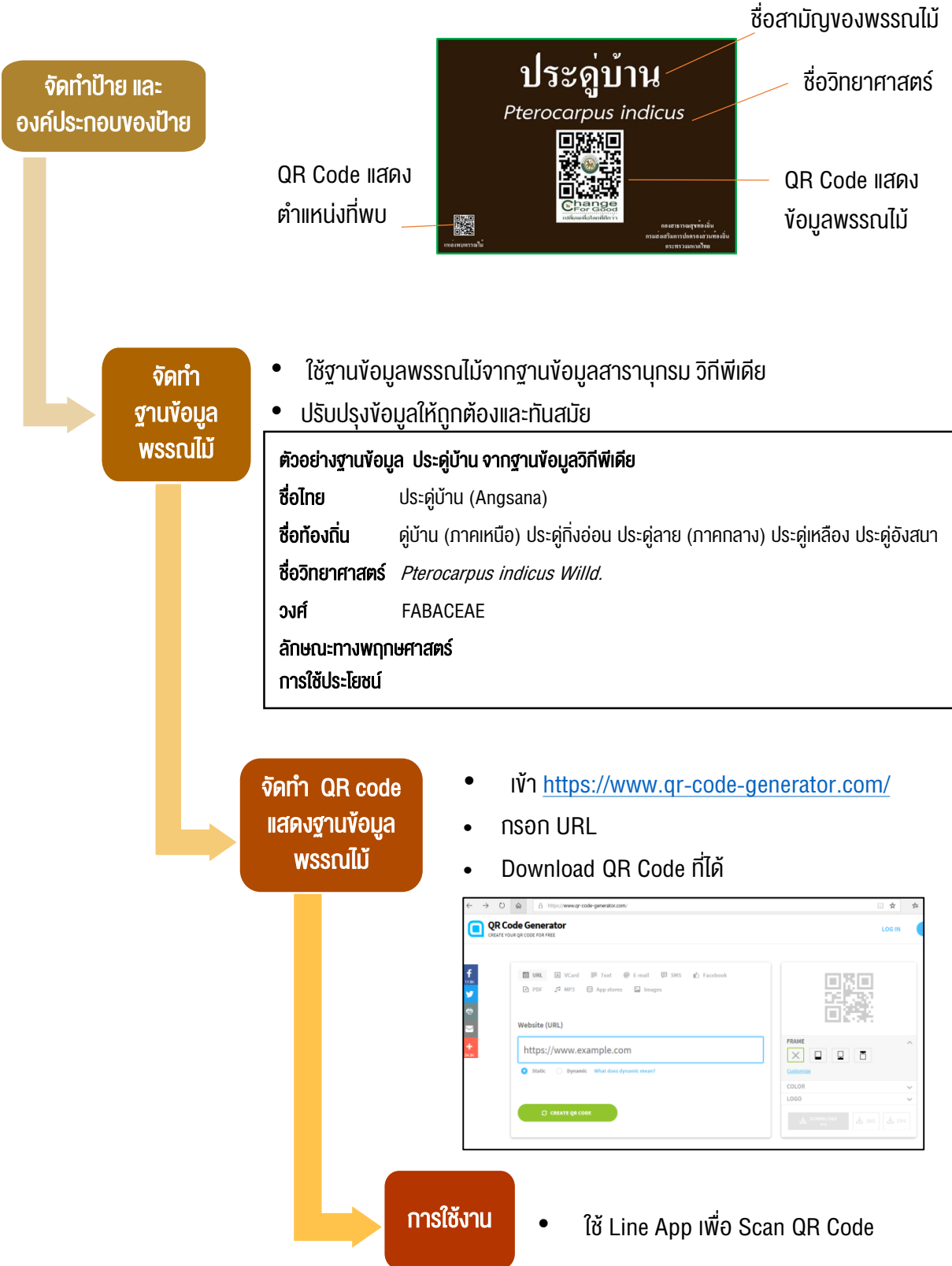

คู่มือการสร้าง QR CODE

กรณีที่แชร์ QR CODE ทาง LINE ให้พิมพ์ชื่อเรื่องแล้วเลือกผู้รับที่ต้องการส่งออก

แนวทางการจัดทำฐานข้อมูลและป้ายพรรณไม้ท้องถิ่น

บทบาทขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น

6 สมัครเข้าร่วมสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ งานฐานทรัพยากรท้องถิ่น หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเตรียมเอกสารประกอบการสมัครตามแบบฟอร์มและรายละเอียดที่กำหนดส่งผ่านไปยังสำนักงานท้องถิ่นอำเภอ เพื่อตรวจสอบเอกสารให้ครบถ้วนส่งให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด โดยรวบรวมเอกสารการสมัครนำเรียนผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะประธานฯ (ผ่านหัวหน้าสำนักงานจังหวัดในฐานะเลขาฯ) และพิจารณาลงนามประสานส่งชุดเอกสารการสมัครขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ทั้งหมดในแต่ละวงรอบ) ไปยังผู้อำนวยการโครงการ อพ.สธ. แล้วโครงการ อพ.สธ. พิจารณาผลการสมัครและแจ้งผลสมาชิกของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลับไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด จากนั้นให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสรุปผลรายงานให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น รายละเอียดตามภาคผนวก ง.

ขั้นตอนการสมัครสมาชิก

1. จัดเอกสารประกอบการสมัคร

- เอกสารหมายเลข 1 หนังสือราชการขอสมัครเป็นสมาชิก “ฐานทรัพยากรท้องถิ่น”
- เอกสารหมายเลข 2 แบบสอบถามข้อมูลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อประเมินความพร้อมขององค์กร
- เอกสารหมายเลข 3 แผนที่แสดงขอบเขต ภูมิศาสตร์ และมาตราส่วน
- เอกสารหมายเลข 4 รายงานการประชุมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดส่งใบสมัครสมาชิก “ฐานทรัพยากรท้องถิ่น”

ผ่านสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอ ไปยังสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด แล้วจังหวัดตรวจสอบเอกสารเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดลงนามถึงรองผู้อำนวยการโครงการ อพ.สธ.

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ พระราชวังดุสิต สวนจิตรลดา
เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

โทรศัพท์ 0-2280-8710, 0-2281-7999, 0-2281-8422 ต่อ2219, 2220-22

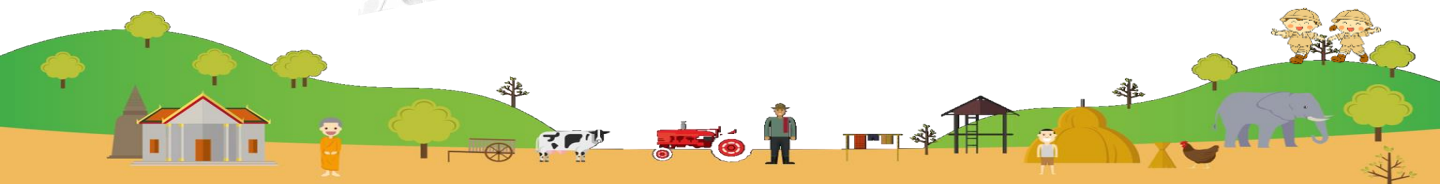
มือถือ 081-6277601, 081-9078050

โทรสาร 0-2280-8710, 0-2281-7999, 0-2281-8422 ต่อ2221

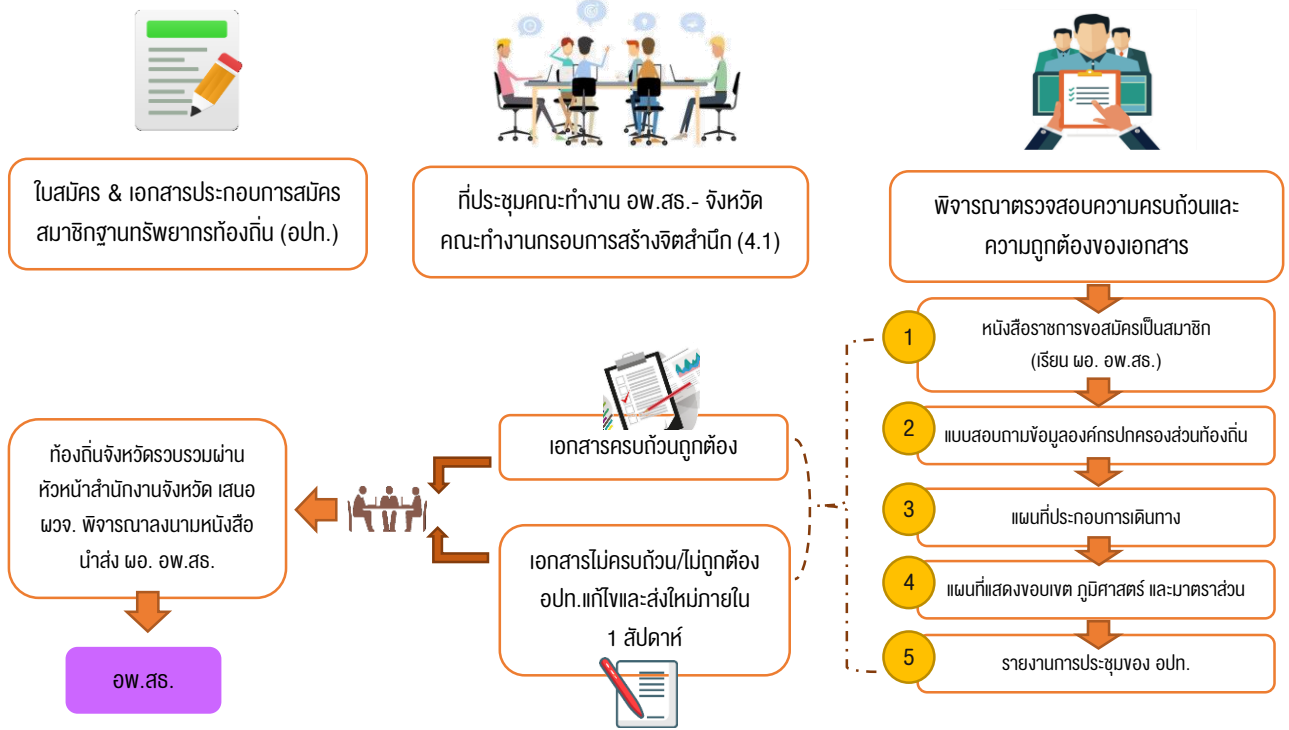

สามารถดาวน์โหลดเอกสารสมัครสมาชิก ได้ที่

Website http://www.rspg.or.th/domestic/files/pdf/8_014.pdf

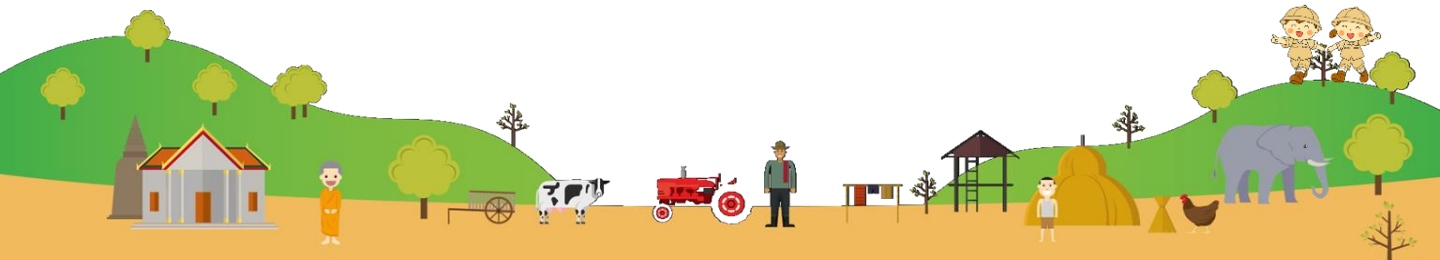
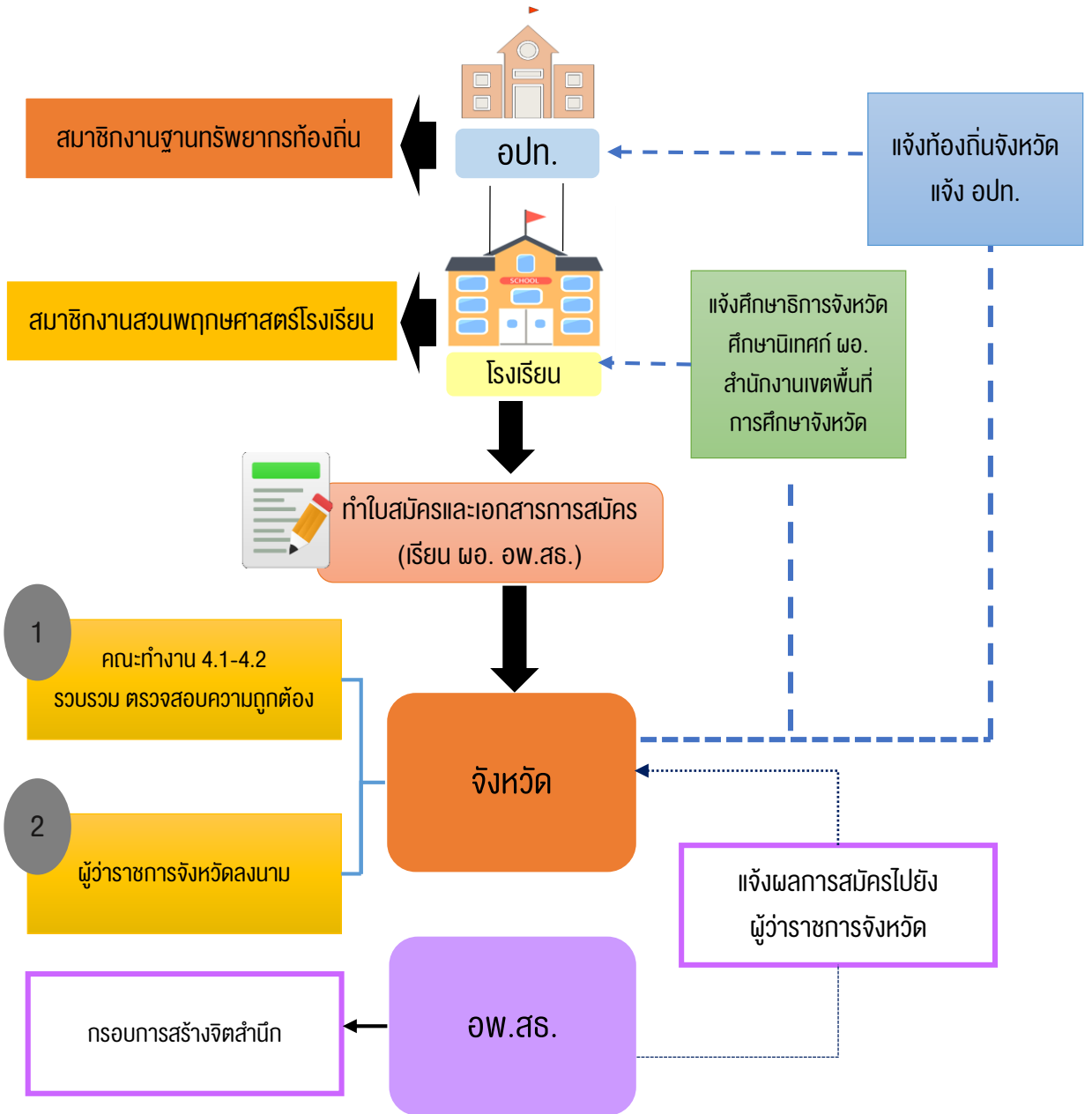
ขั้นตอนการประสานงานจัดส่งชุดใบสมัครและเอกสารประกอบการสมัครสมาชิก ฐานทรัพยากรท้องถิ่น (อปท.) ผ่านจังหวัดถึง อพ.สร.

ขั้นตอนการพิจารณาชุดใบสมัครและเอกสารประกอบการสมัครสมาชิกฐานทรัพยากรท้องถิ่น (อปท.) และประสานงานแจ้งผลการสมัครถึงจังหวัด

ขั้นตอนการสมัครสมาชิกฐานทรัพยากรท้องถิ่นและสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน
ผ่านการดำเนินงานโดยจังหวัด

7.2

ด้านการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่เป้าหมายการปฏิบัติ ภายในปี พ.ศ. 2563

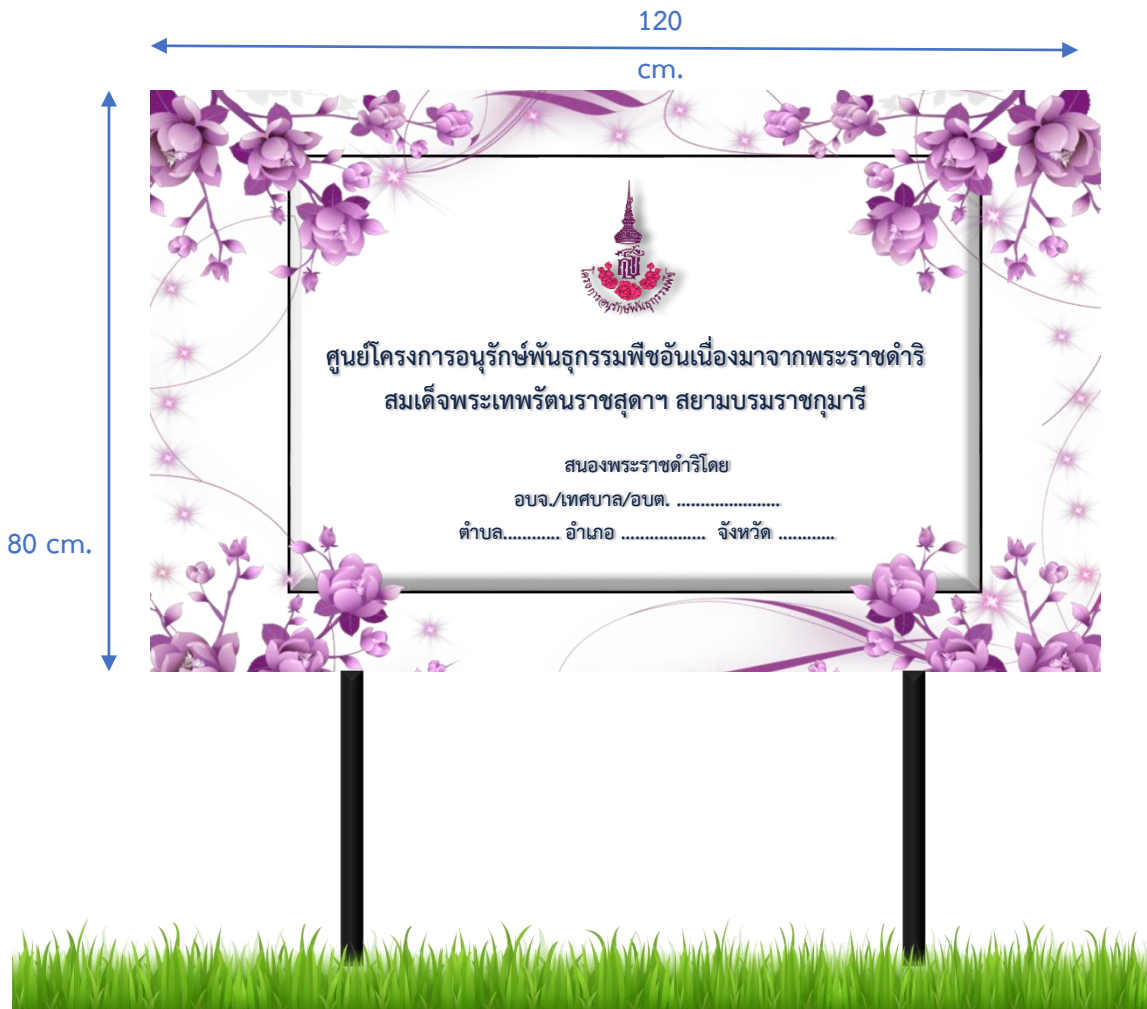
ขั้นตอนการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น

บทบาทขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น

- จัดตั้งศูนย์โครงการ**อนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเมื่อได้รับแจ้งตอบรับให้เข้าร่วมสนองพระราชดำริฯ และได้เลขสมาชิกแล้ว ให้ดำเนินการจัดทำป้ายศูนย์โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ อบจ./เทศบาล/อบต.

ตัวอย่างป้ายศูนย์โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บทบาทขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น

2 จัดทำแผนปฏิบัติงาน/แผนงบประมาณ โดยการตั้งงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้และเงินอุดหนุนทั่วไป ให้กระทำตามที่กฎหมาย ระเบียบ กฎกระทรวง ข้อบังคับ คำสั่ง หรือหนังสือสั่งการกระทรวงมหาดไทยกำหนด เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่และภารกิจถ่ายโอน รวมถึงแนวนโยบายของรัฐบาล และกระทรวงมหาดไทย โดยใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นแนวทางในการจัดทำงบประมาณ และประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปสู่การปฏิบัติ โดยตั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อแก้ปัญหาความเดือดร้อนและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน รายการการคุ้มครอง ดูแล บำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ฯลฯ เช่น การส่งเสริม สนับสนุนโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ

3 จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินโครงการ อนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อพ.สร.-อปท. (ชื่อย่อ) หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ โดยมีองค์ประกอบคณะกรรมการ 3 คน: ประกอบด้วย **รายละเอียดตามภาคผนวก จ.**

ขั้นตอนการทำงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นโดย อบต./เทศบาล

อบต./เทศบาล

จัดตั้งคณะกรรมการ/ทำงาน
จากในอบต./เทศบาล โรงเรียน
และหน่วยงานต่าง ๆ

สำรวจทรัพยากร 3 ฐาน

นำข้อมูลลงระบบฐานข้อมูล

วิเคราะห์และจัดการข้อมูล
เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน ฐานทรัพยากรท้องถิ่น

คณะกรรมการด้านที่ 1 การบริหารและการจัดการ

องค์ประกอบ โดยมีนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นประธาน สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารศึกษา กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชน เป็นกรรมการ และมีปลัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นกรรมการและเลขานุการ ฯลฯ

คณะกรรมการด้านที่ 2 การดำเนินงาน

องค์ประกอบ โดยมีคณะทำงาน 6 ฝ่าย

- 1) งานปกป้องทรัพยากรท้องถิ่น
- 2) งานสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากรท้องถิ่น
- 3) งานปลูกรักษาทรัพยากรท้องถิ่น
- 4) งานอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่น
- 5) งานศูนย์ข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น
- 6) งานสนับสนุนในการอนุรักษ์และจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น

คณะกรรมการด้านที่ 3 คณะกรรมการด้านติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงาน

องค์ประกอบ โดยรองปลัดหรือผู้อำนวยการ สำนัก/กอง เป็นประธาน หัวหน้าฝ่าย เป็นรองประธาน เจ้าหน้าที่ ผู้แทนสถานศึกษา เป็นกรรมการ และเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมาย เป็นเลขานุการ ฯลฯ

อำนาจหน้าที่

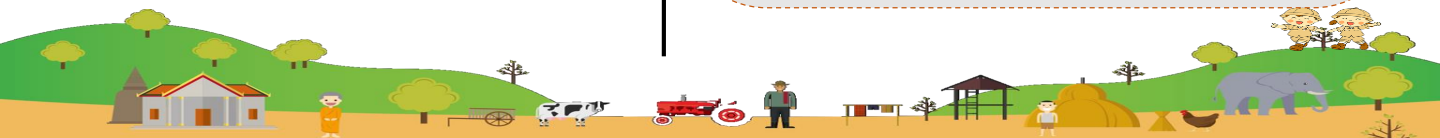
- (1) จัดประชุมคณะกรรมการดำเนินโครงการ อพ.สธ.-อปท. อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง
- (2) กำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานให้สอดคล้องกับแผนแม่บท อพ.สธ.
- (3) ดำเนินงานและติดตามงานให้เป็นไปตามกรอบแนวทางการปฏิบัติงานและสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามแผนแม่บท อพ.สธ.
- (4) สนับสนุนให้มีการฝึกอบรมและศึกษาด้านพันธกรรมพืช
- (5) แต่งตั้งคณะทำงานหรืออนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินงานตามแนวทางการดำเนินงาน อพ.สธ.

อำนาจหน้าที่

จัดทำขอบเขตพื้นที่ปกป้องทรัพยากร จัดเก็บข้อมูลกลางกายภาพพืช สัตว์ ข้อมูลพื้นฐานในท้องถิ่น ข้อมูลการประกอบอาชีพ ข้อมูลประวัติหมู่บ้าน วิถีชุมชน การเก็บรักษาทั้งในรูปแบบลิต เพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ อนุรักษ์ รักษา ทรัพยากรต่าง ๆ ดำเนินกิจกรรม/โครงการ/งานสนับสนุนของคณะทำงานชุดที่ 1 - 6

อำนาจหน้าที่

- (1) ติดตามและประเมินผลตามเกณฑ์การประเมินป้ายสนองพระราชดำริในงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น
- (2) รวบรวมผลการดำเนินงานตลอดจนการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น
- (3) ปรับปรุง วางแผน ติดตามผล การดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ สร้างสภาพแวดล้อมทั่วไป ให้เป็นระเบียบและบรรยากาศที่ดีของงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น บุคลากรในการปฏิบัติงานมีคุณธรรมจริยธรรม
- (4) กำกับดูแลการจัดทำหลักสูตรบูรณาการสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนหลักสูตรท้องถิ่น

บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4 จัดประชุมคณะกรรมการดำเนินโครงการฯ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เพื่อกำหนดกรอบแนวทาง วัตถุประสงค์ และเป้าหมายการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ รวมทั้งการขับเคลื่อนงานและติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ เพื่อรายงานต่ออำเภอและจังหวัด

5 การดำเนินกิจกรรมงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น ดังนี้ รายละเอียดตามภาคผนวก ก.

5.1 วิธีการดำเนินงาน

งานที่ 1 ปกป้องทรัพยากรท้องถิ่น หมายถึง การสำรวจทำขอบเขตพื้นที่ปกป้อง สำรวจความหลากหลายทางชีวภาพ การสำรวจและทำการห้สประจำตัวต้นของพรรณไม้ต่าง ๆ การศึกษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ความเป็นอยู่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติในเขตพื้นที่รับผิดชอบ เช่น พื้นที่บริเวณสำนักงาน ส่วนราชการ หน่วยงาน พื้นที่บริเวณสถานศึกษา พื้นที่สองข้างทางถนน พื้นที่ป่าชุมชน พื้นที่สาธารณะประโยชน์ เป็นต้น

1. กำหนดขอบเขตพื้นที่และสำรวจทรัพยากรในพื้นที่ปกป้องทรัพยากรท้องถิ่น
2. ทำผังแสดงขอบเขตพื้นที่ปกป้องทรัพยากรท้องถิ่น
3. ศึกษาทรัพยากรในพื้นที่ปกป้องทรัพยากรท้องถิ่น
4. ทำตัวอย่างทรัพยากรในพื้นที่ปกป้องทรัพยากรท้องถิ่น
5. ทำทะเบียนทรัพยากรในพื้นที่ปกป้องทรัพยากรท้องถิ่น
6. ดูแล รักษา ทรัพยากรในพื้นที่ปกป้องทรัพยากรท้องถิ่น

งานที่ 2 สำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากรท้องถิ่น หมายถึง เป็นการสำรวจและเก็บรวบรวมตัวอย่าง ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญา พื้นที่เป้าหมายตามความเหมาะสมของเขตพื้นที่รับผิดชอบ หรือพื้นที่บริเวณที่กำหนด

1. ข้อมูลพื้นฐานในท้องถิ่น
2. ข้อมูลการประกอบอาชีพในท้องถิ่น
3. ข้อมูลสภาพพื้นที่ในท้องถิ่น
4. ข้อมูลประวัติหมู่บ้าน ชุมชน วิถีชุมชน
5. ข้อมูลการใช้ประโยชน์จากพืชในท้องถิ่น
6. ข้อมูลการใช้ประโยชน์จากสัตว์ในท้องถิ่น
7. ข้อมูลการใช้ประโยชน์จากชีวภาพอื่น ๆ ในท้องถิ่น
8. ข้อมูลภูมิปัญญาในท้องถิ่น
9. ข้อมูลแหล่งทรัพยากรและโบราณคดีในท้องถิ่น
10. รายงานผลการสำรวจและจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น

งานที่ 3 ปลูกรักษาทรัพยากรท้องถิ่น หมายถึง เป็นการจัดตั้งสวนพฤกษศาสตร์จากผลการสำรวจและศึกษาฐานทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ ภายในเขตพื้นที่ งานขยายพันธุ์พืช งานปลูกพันธุกรรมและบันทึกผลการเจริญเติบโต งานจัดทำแผนที่พันธุกรรมและทำพิกัดต้นพันธุกรรมพืช การเก็บรักษาในรูปแบบต่าง ๆ

1. จัดหาและรวบรวมทรัพยากรท้องถิ่น
2. ปลูกและการรักษาทรัพยากรท้องถิ่น
3. ติดตามการเจริญเติบโต และการเปลี่ยนแปลงทรัพยากรท้องถิ่น

งานที่ 4 อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่น หมายถึง เป็นการส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พันธุกรรมพืช โดยการพัฒนาเส้นทางการศึกษาธรรมชาติเพื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ อาทิ ศึกษาด้านชีวภาพ ด้านสุขภาพและการเจริญเติบโต ด้านการขยายพันธุ์ ด้านการเพาะปลูก ด้านการจำแนกสายพันธุ์

1. สนับสนุนการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน
2. สนับสนุนในเรื่องงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

งานที่ 5 ศูนย์ข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น หมายถึง เป็นการจัดระบบการรวบรวมข้อมูลพันธุกรรมพืชในรูปแบบและสื่อต่าง ๆ ที่สะดวกต่อการสืบค้นและนำไปใช้ประโยชน์ ด้านการบริหารจัดการอนุรักษ์ ขยายพันธุ์ สะดวกต่อการเรียนรู้ การต่อยอด การศึกษาวิจัย เพื่อใช้ประโยชน์ด้านที่อยู่อาศัย อาหาร สมุนไพร ฯลฯ

1. ฟื้นฟู บำรุงรักษา ขยายพันธุ์เพิ่มขึ้นและแจกจ่ายให้กับชุมชน
2. ใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน เช่น การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากทรัพยากรในท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ ฯลฯ

งานที่ 6 สนับสนุนในการอนุรักษ์และจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น หมายถึง เป็นการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ สวนพฤกษศาสตร์ พิพิธภัณฑ์ และงานจัดฝึกอบรม ฯลฯ

1. รวบรวมและการบันทึกข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น (ทรัพยากรกายภาพ ชีวภาพ และวัฒนธรรมภูมิปัญญา)
2. ระบบการจัดเก็บและสืบค้นได้ (เอกสารและคอมพิวเตอร์)

เครื่อง่ายการจัดทำฐานข้อมูลฐานทรัพยากรท้องถิ่นระดับตำบล

ค่านิยม

วัฒนธรรม

ความเป็นไทย

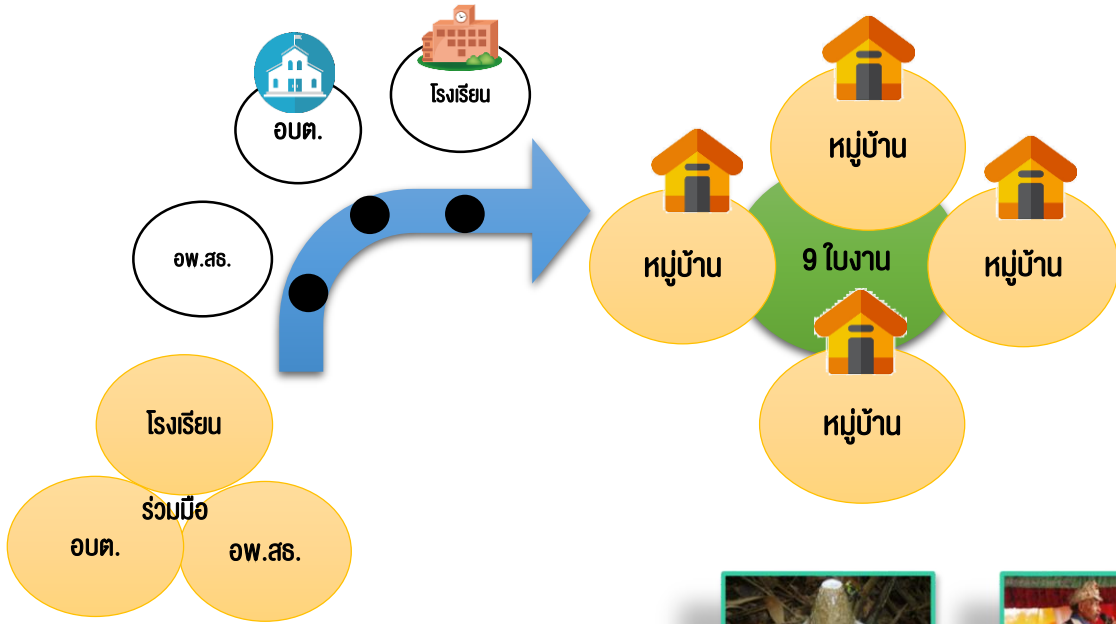
ภูมิคุ้มกัน

พัฒนา

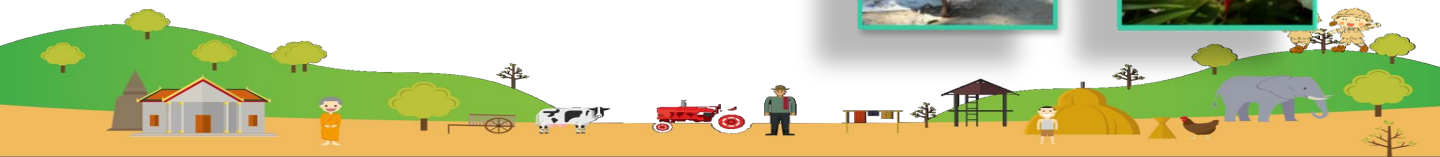
การเปลี่ยนแปลง

ภูมิปัญญา
ไทย

วิถีไทย

ทะเบียนฐานทรัพยากรท้องถิ่น

บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

6 จัดทำฐานข้อมูลและป้ายพรรณไม้ท้องถิ่น และภาพ QRcode จาก URL ของลิงค์ข้อมูลพรรณไม้แต่ละชนิด และแสดงพิกัดหรือแหล่งที่พบพรรณไม้ หมายถึง จัดหาแผ่นป้ายโดยอาจเป็นแผ่นไม้ พลาสติก โลหะ หรือในกรณีที่เป็นกระดาษหลังจัดทำเสร็จให้เคลือบด้วยพลาสติกเพื่อป้องกันน้ำ แผ่นป้ายที่จัดทำมีขนาดเท่ากับมาตรฐานกระดาษ A5 ขนาด 148 x 210 มิลลิเมตร วางแนวนอน สีพื้นที่ใช้ให้ใช้เป็นดำ หรือสีน้ำตาลเข้มแบบด้าน (สีโอด) ข้อความตัวอักษรภายในป้ายมีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) ชื่อแสดงพรรณไม้ ให้ใช้ชื่อสามัญหรือชื่อท้องถิ่น เป็นภาษาไทย 2) ชื่อวิทยาศาสตร์ของพรรณไม้ตามมาตรฐาน เป็นภาษาอังกฤษ 3) แสดงภาพ QR code แสดงถึงข้อมูลของพรรณไม้แต่ละชนิด และพิกัดหรือแหล่งที่พบพรรณไม้ 4) ชื่อหรือโลโก้หน่วยงานที่จัดทำป้าย (ตัวอย่างตามหน้าที่ 38 -39)

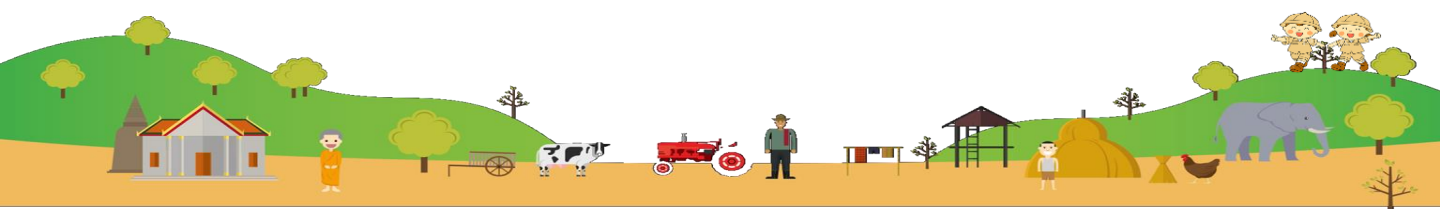
บทบาทของจังหวัด

7 รายงานผลการดำเนินงานให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบทุกวันที่ 30 ของทุกเดือน หมายถึง ให้จังหวัดรายงานสถานะความคืบหน้าของการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบทุกวันที่ 30 ของทุกเดือน

ที่	ผลการสมัครเข้าร่วม		รหัสสมาชิก	อปท./โรงเรียน	อำเภอ	จังหวัด	ผู้ประสานงาน (ชื่อ/ที่อยู่/เบอร์ติดต่อ/อีเมล)	หมายเหตุ
	ยังไม่สมัคร	สมัครเข้าร่วมแล้ว						

ลงชื่อ _____ ผู้รายงาน
 (.....)
 ท้องถิ่นจังหวัด.....
 วันที่.....

หมายเหตุ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดเมื่อได้สมัครเข้าร่วมโครงการ อพ.สร. และดำเนินกิจกรรมงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นและงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนแล้ว ให้ดำเนินการถอดบทเรียนผลการดำเนินการเพื่อรายงานให้อำเภอ/จังหวัด/กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบด้วย

7.3

ด้านการขยายผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านการประเมินผลการดำเนินงานโดยได้รับพระราชทานป้ายสนองพระราชดำริ และเกียรติบัตรฯ ภายในปี พ.ศ. 2563

บทบาทของจังหวัด/
อำเภอ/องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น

1 ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้ การดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ หมายถึง จังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ และเผยแพร่องค์ความรู้ให้แก่ประชาชน เพื่อให้เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น ทั้งทางชีวภาพ ทางกายภาพ และทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญา

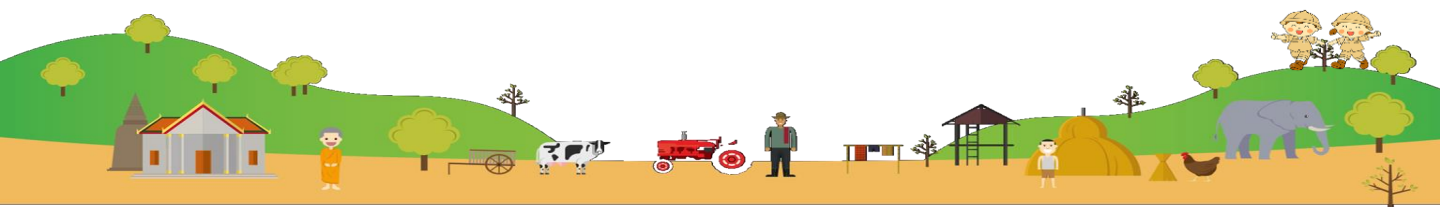
บทบาทองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น

2 พัฒนาระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านการประเมินผลการดำเนินงานโดยได้รับพระราชทานป้ายสนองพระราชดำริ และเกียรติบัตรฯ หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำหลักสูตรการอบรมเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ในการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ และเตรียมความพร้อมของสถานที่เพื่อยกระดับเป็นศูนย์เรียนรู้ทรัพยากรท้องถิ่นให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ และผู้ที่สนใจเรียนรู้

บทบาทของกรมส่งเสริม
การปกครองท้องถิ่น
โดยสถาบันพัฒนา
บุคลากรท้องถิ่น

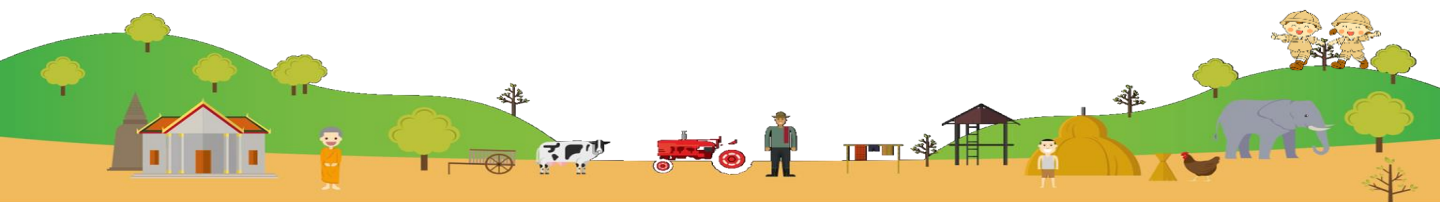
3 บรรรจุวิชาเกี่ยวกับการดำเนินโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ไว้ในหลักสูตรการอบรมต่าง ๆ ของสถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น หมายถึง ให้สถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น บรรรจุเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับการดำเนินโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ไว้ในหลักสูตรการอบรมต่าง ๆ โดยเชิญผู้แทน อพ.สธ. และผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานร่วมเป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้แก่ผู้เข้าอบรมตามหลักสูตรต่าง ๆ

8. สรุปผลการถอดบทเรียนความสำเร็จจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ผ่านการประเมินผลการดำเนินงานโดยได้รับพระราชทานป้ายสนอง พระราชดำริและเกียรติบัตรฯ ในงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น ประจำปี 2556 - 2561

หัวข้อ	รายละเอียด
<p>1. ประสบการณ์การดำเนินงานที่ผ่านมา ให้ข้อคิดเห็นอย่างไร</p>	<ul style="list-style-type: none"> » » การดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนได้ เช่น การสร้างรายได้ด้วยการนำพืชในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้กับภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อสร้างสินค้า/ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ รวมถึงการสำรวจฐานทรัพยากรท้องถิ่น อาจทำให้ชุมชนได้ค้นพบทรัพยากรที่มีค่าและควรอนุรักษ์ไว้ » » การเรียนรู้ไม่ได้จำกัดอยู่ในสถานศึกษาเพียงอย่างเดียว แต่การเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่โดยชุมชนสามารถสำรวจทรัพยากรเพื่อศึกษาได้โดยไม่มีรูปแบบที่แน่นอน เพราะแต่ละชุมชนมีภูมิประเทศที่แตกต่างกัน เช่น บางชุมชนอาจมีแต่ทะเล ภูเขา หรืออาจเป็นแค่ชุมชนเมือง ซึ่งมุ่งเน้นด้านงานฐานทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญาเพียงอย่างเดียว » » การลงมือทำเพียงลำพังอาจไม่ส่งผลสำเร็จต่อการดำเนินงาน จึงควรมีการสร้างแรงบันดาลใจและสร้างความร่วมมือกันภายในหน่วยงานและระหว่างหน่วยงาน เช่น การสร้างความร่วมมือกันในทุกภาคส่วนโดยอาจร่วมมือกับชุมชน สถานศึกษา ส่วนราชการ และอาสาสมัคร เพื่อสร้างความสามัคคีในพื้นที่ ทั้งนี้ ควรมีการรับฟังความคิดเห็นจากภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งผลการดำเนินงานอาจจะต้องใช้เวลาจึงจะเห็นผล ความมุ่งมั่นและตั้งใจจึงถือเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินงาน โดยผู้นำชุมชน ผู้บริหารองค์กร และผู้ปฏิบัติ ควรศึกษาการดำเนินงานให้เชี่ยวชาญเพื่อการสื่อสารกับทุกภาคส่วนและสร้างความเข้าใจร่วมกัน ซึ่งอาจสร้างความเข้าใจได้ด้วยการประชาสัมพันธ์และอบรมเพื่อสร้างความเข้าใจให้แก่ชุมชน การจัดทำแผนผังการดำเนินงาน การปักป้ายอนุรักษ์ และการจัดโครงการปลูกป่า

หัวข้อ

รายละเอียด

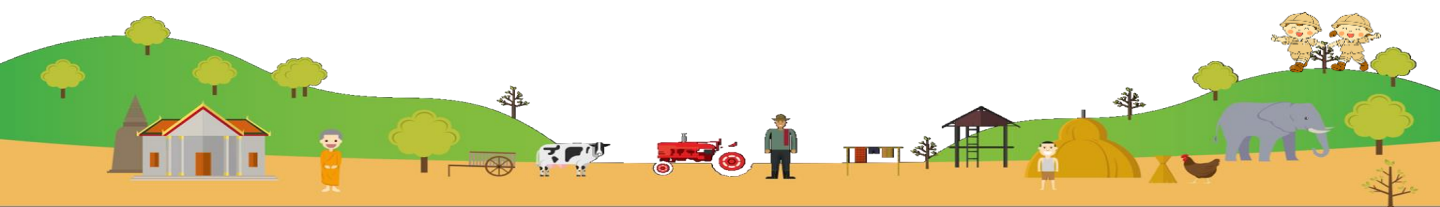
» » การศึกษาเรียนรู้แนวทางการดำเนินงานด้วยการศึกษาจากคู่มือการดำเนินงานเพียงอย่างเดียวอาจสร้างความเข้าใจได้ยาก จึงควรมีการศึกษาจากการประชุมเพื่อสร้างการรับรู้โดยเจ้าหน้าที่จากโครงการและการศึกษาคุณภาพจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นข้างเคียงที่ประสบผลสำเร็จ

» » ในอนาคตชุมชนอาจพัฒนาและกลายเป็นเมืองและส่งผลให้ทรัพยากรท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น และความเป็นชุมชนสูญหายไป ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ การดำเนินโครงการ อพ.สธ. จึงถือเป็นสิ่งสำคัญในการอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่นไว้ โดยอาจมีการบันทึกข้อมูลจากปราชญ์ชาวบ้าน ซึ่งเป็นผู้สูงอายุที่ดำรงชีวิตในชุมชนมาอย่างยาวนานและเข้าถึงทรัพยากรท้องถิ่นต่าง ๆ ในพื้นที่ ทั้งนี้ การสำรวจทรัพยากรท้องถิ่นบางประเภทอาจดำเนินงานร่วมกับกรมป่าไม้เนื่องจากปราชญ์ชาวบ้านอาจมีสุขภาพไม่แข็งแรงเพียงพอที่จะร่วมสำรวจได้

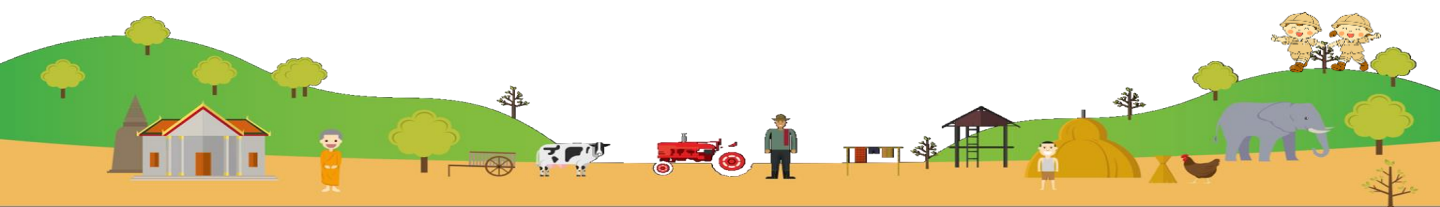
» » ควรมีการติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านการปฏิบัติงานและด้านการสำรวจข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ โดยอาจนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ เช่น การนำกล้องวงจรปิดมาติดตั้งในป่าเพื่อสำรวจข้อมูลสายพันธุ์และจำนวนของสัตว์ป่า ทั้งนี้ เป้าหมายหลักของการดำเนินงานคือการสร้างจิตสำนึกให้แก่ชุมชนในพื้นที่เพื่อให้เกิดการอนุรักษ์อย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต

2. การเรียนรู้ที่ทำให้เกิดผลสำเร็จ มีการเรียนรู้อย่างไร

» » การเรียนรู้ที่ทำให้เกิดผลสำเร็จควรเป็นการเรียนรู้ที่ศึกษาให้เชี่ยวชาญโดยมีการอบรมเตรียมความพร้อมให้แก่บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบ 29 แห่ง และบุคลากรจังหวัด เพื่อเป็นต้นแบบให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่เริ่มสมัครเข้าร่วมโครงการ รวมถึงการปลูกจิตสำนึกให้มีใจรักและมุ่งมั่นที่จะดำเนินโครงการ อพ.สธ. ทั้งนี้ การเรียนรู้ที่ดีควรเป็นการเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน ทั้งชุมชนผู้เป็นทั้งเจ้าของและผู้สนับสนุนงาน

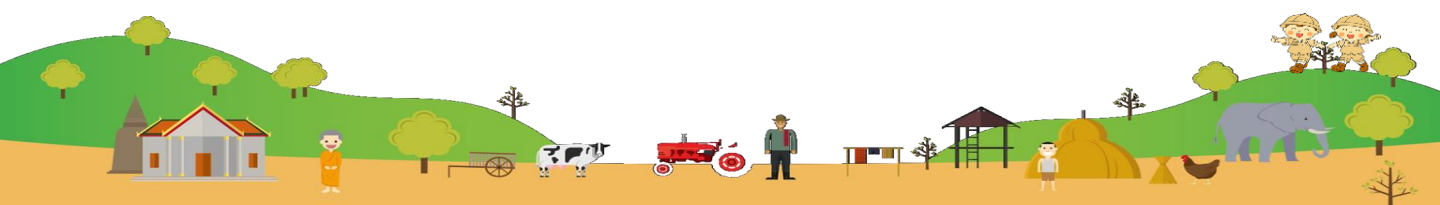

หัวข้อ	รายละเอียด
<p>3. ปัญหาอุปสรรคที่พบระหว่างดำเนินการเป็นอย่างไร และมีแนวทางในการแก้ไข ปัญหาเหล่านั้นได้อย่างไร</p>	<p>ฐานทรัพยากรท้องถิ่น ผู้ปฏิบัติทั้งระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานอนุรักษ์ฐานทรัพยากรท้องถิ่น ซึ่งในฐานะผู้ปฏิบัติทั้ง 3 ระดับนั้น ควรรู้สึก และจริงจังถึงวัตถุประสงค์ของโครงการ การดำเนินงาน และควรมีวิธีการถ่ายทอดให้ผู้ฟังทราบไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้ทุกฝ่ายสามารถทำงานร่วมกันและดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกันได้สำเร็จ โดยยึดหลัก 3Hs คือ Head การทำงานอย่างมีแบบแผน Hand การลงมือทำ และHeart การทำงานด้วยใจ ศรัทธา ความมุ่งมั่น และการประสานสัมพันธ์ท้องถิ่นเพื่อทำงานร่วมกันอย่างเข้าใจและเข้าถึง</p> <p>ปัญหาและอุปสรรคที่พบระหว่างการดำเนินการ คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> » » การขาดความรู้ในระดับผู้ปฏิบัติ เจ้าหน้าที่ระดับอำเภอ รวมถึงระดับจังหวัด ทั้งในด้านการปฏิบัติงานแบบลงลึก และการปฏิบัติงานเชิงวิชาการ ซึ่งสามารถแก้ไขได้โดยการจัดอบรมเพื่อสร้างองค์ความรู้โดยเจ้าหน้าที่จาก อพ.สธ. และอาจดำเนินการขยายสาขาของศูนย์เรียนรู้/ศูนย์ประสานงานในแต่ละภาคเพื่อดำเนินการช่วยเหลือและสนับสนุนได้รวดเร็วขึ้น » » การสื่อสารถึงประโยชน์ของโครงการ อพ.สธ. ให้แก่ชุมชนทราบ เนื่องจากชุมชนอาจกลัวที่จะได้รับผลกระทบจากโครงการฯ เช่น การเข้าร่วมโครงการฯ อาจไม่สามารถเข้าไปเก็บของป่าได้อีก จึงควรมีการอบรมให้ความรู้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สามารถถ่ายทอดให้ชุมชนทราบว่าได้รับประโยชน์อะไรจากโครงการฯ » » องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดความเข้าใจในการวิเคราะห์เงิน/คน/งานตามแผนปฏิบัติการโครงการ อพ.สธ. ซึ่งส่งผลต่อการเบิกจ่ายงบประมาณ รวมถึงระเบียบที่ชัดเจนในการเบิกจ่ายของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ทั้งนี้ ควรมีการจัดทำแนวทางที่ชัดเจนเพื่อให้สอดคล้องต่อบริบทของท้องถิ่นนั้น ๆ และเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการปฏิบัติงาน

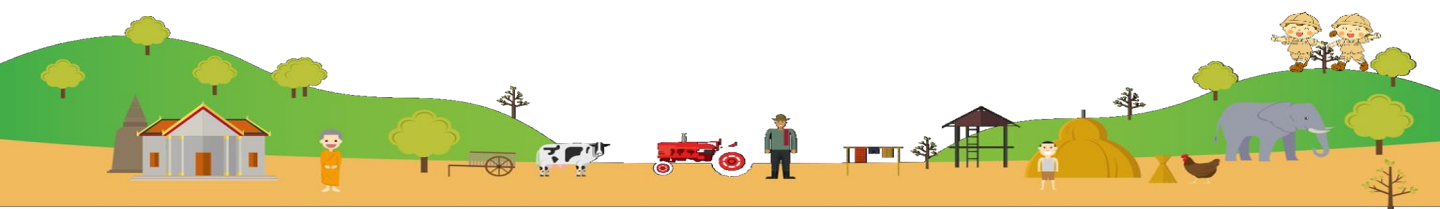

หัวข้อ	รายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> » » ผู้ปฏิบัติมองว่าการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชเป็นการเพิ่มภาระให้แก่ผู้ปฏิบัติ ซึ่งควรมีการปรับมุมมองในการทำงาน โดยอาจลดกระบวนการหรือขั้นตอนลง รวมถึงการสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้ปฏิบัติว่า การดำเนินงานในเรื่องดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติหน้าที่อยู่แล้ว รวมถึงการสร้างแรงจูงใจ เช่น การบรรจุโครงการ อพ.สธ. ลงในการประเมิน LPA ประจำปี » » ควรมีการสนับสนุน ส่งเสริม และกำกับโดยส่วนกลางในการระบุหน้าที่ในการปฏิบัติงานเนื่องจากการดำเนินงานของ อพ.สธ. นั้น จะเป็นการสร้างภาระให้เจ้าหน้าที่/ผู้ปฏิบัติบางส่วน/กลุ่มงานเท่านั้น และส่งผลให้การทำงานมีความล่าช้า จึงเห็นควรให้มีการกระจายภาระการทำงานออกให้เป็นรูปธรรมตามโครงสร้างองค์กรมากขึ้น
<p>4. ปัจจัยสู่ความสำเร็จมีอะไรบ้าง หากเป็นปัจจัยภายนอกสามารถหาได้จากส่วนใด</p>	<p>ปัจจัยสู่ความสำเร็จมีดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> » » การสร้างจิตสำนึกและจิตศรัทธา » » การสร้าง/ขยายสาขา ศูนย์ประสานงานในทุกภูมิภาค โดยมีมหาวิทยาลัยและวิทยากรผู้ช่วย เพื่อให้คำปรึกษาและอบรม รวมถึงควรมีการฝึกอบรมสร้างวิทยากรผู้ช่วยเพิ่มเติม » » การสร้างจิตอาสาทั้งภายในและภายนอกองค์กร » » การสนับสนุนบุคลากรให้เป็นวิทยากรผู้ช่วยในการเดินทางไปอบรมให้ความรู้ในพื้นที่อื่น ๆ » » การบูรณาการร่วมกันและการสร้างเครือข่ายภาคีเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานทุกด้าน » » การลงมือปฏิบัติ » » การจัดอบรมหลักสูตรทั้งในระดับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ บุคลากรของส่วนราชการ รวมถึงผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หัวข้อ	รายละเอียด
<p>5. มองอนาคตอย่างไรถึงจะทำให้โครงการยั่งยืนชุมชนมีความสุขกับการร่วมโครงการ</p>	<p>» » ควรมีการดำเนินงานที่เน้นความยั่งยืนในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการสร้างความร่วมมือพื้นที่จากทุกภาคส่วนด้วยการสร้างศรัทธาและจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงอนาคตที่การอนุรักษ์สามารถพัฒนาเศรษฐกิจและสร้างรายได้และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่ชุมชน ทั้งนี้ ให้มีการคงไว้ซึ่งนโยบายระดับสูงของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย</p>
<p>6. ตัวช่วยที่ทำให้งานประสบความสำเร็จมีอะไรบ้าง และสามารถช่วยได้อย่างไร</p>	<p>ตัวช่วยที่ทำให้งานประสบความสำเร็จ มีดังนี้</p> <p>» » ศูนย์ประสานงานระดับจังหวัด (สจจ.) โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบจะเป็นผู้ช่วยเหลือในทางปฏิบัติ และให้ศูนย์ประสานงานเป็นผู้ช่วยเหลือทางการวิชาการ</p> <p>» » การจัดทำข้อมูลฐานทรัพยากรท้องถิ่นที่สมบูรณ์</p> <p>» » กระบวนการการแบ่งปันความรู้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้นแบบ ทั้ง 29 แห่ง</p> <p>» » การศึกษาด้วยการลงมือปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>» » การสนับสนุนงบประมาณโดยจังหวัดและหน่วยงานภายนอกเพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างราบรื่น</p>

9. พื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สมัครเข้าร่วมสนองพระราชดำริฯ และดำเนินโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ

(1)

เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี 2557 ภายใต้การเชิญชวนของอธิบดีกรมป่าไม้ โดยใช้ทรัพยากรที่อยู่ในชุมชนหน่วยงานราชการที่อยู่ในท้องถิ่น ข้าราชการ ประชาชนชาวบ้าน และนำโครงการนี้เข้าแผนพัฒนาของตำบล และอยู่ในงบประมาณแต่ละปี ปีละ 100,000 บาท เพื่อใช้ดำเนินงาน เพื่อสำรวจข้อมูลในพื้นที่ที่รับผิดชอบ มีป่าชุมชนทั้งหมด 15,000 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 80 มีสมุนไพรงាំងหมื่น 270 กว่าชนิด ในปี 2555 ได้ประกวดป่า จุดเด่นของผู้บริหาร คือ ใช้พนักงานข้าราชการในท้องถิ่นเป็นตัวนำใช้บุคลากรของ อบต. อยู่ในทุกคนะ จึงไม่ค่อยประสบปัญหาเนื่องจากชาวบ้านให้ความร่วมมือร่วมใจช่วยกันสำรวจให้การดำเนินการง่ายขึ้น ได้รับป้ายเกียรติบัตรมาแล้ว

จังหวัดกาญจนบุรี
อำเภอพนมทวน
อบต.หนองโรง

ในส่วนของงานด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น อบต. ดำเนินการเรื่องแผนโบราณ
ด้านพืชทำเรื่องไพร

ด้านสัตว์ทำเรื่องแย้ ทั้งนี้ เคยส่งผู้แทนเป็นวิทยากรให้ทหาร
ท้องถิ่นจังหวัด ท้องถิ่นอำเภอในเรื่องการทำป่า การรักษา
พันธุกรรมพืชเป็นการใช้จริงทำจริง เป็นการรักษาทรัพยากรของ
ไทยให้ลูกหลานได้ใช้ประโยชน์

สามารถสืบค้นได้ที่ <http://www.nhongrong.go.th/>

(2)

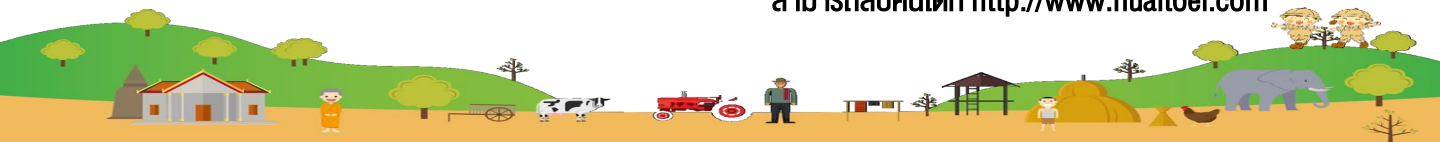
อบต.ห้วยเตยได้ดำเนินโครงการ อพ.สธ. ตั้งแต่ปี 2558 โดยแต่งตั้งคณะทำงาน 6 คณะ เพื่อดำเนินงาน
กิจกรรม 9 ใงาน โดยได้มีการร่ำป้ายรหัสที่และติดรหัสประจำชนิดของทรัพยากร จัดทำผังแสดงขอบเขตพื้นที่
ปกปัก รวมถึงจัดทำป้ายแสดงการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

จังหวัดขอนแก่น
อำเภอซำสูง
อบต.ห้วยเตย

ทรัพยากรที่โดดเด่น คือ รัมมดแดงและไก่ดำ ซึ่งได้มีการต่อยอดการอนุรักษ์การดูแลรักษาแดงด้วยการให้น้ำ
ให้อาหาร สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ในส่วนของภูมิปัญญานั้นได้มีการจักสานผลิตภัณฑ์จากต้นกกซึ่งได้ถ่ายทอดให้กับนักเรียนและ
ผู้สนใจชุมชน ทั้งนี้ อบต.ห้วยเตย ได้มีการจัดทำสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนโดยนำพืชพันธุ์ต่างๆ มาประกอบการเรียนการสอน

สามารถสืบค้นได้ที่ <http://www.huaitoei.com>

(3)

จังหวัดขอนแก่น

อำเภอน้ำพอง

อบต.บัวเงิน

เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี 2558 โดยกำหนดแนวทางการดำเนินงานไว้ 3 กรอบ ได้แก่ กรอบการเรียนรู้ กรอบการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์และกรอบการสร้างจิตสำนึกซึ่ง ได้จัดทำโครงการร่วมกับชุมชน และสถานศึกษา ในส่วนของการจัดหาและรวบรวมนั้น มีพันธุ์พืช จำนวน 5 ชนิดได้แก่ ยางนา มะม่วงป่า สมอไทย หม่อน แคนป่า สัตว์ จำนวน 1 ชนิด คือ ไก่ดำ ซึ่งได้รับมอบจากชาวบ้านในพื้นที่ ชีวภาพ คือ เทา และภูมิปัญญา จำนวน 3 ชนิด ได้แก่ การสานไซตักปลา การนวดจับเส้น และการทอเสื่อกก

ยางนา

มะม่วงป่า

สมอไทย

หม่อน

แคนป่า

ไก่ดำ

การนวดจับเส้น

การทอเสื่อกก

การสานไซตัก

โดยในส่วนของกรอบการอนุรักษ์นั้น ได้มีการแจกจ่าย พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ให้แก่ชาวบ้าน และถ่ายทอดภูมิปัญญาต่างๆ ทั้งนี้ เป้าหมาย คือการสร้างจิตสำนึกที่ดีให้แก่ชุมชน

สามารถสืบค้นได้ที่ <http://www.bua-ngoan.go.th/>

(4)

จังหวัดจันทบุรี

อำเภอนายายอาม

อบต.นายายอาม

ได้ดำเนินการตั้งแต่ปี 2556 โดยได้รับความช่วยเหลือและคำแนะนำจากวิทยากร คณะที่ปรึกษา ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่โครงการ อพ.สธ. ในการดำเนินงานมาตลอด โดยดำเนินงานใน 3 ด้าน 7 กิจกรรม ดังนี้

การดำเนินกิจกรรมที่มีขั้นตอนซับซ้อน เช่น การสำรวจ การบันทึก และการจัดเก็บพันธุ์พืชและชีวภาพด้วยการดอง

การดำเนินกิจกรรมที่มีความเรียบง่าย เช่น การปล่อยกุ้ง การปลูกพืชในพื้นที่วัดและพื้นที่สาธารณะ

ในส่วนของกรอบการเก็บรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้น มีตั้งแต่การทำไม้กวาด การทำน้ำพริกแกง การทำขนมข้าวตอก และการสร้างเครื่องกวาดขะ

สามารถสืบค้นได้ที่ <http://www.nayaiamsao.go.th/>

(5)

จังหวัดจันทบุรี
อำเภอสอยดาว
อบต.ทุ่งขนาน

ได้ดำเนินโครงการตั้งแต่ปี 2559 โดยเป็นแผนงานภายใต้แนวทางการงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น 3 ด้าน 6 งาน จุดเด่น คือ การจัดทำข้อมูลฐานทรัพยากรในโรงเรียนด้วยการทำ DNA Fingerprint ทั้งนี้ ได้มีการดำเนินการในสถานที่ต่างๆ เช่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พื้นที่ราชการ และพื้นที่วัดป่า เพื่อสร้างจิตสำนึกในการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบรวมถึงการส่งเสริมวิถีชีวิตของชุมชนในรูปแบบเกษตรกรรม

รูปแบบประเพณีเพื่อการอนุรักษ์ เช่น การทำสวน การทำปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยชีวภาพ และประเพณีบั้งไฟ

สามารถสืบค้นได้ที่ <http://www.govesite.com/thungkanan/index.php?p=1>

(6)

จังหวัดชลบุรี
อำเภอเมืองชลบุรี
ทต.บางทราย

ดำเนินการตั้งแต่ปี 2557 โดยจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น 3 ฐานทรัพยากร ได้แก่ ทรัพยากรชีวภาพ ทรัพยากรกายภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญา ซึ่งได้รับความช่วยเหลือจากภาคีเครือข่ายในพื้นที่ เช่น ชุมชน สถานศึกษา และโครงการ อพ.สธ. ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ

วัดเขาบางทราย

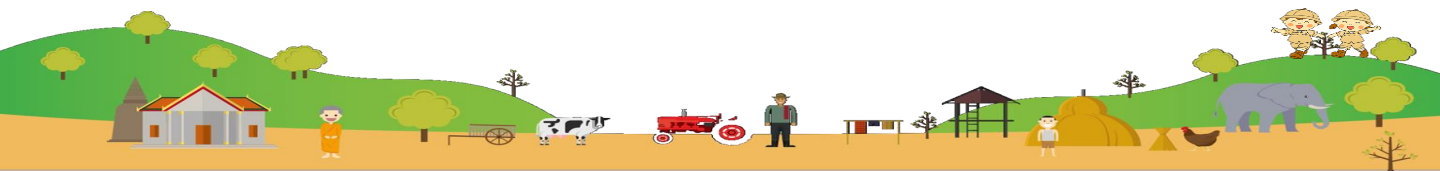
ตลาดประมง ท่าเรือพลี

ตลาดสะพานปลาอ่างศิลา

โดยมีความโดดเด่นในเรื่องของแหล่งท่องเที่ยว ที่เป็นแหล่งโบราณคดี เช่น วัดเขาบางทราย หรือพื้นที่น่าสนใจในเชิงการท่องเที่ยว เช่น ตลาดประมงท่าเรือพลี ตลาดสะพานปลาอ่างศิลา ซึ่งถือเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาอีกทางหนึ่ง

สามารถสืบค้นได้ที่ <http://bangaichonburi.go.th/public/>

(7)

ได้สมัครเข้าร่วมโครงการ อพ.สธ. ตั้งแต่ปี 2557 โดยได้ดำเนินกิจกรรมทั้งหมด 6 กิจกรรม ซึ่งในงานอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นนั้น ได้แจกจ่ายพันธุ์ไม้ให้แก่ประชาชน เจ้าหน้าที่และผู้สนใจนำไปปลูกเพื่อขยายพันธุ์เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวสร้างความชุ่มชื้นให้แก่พื้นที่ป่า

จังหวัดชุมพร

อำเภอท่าแซะ

อบต.สลุย

อบต. ได้ร่วมดำเนินการจัดอบรมและดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นร่วมกับโรงเรียน 7 แห่ง เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมให้แก่ชุมชนและปลูกฝังจิตสำนึกในการอนุรักษ์ให้แก่เยาวชน

สามารถสืบค้นได้ที่ <https://www.saluy.go.th/>

(8)

อบต.สองพี่น้องได้เริ่มดำเนินโครงการตั้งแต่ปี 2557 ซึ่ง อบต.สองพี่น้อง และ อบต.สลุย มีพื้นที่ร่วมกันในการศึกษาพื้นที่ โดย อบต.สองพี่น้อง มีพื้นที่ป่าห้วยใหญ่ อบต.สลุย มีพื้นที่ป่าพ่อตาหินช้าง อบต.สองพี่น้อง มีพื้นที่ติดกับประเทศพม่า 1800 ไร่ 288 ตารางกิโลเมตร จัดกิจกรรม 3 ด้าน กับ 6 งาน

จังหวัดชุมพร

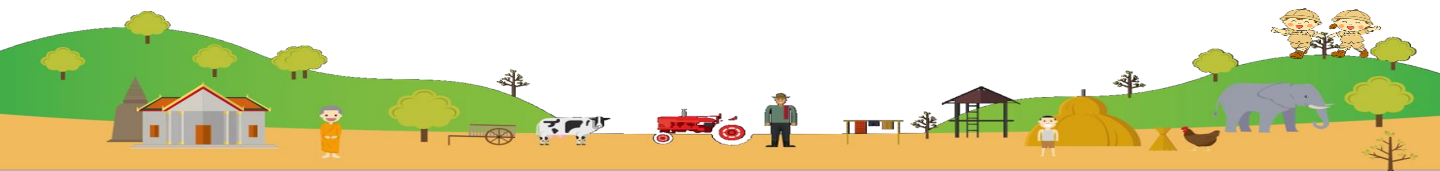
อำเภอท่าแซะ

อบต.สองพี่น้อง

หลังจากเข้าร่วมโครงการ อพ.สธ. มีการฝึกอบรมการตัดไม้เนื้ออ่อน และชาวบ้านช่วยกันดูแลรักษาป่ามากขึ้น โดยมีโรงเรียนช่วยกันดูแลรับผิดชอบ มีการเพาะพันธุ์และขยายพันธุ์กล้าไม้ และแจกจ่ายให้กับชาวบ้านเพื่อขยายพันธุ์ในชุมชนต่อไปอบต.สองพี่น้อง มีแผนผังเส้นทางเดินธรรมชาติ มี QR Code ต้นไม้ มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และทุ่งบัวตอง

สามารถสืบค้นได้ที่ <http://www.songpeenong.go.th/>

(9)

จังหวัดเชียงใหม่
อำเภอแม่แตง
อบต.กั๊ดช้าง

เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี 2555 โดยดำเนินการ 3 ด้าน 6 งาน ซึ่งมีประโยชน์และนำไปขยายผลได้เป็นโครงการที่ท้องถิ่นให้ความสำคัญและสามารถต่อยอดร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ เช่น กรมชลประทาน การศึกษา ระดับมหาวิทยาลัย ขณะนี้ดำเนินการร่วมกับศูนย์ประสานงานเพื่อจับคู่ผลงานอย่างต่อเนื่อง

โดยกิจกรรมที่โดดเด่นของ อบต.กั๊ดช้าง คือการอนุรักษ์พันธุ์ช้าง ทั้งในเรื่องของการจัดประเพณีที่มีช้างประกอบพิธี การให้อาหารช้าง ซึ่งถือเป็นการอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ อนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญา ที่เป็นจุดเด่นของชุมชน

สามารถสืบค้นได้ที่ <http://www.kuedchang.go.th/>

(10)

จังหวัดนครนายก
อำเภอองครักษ์
อบต.ชุมพล

อบต.ชุมพล ได้ดำเนินโครงการตั้งแต่ปี 2558 โดยมีจุดประสงค์เพื่อสนองต่อพระราชปณิธานและพระราชภารกิจของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ที่ทรงอนุรักษ์ต้นยางนา ตั้งแต่ปี 2503 และทรงเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชในการปกป้องพันธุกรรมพืช การสำรวจ ปลูกรักษา การอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์พันธุกรรมพืช วางแผนพัฒนาพันธุ์พืช และสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช เพื่อป้องกันชาวต่างชาติที่เข้ามาศึกษาวิจัยและพัฒนาแล้วจัดสิทธิบัตรเป็นพืชพันธุ์ใหม่ ซึ่งอาจส่งผลให้ประเทศไทยไม่ได้เป็นเจ้าของสิทธิในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรนั้นๆ

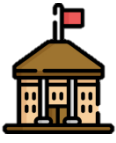
อบต.ชุมพลได้ร่วมกับโรงเรียน และชาวบ้านในชุมชน ในการร่วมสนองพระราชดำริและเห็นความสำคัญในการสร้างจิตสำนึก โดยเริ่มที่การสอนให้เด็กและนักเรียนรู้จักกับทรัพยากรท้องถิ่นต่างๆ เพื่อให้เกิดความรู้สึก รัก และต้องการที่จะอนุรักษ์ทรัพยากรนั้นๆ ต่อไป

ต้นยางนา

สามารถสืบค้นได้ที่ <http://chumphon-sao.go.th/>

(11)

จังหวัดนครราชสีมา
อำเภอปากช่อง
อบต.วังพระ-

สภาพความเป็นมาเดิมของ อบต.วังพระ เคยมีการบุกปลูกป่าและนำขยะมาทิ้ง อบต.วังพระ จึงนำพื้นที่นี้มาพัฒนาโดยการเข้าร่วมโครงการเมื่อปี 2552 ด้วยพื้นที่ 500 ไร่ ซึ่งมีการ ประชาคมกับชาวบ้านในชุมชนเพื่อช่วยกันดูแล และสร้างเครือข่ายชุมชนร่วมกับสหกรณ์ จังหวัดนครราชสีมา มีมหาวิทยาลัยศิลปากรช่วยลงระบบฐานข้อมูล และร่วมกับชาวบ้าน และบริษัทต่าง ๆ ช่วยทำ CSR โดยมีกิจกรรม ดังนี้

ผักโสม

ใบบัวบก

ว่านพันหมาก

จังหวัดกอด

เห็ดนางฟ้าอั้งการี

โดยมีการศึกษาทรัพยากรท้องถิ่น 4 ด้าน เช่น การศึกษา ผักโสม การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชาผักโสมและมาสก์หน้า นำจังหวัดมาแปรรูป เป็นน้ำพริก จังหรดกอด มีการศึกษาด้านชีวภาพของเห็ดนางฟ้า อั้งการี ภูมิปัญญาท้องถิ่น การทำกระทัดวิดน้ำ ซึ่งเป็นระบบการผลิตน้ำ ขนาดเล็ก และมีการนำใบบัวบกเข้าร่วมวิจัยกับมหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา และต่อยอดเพื่อพัฒนานำมาใช้ประโยชน์ในชุมชน และการนำว่านพันหมากเป็นพืชที่นำมาแปรรูปซึ่งสามารถเพิ่มสมรรถนะ ทางเพศได้

สามารถสืบค้นได้ที่ <http://www.khanongpra.go.th/>

กิจกรรมที่ 1 การปลูกทรัพยากรท้องถิ่น มีการจัดรหัสประจำชนิดพืชพรรณ

กิจกรรมที่ 2 งานสำรวจเก็บรวบรวม ทรัพยากรท้องถิ่น

กิจกรรมที่ 3 งานปลูกรักษาทรัพยากร ท้องถิ่น

กิจกรรมที่ 4 การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ ทรัพยากรท้องถิ่น

กิจกรรมที่ 5 งานศูนย์ข้อมูลทรัพยากร ท้องถิ่น เช่นมีเว็บไซต์

กิจกรรมที่ 6 บูรณาการทางวิชาการทาง ความรู้กับโรงเรียน

(12)

จังหวัดนครราชสีมา
อำเภอเมืองฯ
กต.โคกกรวด

กต.โคกกรวด ได้สมัครเข้าร่วมโครงการ อพ.สธ. ตามนโยบายด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เมื่อปี 2553 โดยพื้นที่ในตำบลโคกกรวด แต่เดิมได้มีการพัฒนาเมือง จากสังคมเกษตรสู่สังคมเมืองและอุตสาหกรรม ส่งผลให้ทรัพยากรท้องถิ่นต่าง ๆ ถูกทำลายและสูญ หายรวมถึงวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป

ตะไคร้

ปลาตะเพียน

เห็ด

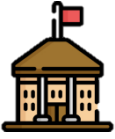
เครื่องจักสาน

กต. โคกกรวด จึงได้ดำเนินการศึกษาทรัพยากรท้องถิ่นต่างๆ เพื่อเผยแพร่ผล การศึกษา การใช้ประโยชน์ และการสร้างจิตสำนึกในชุมชนให้เกิดความรักและความ ห่วงแหนในทรัพยากรท้องถิ่นของตนเอง และกต.โคกกรวดยังได้มีการติดป้าย แสดงแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาดั้งเดิมเพื่อการอนุรักษ์และห่วงแหนไม่ให้สูญไป

สามารถสืบค้นได้ที่ <http://www.kokkruatcity.go.th/index.php>

(13)

จังหวัดนครราชสีมา
อำเภอเมืองฯ
อบต.หนองระเวียง

อบต. หนองระเวียง เป็น อบต. ขนาดเล็ก ซึ่งได้ลงสมัครเข้าร่วมโครงการในปี 2554 และใช้เวลาเพียง 1 ปี ในการประสบความสำเร็จ โดยมีการบูรณาการกับหน่วยงานอื่น ๆ เช่น มีบุคลากรเข้าร่วมโครงการในตอนแรกเริ่ม จำนวน 5 คน ซึ่ง อบต. หนองระเวียง มีพื้นที่ 1,000 ไร่

เป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี มีชุมชนแบบชนบท และเกิดผลตอบรับที่มีความคุ้มค่ามาก ซึ่งถือเป็นต้นแบบความสำเร็จของการร่วมมือกันระหว่างคนในชุมชน

สามารถสืบค้นได้ที่ <http://www.nongraviang.go.th/>

(14)

จังหวัดนครราชสีมา
อำเภอคง
อบต.คูขาด

อบต.คูขาด ได้ดำเนินโครงการตั้งแต่ปี 2557 และได้ดำเนินการทั้งหมด 6 กิจกรรม ซึ่งได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานราชการและสถานศึกษาในพื้นที่ในการจัดทำงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น โดยถือเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น สืบสานอนุรักษ์และพัฒนาความรู้ ภูมิปัญญาจากการเรียนรู้ฐานทรัพยากรท้องถิ่น รวมทั้งสนับสนุนการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่น ด้วยความซื่อตรง มุ่งมั่น พัฒนา สามัคคี และมีคุณธรรม

ในส่วนของทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญานั้น อบต.คูขาด ได้มีการอนุรักษ์การสานลุ่มไก่ การทำลุ่มชาวด่าน และได้มีการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เพื่อส่งเสริมและอนุรักษ์ในเรื่องดังกล่าว

ทั้งนี้ อบต.คูขาด มีจุดเด่นในเรื่องของพันธุ์ไก่พื้นเมือง “พันธุ์คอล่อน” ซึ่งได้ดำเนินการอนุรักษ์และมีการติดตาม

สามารถสืบค้นได้ที่ <http://www.khukhad.go.th/>

(15)

จังหวัดน่าน
อำเภอเชียงกลาง
อบต.เปือย

อบต.เปือย ได้สมัครเข้าร่วมโครงการ อพ.สร. ตั้งแต่ปี 2553 โดยสมัยก่อนนั้น พื้นที่มีปัญหาเนื่องจากวิกฤตในอ่างเก็บน้ำอ้อของตำบล ซึ่งชาวบ้าน 5 หมู่บ้าน ใช้อุปโภคบริโภค พบว่ามีปลาในอ่างเก็บน้ำตายทางตำบล จึงเรียกประชุม และนำน้ำไปพิสูจน์ พบว่าน้ำเป็นพิษ ซึ่งเกิดจากชาวบ้านบริเวณรอบอ่างใช้สารเคมีในการทำเกษตร จึงมีการรณรงค์และถอดผ้าป่าซื้อที่ดินบริเวณนั้นทั้งหมด เพื่อเข้าร่วมโครงการ อพ.สร.

ชุมชนทั้งตำบลมีความเข้มแข็งเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยได้รับรางวัลลูกโลกสีเขียวป่าชุมชนดีเด่น สำหรับการดำเนินงานในอนาคต อบต. มีความต้องการที่จะประชาสัมพันธ์เชิญชวนหน่วยงาน อื่นๆ เข้าร่วมต่อไป

สามารถสืบค้นได้ที่ <http://www.puelocal.com/master6.php>

(16)

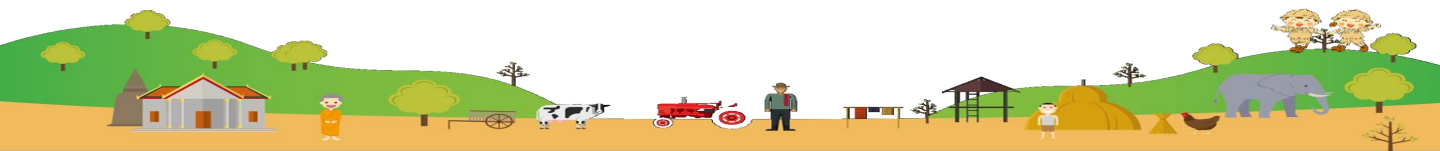
จังหวัดบึงกาฬ
อำเภอเซกา
ทต.ศรีพนา

ทต.ศรีพนา สมัครเข้าร่วมโครงการ อพ.สร. ตั้งแต่ปี 2558 ซึ่งได้ดำเนินกิจกรรมทั้งหมด 3 ด้าน จำนวน 6 งาน และถือเป็นต้นแบบของการบริหารจัดการที่ดี เนื่องจากมีการวางแผนการดำเนินงานต่างๆ

รวมถึงมีการให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานเพื่อเป็นข้อสังเกตให้แก่ อปท. เช่น การพิจารณาเลือกพื้นที่ปลูกที่มี ความเหมาะสม การพิจารณาเลือกชุมชนที่จะดำเนินกิจกรรมในระยะแรกของโครงการ และการเลือกพื้นที่ปลูกที่เหมาะสม เป็นต้น

สามารถสืบค้นได้ที่ <http://www.sriphanacity.go.th/>

จังหวัดปทุมธานี
อำเภอคลองหลวง
อบต.คลองสี

(17)

อบต.คลองสี ได้เริ่มดำเนินโครงการตั้งแต่ปี 2555 ซึ่งใช้หลักการคนสามวัย สร้างกระบวนการทำงาน ฐานทรัพยากรท้องถิ่น โดยให้ผู้สูงอายุบอกเล่าเรื่องราวในอดีตเกี่ยวกับพืชพรรณ พันธุ์สัตว์ ชีวภาพ ภูมิปัญญา วิถีชีวิต ผ่านคนวัยทำงาน เด็กและเยาวชน เพื่อสร้างการเรียนรู้ สร้างจิตสำนึก เพื่อพัฒนาให้เกิดการใช้ประโยชน์ และการอนุรักษ์ และเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่นที่และนำกลับมาฟื้นฟู ส่งเสริมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

สามารถสืบค้นได้ที่ <http://www.klongsi.go.th/>

จังหวัดปทุมธานี
อำเภอเมืองฯ
กต.บ้านใหม่

(18)

กต.บ้านใหม่ เป็นต้นแบบของ อปท. ที่เข้าร่วมโครงการ อพ.สธ. ด้วยอุปสรรคที่เป็น อปท. ในพื้นที่เขตเมือง ซึ่งมีพื้นที่ป่าน้อยมาก และดำเนินการอนุรักษ์พืชพรรณได้ยาก จึงได้เน้นการดำเนินการอนุรักษ์ในเรื่องของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาเป็นหลัก

ฐานทรัพยากรท้องถิ่น

อนุรักษ์พืชพรรณไม้

อนุรักษ์พันธุ์พืชทางชีวภาพ

อนุรักษ์พันธุ์สัตว์

อนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

สามารถสืบค้นได้ที่ <http://baanmai.go.th/>

(19)

จังหวัดปราจีนบุรี
อำเภอประจันตคาม
อบต.ดงบัง

อบต.ดงบัง ได้เข้าร่วมโครงการ อพ.สธ. ตั้งแต่ปี 2557 โดยคณะกรรมการบริหารจัดการงาน ฐานทรัพยากรท้องถิ่น ได้มีการประชุมคัดเลือก ป่าชุมชนบ้านโนนหินผิง พื้นที่หมู่ที่ 5 เป็นเขตพื้นที่ ปกป้องทรัพยากรท้องถิ่น โดยมีพื้นที่ทั้งหมด 169 ไร่ 1 งาน 67 ตารางวา เป็นที่นำร่องและจะขยาย ผลไปยังหมู่บ้านต่าง ๆ ในเขต อบต.ดงบัง เนื่องจากป่าชุมชนบ้านโนนหินผิงเป็นแหล่ง ทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ มีทั้งแหล่งอาหาร แหล่งสมุนไพร และพืชในท้องถิ่นอีกหลายชนิด แต่ใน ขณะเดียวกันก็มีความบางกลุ่มใช้ประโยชน์จากป่าอย่างผิดวิธี โดยการลักขโมยพันธุ์ไม้ เช่น พักหวาน และงมสมุนไพรเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านต่าง ๆ มีการปล่อยสัตว์เลี้ยงเข้าไปในป่าทำให้พรรณไม้ ต่าง ๆ ได้รับความเสียหาย อบต.ดงบัง จึงน้อมนำแนวพระราชดำริ มาบริหารจัดการพื้นที่ดังกล่าว

สามารถสืบค้นได้ที่ <http://www.dongbang.go.th/index.php>

จังหวัดพังงา
อำเภอเกาะยาว
อบต.เกาะยาวน้อย

(20)

อบต.เกาะยาวน้อย ได้เข้าร่วมโครงการ อพ.สธ. เมื่อปี 2553 ซึ่งดำเนินการทั้ง 3 ด้าน 6 งาน และได้ นำพระราชกระแส สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี “ทำอย่างไรให้ชุมชน ให้โรงเรียน โดยเฉพาะนักเรียน ช่วยในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช และมีการทำ DNA Fingerprint ในโรงเรียน”

อบต.เกาะยาวน้อยจึงได้จัดตั้ง “ศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรเกาะ ยาวน้อย” เพื่อเป็นฐานทรัพยากรในการพึ่งตนเอง สู่เศรษฐกิจพอเพียง เกิดประโยชน์แก่ชุมชนเกาะยาวน้อย และประเทศชาติต่อไปในอนาคต โดย เน้นการมีส่วนร่วมกับชุมชน ประชาชนชาวบ้าน โรงเรียน สถานศึกษา กลุ่ม แม่บ้าน ภาคเอกชน พนักงานส่วนตำบล และพนักงานจ้าง ในการจัด ทำงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น ด้วยความรัก สามัคคีในองค์กร เพื่อนำไปสู่ ชุมชนที่เข้มแข็งและยั่งยืน

สามารถสืบค้นได้ที่ <http://www.yaonoi.go.th/>

(21)

จังหวัดพังงา
อำเภอเกาะยาว
กต.เกาะยาวใหญ่

กต.เกาะยาวใหญ่ ได้เข้าร่วมโครงการ อพ.สธ. เมื่อปี 2558 ตามนโยบายของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในการสนับสนุนให้ อปท. ดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น ซึ่งดำเนินงานอยู่ภายใต้กรอบการสร้างจิตสำนึก กิจกรรมที่ 8 โดย กต.เกาะยาวใหญ่ ได้ดำเนินการทั้ง 3 ด้าน 4 ฐานทรัพยากร และได้มีการใช้เครื่องมือ GPS ในการจับตำแหน่งหรือปักปิกทรัพยากรท้องถิ่นต่าง ๆ ไม่ให้ผิดพลาด ซึ่งถือเป็นต้นแบบของการใช้เทคโนโลยีในการดำเนินโครงการ

สามารถสืบค้นได้ที่ <http://020282.abt.in.th/>

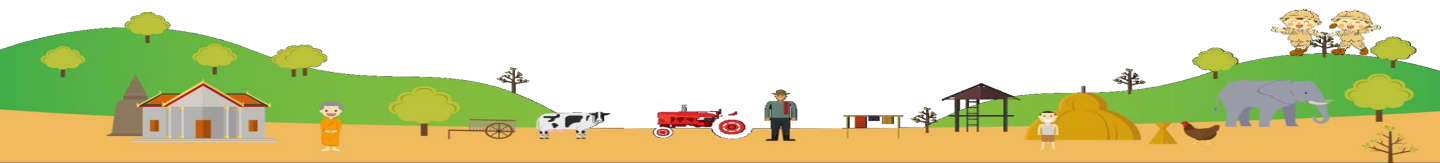
(22)

จังหวัดพังงา
อำเภอเกาะยาว
กต.พรุไฉ

กต.พรุไฉมีสภาพพื้นที่เป็นเกาะ ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบหุบเขาอุดมสมบูรณ์ไปด้วยพรรณไม้นานาชนิดแต่ปัจจุบันความเจริญเติบโตของธุรกิจในรูปแบบที่พิกมีจำนวนมากขึ้น และมีค่านิยมสมัยใหม่เข้ามาแทนที่ทำให้วิถีชุมชน วัฒนธรรมและภูมิปัญญาที่ดั้งเดิมเลือนหายไป จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการเข้าร่วมโครงการในปี 2553 และเริ่มจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่นในปี 2556 ด้วยความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่เทศบาลชุมชน สถานศึกษา มีสียัด และหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนอย่างดียิ่ง โดยทรัพยากรที่โดดเด่นของ กต.พรุไฉจะเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของชุมชนบนเกาะ เช่น ภูมิปัญญาการทำไซตักปลา เป็นต้น

สามารถสืบค้นได้ที่ <http://www.prunai.go.th/>

(23)

จังหวัดสงขลา
อำเภอสิงหนคร
อบต.ลำแดง

อบต.ลำแดง ได้เข้าร่วมโครงการ อพ.สธ. ตั้งแต่ปี 2556 และได้ดำเนินการทั้ง 3 ด้าน 6 งาน โดยมี วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่นตำบลลำแดง ทั้งนี้พื้นที่ตำบลลำแดง ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ในฤดูแล้งจะขาดแคลนน้ำในการทำเกษตร จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องขุดคลองเพื่อกักเก็บน้ำไว้ทำการเกษตร

รวมถึงปลูกหญ้าแฝกเพื่อป้องกันการพังทลายของดิน การปลูกหญ้าแฝกจึงเป็นงานปลูกรักษาทรัพยากรท้องถิ่นงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นต่อไป

สามารถสืบค้นได้ที่ <http://www.ramdang.go.th/>

(24)

จังหวัดสงขลา
อำเภอหาดใหญ่
อบต.ท่าข้าม

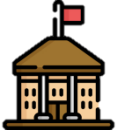
อบต.ท่าข้าม ได้สมัครเข้าร่วมโครงการ อพ.สธ. เมื่อปี 2556 โดยดำเนินกิจกรรมทั้งหมด 3 ด้าน 6 งาน และมุ่งเน้นที่การศึกษา 4 ทรัพยากรได้แก่ ทรัพยากรพืชที่ได้คัดเลือกพืชศึกษา คือ กะพ้อสัตว์ศึกษา คือ ผึ้งโพรงไทย หรือผึ้งยวน ชีวภาพศึกษาคือ เห็ดแครง และการศึกษา วัฒนธรรมภูมิปัญญา

การทำซึ้งหรือฝายมีชีวิตมาทำการศึกษา โดยเลือกทรัพยากรศึกษาทั้ง 4 กรณีนั้น เพื่อมุ่งเน้น การเพิ่ม ราคาคูณค่า และศักยภาพของทรัพยากรแต่ละชนิด เพื่อการอนุรักษ์ บำรุงรักษาไว้ สร้างจิตสำนึกให้คนใน ชุมชนรักและหวงแหนทรัพยากรในท้องถิ่นของตนเอง นำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

สามารถสืบค้นได้ที่ <http://www.thakham.go.th/>

จังหวัดสงขลา
อำเภอสะเดา
กต.สะเดา

(25)

กม.สะเดา ได้ผ่านการประเมินผลการดำเนินงานจากคณะกรรมการโครงการ อพ.สร. เมื่อวันที่ 9 ก.ย. 2560 และได้รับพระราชทานป้ายสนองพระราชดำริ งานฐานทรัพยากรท้องถิ่น เมื่อวันที่ 28 พ.ย. 2560 โดยสนับสนุนการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช และสนับสนุนในเรื่องงบประมาณวัสดุอุปกรณ์ อำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการฟื้นฟู การบำรุงรักษา และการขยายพันธุ์เพิ่มขึ้น

เทศบาลเล็งเห็นถึงพันธุ์พืชในท้องถิ่น เช่น ส้มโอ ส้มจุก ไหลเผือก ที่กำลังจะสูญหายจากท้องถิ่น โดยนำมาขยายพันธุ์ และปลูกรักษาในพื้นที่แปลงปลูกของ กม.สะเดา

สามารถสืบค้นได้ที่ <http://sadaocity.go.th/event.php>

จังหวัดสุราษฎร์ธานี
อำเภอพนม
กต.คลองชะอุ่น

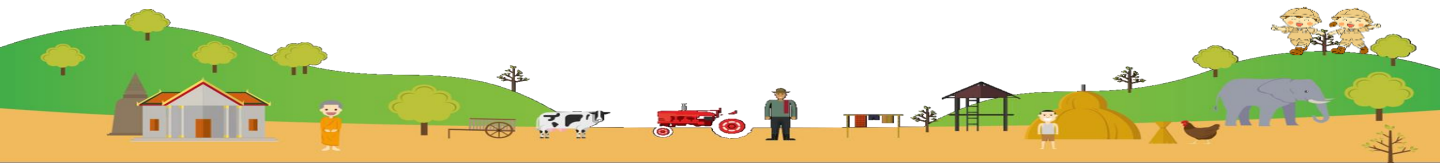
(26)

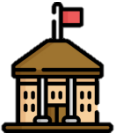
กต.คลองชะอุ่น ได้เข้าร่วมโครงการ อพ.สร. ซึ่งแรกเริ่มนั้น กต.คลองชะอุ่น ไม่มีความมั่นใจในการเข้าร่วมโครงการ อพ.สร. แต่ได้รับคำแนะนำจากที่ปรึกษาโครงการฯ ให้ดำเนินการต่อในโครงการพระราชดำริต่อไป จึงมีการสำรวจพื้นที่อนุรักษ์และเส้นทางข้อมูลพันธุ์ไม้ด้วยการใช้ข้อมูล GPS มีการปักป้ายกันเขตไว้เป็นพื้นที่อนุรักษ์พันธุ์พืช มีการสำรวจข้อมูลท้องถิ่น มีการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรท้องถิ่น

มีการจัดค่ายอนุรักษ์พันธุกรรมพืชในโรงเรียนเพื่อปลูกจิตสำนึกในชุมชน มีการจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่นซึ่งปัจจุบันได้อยู่ในขั้นตอนการเตรียมความพร้อมในการจัดทำ

สามารถสืบค้นได้ที่ <http://www.klongchaun.go.th/>

(27)

จังหวัดหนองคาย
อำเภอศรีเชียงใหม่
ทต.พระพุทธรบาท

อบต.พระพุทธรบาท ได้สมัครเข้าร่วมโครงการ อพ.สธ. เมื่อปี 2558 ซึ่งได้ดำเนินกิจกรรม ทั้ง 3 ด้าน 6 งาน และมีจุดเด่นในเรื่องของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นเนื่องจากตำบล พระพุทธรบาทนั้น แต่เดิมเป็นชาวอพยพเข้ามาอยู่ในพื้นที่ ส่วนใหญ่เป็นชาวไทยและชาวลาว ตำบลพระพุทธรบาทจึงมีวัฒนธรรมและภูมิปัญญาที่น่าสนใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์ เช่น การทำไม้กวาดดอกหญ้า การทอผ้า การสานไม้ไผ่ การสานเชือกโนล่อนการทำอุปกรณ์จับปลา ชื่อท้องถิ่น “จั่น” เป็นต้น

สามารถสืบค้นได้ที่ <http://020743.abt.in.th/>

จังหวัดอุบลราชธานี
อำเภวารินชำราบ
อบต.โนนโพน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 อบต.โนนโพน ได้ดำเนินการจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น ต.โนนโพน เพื่อให้ได้รู้จักทรัพยากรท้องถิ่นของตน และทรัพยากรอื่นๆ ในพื้นที่ป่าโนนเอียด ส่งเสริมให้มีการฟื้นฟูบำรุงรักษา ขยายพันธุ์เพิ่มขึ้น

(28)

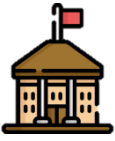
โดยมีการจัดกิจกรรมในการปลูกรักษา ดังนี้

1. จัดทำศูนย์เพาะชำกล้าไม้
2. จัดกิจกรรมขึ้นปลูกป่า
3. จัดกิจกรรมพัฒนาป่าชุมชน

เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงประสพการณ์และยังเป็นการสืบทอด ความรู้จากคนรุ่นหลังสู่คนรุ่นใหม่

สามารถสืบค้นได้ที่ <http://www.nonnhon.go.th/>

(29)

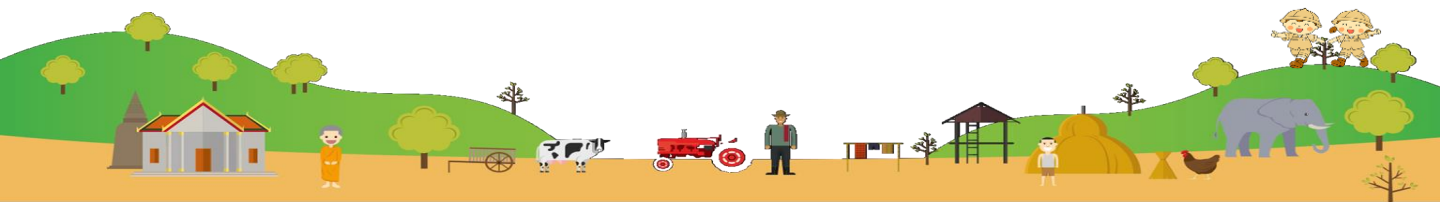
จังหวัดอุบลราชธานี
อำเภอโขงเจียม
อบต.ยางซึก

อบต.ยางซึก ได้สมัครเข้าร่วมโครงการ อพ.สธ. เมื่อวันที่ 30 ก.ย. พ.ศ. 2558 ลำดับสมาชิกฐานทรัพยากรท้องถิ่น 8-6340410 เพื่อสนองพระราชดำริ และเป็นการปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรของประเทศ ที่นำไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

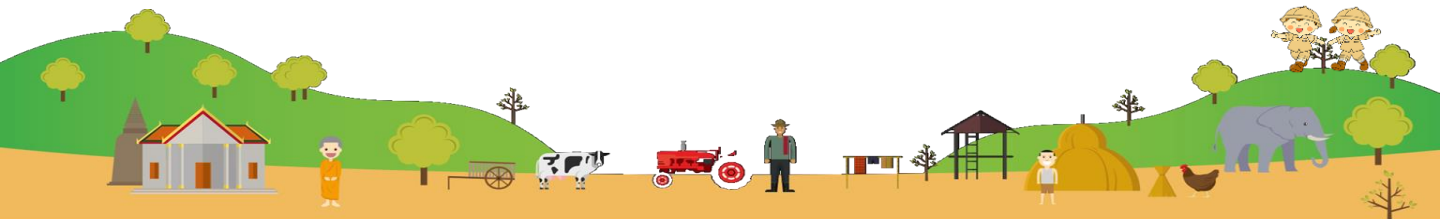

ณ ตอนนี้ช่วยกันอนุรักษ์ รักษา พัฒนา และนำไปสู่การใช้ประโยชน์ ซึ่งตรงกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของ อพ.สธ. และภายใต้การน้อมนำ พระราชกระแส “การรักทรัพยากร คือการรักชาติ รักแผ่นดิน” มาสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง ซึ่งมีผลสำเร็จใน ด้านการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลน้ำใต้ดิน และ การจัดการน้ำเสียของห้องสุขา ด้วยธนาคารน้ำใต้ดินระบบปิด “สุภาพันปี”

สามารถสืบค้นได้ที่ <http://www.yangkhinok.com/>

ภาคผนวก

ตัวอย่างคำสั่งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ จังหวัดร้อยเอ็ด

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

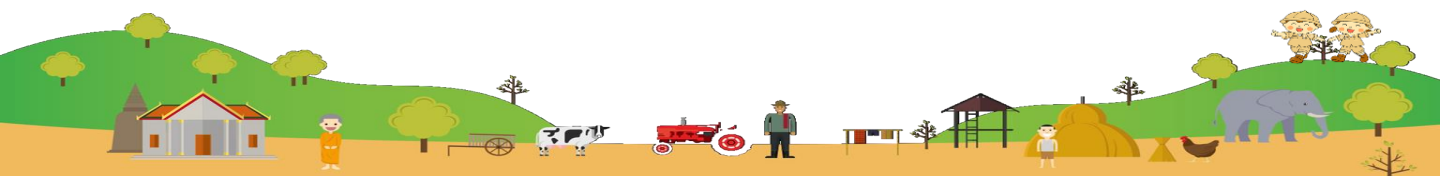
โดยพระราชนุญาต
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ประกาศ ที่ อพ.สธ. ๗๓ / ๒๕๖๐

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ
จังหวัดร้อยเอ็ด

เพื่อให้การดำเนินงานของโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ในพื้นที่ จังหวัดร้อยเอ็ด ประสบความสำเร็จเป็นผลประโยชน์แท้ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ จังหวัดร้อยเอ็ด ดังต่อไปนี้

๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดร้อยเอ็ด	ประธานกรรมการ
๒. รองผู้ว่าราชการจังหวัดร้อยเอ็ด (๑)	รองประธานกรรมการ
๓. รองผู้ว่าราชการจังหวัดร้อยเอ็ด (๒)	รองประธานกรรมการ
๔. รองผู้ว่าราชการจังหวัดร้อยเอ็ด (๓)	รองประธานกรรมการ
๕. เลขาธิการคณะกรรมการโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ	รองประธานกรรมการ
๖. ปลัดจังหวัดร้อยเอ็ด	กรรมการ
๗. นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด	กรรมการ
๘. ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ ๒๗	กรรมการ
๙. ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดร้อยเอ็ด	กรรมการ
๑๐. อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด	กรรมการ
๑๑. ท้องถิ่นจังหวัดร้อยเอ็ด	กรรมการ
๑๒. ประชาสัมพันธ์จังหวัดร้อยเอ็ด	กรรมการ
๑๓. วัฒนธรรมจังหวัดร้อยเอ็ด	กรรมการ
๑๔. เกษตรจังหวัดร้อยเอ็ด	กรรมการ
๑๕. เกษตรและสหกรณ์จังหวัดร้อยเอ็ด	กรรมการ
๑๖. ประมงจังหวัดร้อยเอ็ด	กรรมการ
๑๗. ปศุสัตว์จังหวัดร้อยเอ็ด	กรรมการ
๑๘. ปฎิรูปที่ดินจังหวัดร้อยเอ็ด	กรรมการ
๑๙. สหกรณ์จังหวัดร้อยเอ็ด	กรรมการ
๒๐. พัฒนาการจังหวัดร้อยเอ็ด	กรรมการ
๒๑. พาณิชย์จังหวัดร้อยเอ็ด	กรรมการ
๒๒. ผู้อำนวยการโครงการชลประทานร้อยเอ็ด	กรรมการ

๒๓. ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดร้อยเอ็ด	กรรมการ
๒๔. ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินร้อยเอ็ด	กรรมการ
๒๕. ผู้อำนวยการแขวงทางหลวงร้อยเอ็ด	กรรมการ
๒๖. ผู้อำนวยการแขวงทางหลวงชนบร้อยเอ็ด	กรรมการ
๒๗. ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดร้อยเอ็ด	กรรมการ
๒๘. ศึกษาธิการจังหวัดร้อยเอ็ด	กรรมการ
๒๙. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๑	กรรมการ
๓๐. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๒	กรรมการ
๓๑. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓	กรรมการ
๓๒. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๗	กรรมการ
๓๓. ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดร้อยเอ็ด	กรรมการ
๓๔. นายอำเภอทุกอำเภอ (๒๐ อำเภอ)	กรรมการ
๓๕. หัวหน้าสำนักงานจังหวัดร้อยเอ็ด	กรรมการและเลขานุการ
๓๖. ผู้อำนวยการกลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดร้อยเอ็ด	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

.....

หน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินงาน อพ.สธ.-หน่วยงาน

- จัดประชุมคณะกรรมการดำเนินงานที่มีหัวหน้าส่วนราชการนั้นๆ เป็นประธาน อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง
- ร่างและจัดทำแผนแม่บทของหน่วยงานให้สอดคล้องกับแผนแม่บทของ อพ.สธ.
- ร่างและจัดทำแผนปฏิบัติการรายปีให้สอดคล้องกับแผนแม่บทของ อพ.สธ.
- ดำเนินงานและติดตามงานให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการและสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามแผนแม่บท อพ.สธ.
- สนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่โครงการฯ
- จัดทำรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานทุก ๆ ๖ เดือน และรายงานประจำปีงบประมาณ
- แต่งตั้งคณะทำงานหรืออนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินงานตามแนวทางการดำเนินงาน อพ.สธ.

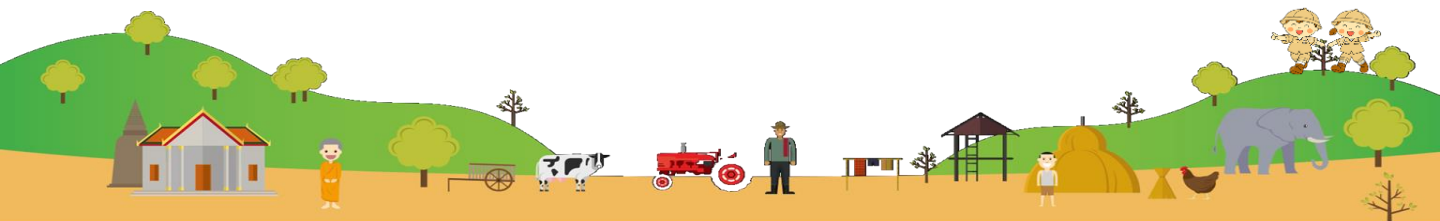
ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔

(นายจिरายู อิศรางกูร ณ อยุธยา)

เลขาธิการพระราชวัง

ในฐานะผู้อำนวยการโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ

ตัวอย่างคำสั่งคณะกรรมการขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนิน โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสระแก้ว

คำสั่งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จังหวัดสระแก้ว
ที่ ๐๕๐๗ / ๒๕๖๐
เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช
อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ จังหวัดสระแก้ว

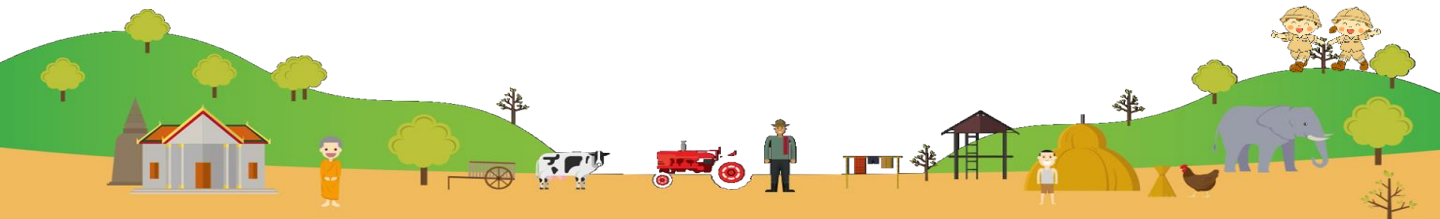
ตามที่ จังหวัดสระแก้วได้ร่วมสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจาก
พระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ซึ่งเป็นไปตามประกาศโครงการ
อนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ที่ อพ.สธ. ๑๔๕/๒๕๕๙ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน
โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ จังหวัดสระแก้วซึ่งมีหน้าที่แต่งตั้งคณะทำงานหรือ
คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินงานตามแผนแม่บทโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจาก
พระราชดำริฯ จังหวัดสระแก้ว

เพื่อให้การดำเนินโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ จังหวัดสระแก้ว
ประสบผลสำเร็จ บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโครงการ คณะกรรมการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์
พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ จังหวัดสระแก้ว จึงแต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนิน
โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ จังหวัดสระแก้ว โดยมีองค์ประกอบและอำนาจ
หน้าที่ ดังนี้

๑. คณะทำงานจัดทำแผนแม่บท

(๑) รองผู้ว่าราชการจังหวัดสระแก้ว ที่ได้รับมอบหมาย	ประธานคณะทำงาน
(๒) ปลัดจังหวัดสระแก้ว	คณะทำงาน
(๓) หัวหน้าสำนักงานจังหวัดสระแก้ว	คณะทำงาน
(๔) ท้องถิ่นจังหวัดสระแก้ว	คณะทำงาน
(๕) รองอธิการบดีฝ่ายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยบูรพา	คณะทำงาน
(๖) ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดสระแก้ว	คณะทำงาน
(๗) เกษตรและสหกรณ์จังหวัดสระแก้ว	คณะทำงาน
(๘) เกษตรจังหวัดสระแก้ว	คณะทำงาน
(๙) นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว	คณะทำงาน
(๑๐) ศึกษาธิการจังหวัดสระแก้ว	คณะทำงาน
(๑๑) ผู้อำนวยการมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ศูนย์สระแก้ว	คณะทำงาน
(๑๒) นายอำเภอทุกอำเภอ	คณะทำงาน
(๑๓) ผู้อำนวยการกลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการ พัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดสระแก้ว	คณะทำงาน และเลขานุการ
(๑๔) นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ/ชำนาญการ จังหวัดสระแก้ว	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ

/อำนาจหน้าที่...

- ๒ -

อำนาจหน้าที่

(๑) วางแนวทางการดำเนินงานสนองพระราชดำริตามแผนแม่บทหรือแนวทางการดำเนินงานตามกรอบการดำเนินงานของแผนแม่บท อพ.สธ. และดำเนินงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๒) สนับสนุนการร่างและจัดทำแผนแม่บทของจังหวัด และแผนปฏิบัติงานรายปีให้สอดคล้องกับแผนแม่บทของ อพ.สธ.

(๓) กำกับ ติดตาม และเร่งรัดการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติงานรายปี อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับแผนแม่บทของ อพ.สธ.

(๔) จัดทำรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานทุก ๖ เดือนและรายงานประจำปี

(๕) ดำเนินการอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๒. คณะทำงานขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินงานตามกรอบการเรียนรู้ทรัพยากร

(๑) ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสระแก้ว ประธานคณะทำงาน

(๒) ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ (ปราจีนบุรี)

คณะทำงาน

(๓) ผู้อำนวยการจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๙ สาขาปราจีนบุรี

คณะทำงาน

(๔) ท้องถิ่นจังหวัดสระแก้ว

คณะทำงาน

(๕) รองอธิการบดีฝ่ายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยบูรพา

คณะทำงาน

(๖) ศึกษาธิการจังหวัดสระแก้ว

คณะทำงาน

(๗) ผู้อำนวยการมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

คณะทำงาน

ในพระบรมราชูปถัมภ์ ศูนย์สระแก้ว

(๘) เกษตรและสหกรณ์จังหวัดสระแก้ว

คณะทำงาน

(๙) เกษตรจังหวัดสระแก้ว

คณะทำงาน

(๑๐) ผู้อำนวยการโครงการชลประทานสระแก้ว

คณะทำงาน

(๑๑) ปฏิรูปที่ดินจังหวัดสระแก้ว

คณะทำงาน

(๑๒) ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินสระแก้ว

คณะทำงาน

(๑๓) หัวหน้าอุทยานแห่งชาติปางสีดา

คณะทำงาน

(๑๔) หัวหน้าอุทยานแห่งชาติตาพระยา

คณะทำงาน

(๑๕) ประมงจังหวัดสระแก้ว

คณะทำงาน

(๑๖) ปศุสัตว์จังหวัดสระแก้ว

คณะทำงาน

(๑๗) วัฒนธรรมจังหวัดสระแก้ว

คณะทำงาน

(๑๘) ผู้อำนวยการส่วนทรัพยากรธรรมชาติ

คณะทำงาน

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสระแก้ว

และเลขานุการ

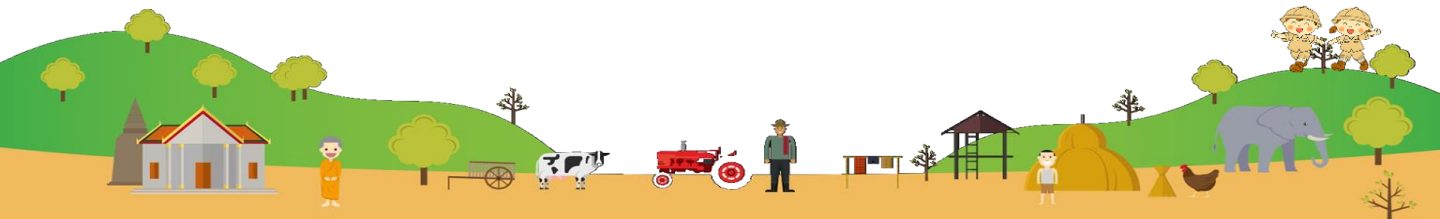
(๑๙) นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ/ชำนาญการ

คณะทำงาน

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสระแก้ว

และผู้ช่วยเลขานุการ

/อำนาจหน้าที่...

อำนาจหน้าที่

(๑) ขับเคลื่อนการดำเนินงานตาม -กิจกรรมปกป้องทรัพยากร- โดยจัดทำขอบเขตพื้นที่ปกป้องพันธุกรรมพืช การสำรวจ ทำรหัสประจำต้นไม้ ทำฉลาก เพื่อรวบรวมเป็นฐานข้อมูลในพื้นที่ขององค์กรต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานราชการหรือเอกชนที่ร่วมสนองพระราชดำริ การสำรวจ ทำคำรหัสพืชกีดของทรัพยากรธรรมชาติต่างๆ นอกเหนือจากพันธุกรรมพืช สำรวจเก็บข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ สนับสนุนให้มีอาสาสมัครปกป้องรักษาทรัพยากรในระดับหมู่บ้านและในพื้นที่สถานศึกษา

(๒) ขับเคลื่อนการดำเนินงานตาม -กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร- โดยการสำรวจเก็บรวบรวมตัวอย่างทรัพยากรทางกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญาในพื้นที่เป้าหมายหรือพื้นที่ที่จะมีการเปลี่ยนแปลงจากการพัฒนา การเก็บรวบรวมตัวอย่างเพื่อการรักษาหรือเก็บในพิพิธภัณฑ์รวมทั้งสำรวจและจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ร่วมสนองพระราชดำริ

(๓) ขับเคลื่อนการดำเนินงานตาม -กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร- โดยการนำทรัพยากรที่ได้จากกิจกรรมปกป้องทรัพยากรและกิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร มาเก็บรักษาไว้ในพื้นที่ที่ปลอดภัย เพื่อการอนุรักษ์รักษาทรัพยากรต่างๆ และการนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป อาทิ การปลูกรักษาพืช ในแปลงปลูก การเก็บรักษาในรูปแบบเมล็ดพันธุ์ การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ การศึกษาการขยายพันธุ์ และการปรับปรุงพันธุ์ (พืช สัตว์ และจุลินทรีย์) การสร้างสวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ สวนสาธารณะต่างๆ การปลูกพืชในสถานศึกษา โดยมีระบบฐานข้อมูลที่สามารถใช้ประโยชน์ได้ในอนาคต

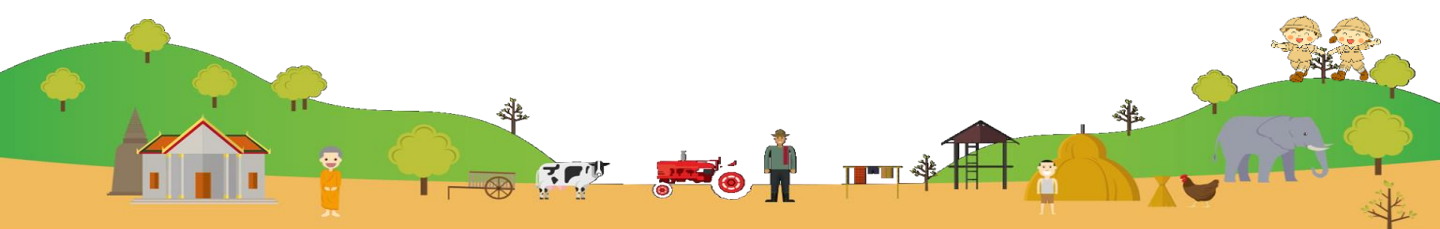
(๔) กำกับ ติดตาม และเร่งรัดการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติงานรายปีอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับแผนแม่บทของ อพ.สธ.

(๕) ดำเนินการอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๓. คณะทำงานขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินงานตามกรอบการใช้ประโยชน์

(๑) เกษตรและสหกรณ์จังหวัดสระแก้ว	ประธานคณะทำงาน
(๒) เกษตรจังหวัดสระแก้ว	คณะทำงาน
(๓) สหกรณ์จังหวัดสระแก้ว	คณะทำงาน
(๔) ปฏิรูปที่ดินจังหวัดสระแก้ว	คณะทำงาน
(๕) ประมงจังหวัดสระแก้ว	คณะทำงาน
(๖) หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์สระแก้ว	คณะทำงาน
(๗) ผู้อำนวยการโครงการชลประทานสระแก้ว	คณะทำงาน
(๘) ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินสระแก้ว	คณะทำงาน
(๙) พัฒนาการจังหวัดสระแก้ว	คณะทำงาน
(๑๐) วัฒนธรรมจังหวัดสระแก้ว	คณะทำงาน
(๑๑) สถิติจังหวัดสระแก้ว	คณะทำงาน
(๑๒) นายกองจัดการบริหารสวนจังหวัดสระแก้ว	คณะทำงาน
(๑๓) หัวหน้ากลุ่มช่วยเหลือเกษตรกรและโครงการพิเศษ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสระแก้ว	คณะทำงาน และเลขานุการ
(๑๔) นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ/ชำนาญการ ที่ได้รับมอบหมาย สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสระแก้ว	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ

/อำนาจหน้าที่...

-๔-

อำนาจหน้าที่

(๑) สนับสนุนการดำเนินงานตาม -กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร- โดยสนับสนุน การศึกษาวิจัยจนนำไปสู่การพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ

(๒) ขับเคลื่อนการดำเนินงานตาม -กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร- โดยร่วมกับ อพ.สธ. จัดทำ ฐานข้อมูลระบบดิจิทัลและพัฒนาโปรแกรมสำหรับระบบศูนย์ข้อมูลทรัพยากรต่างๆ ร่วมกัน นำข้อมูลของ ตัวอย่างทรัพยากรที่เก็บรวบรวมไว้เดิมโดยหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ องค์กรอื่น ข้อมูลที่ได้ จากการสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากรต่างๆ เข้าเก็บไว้ในระบบฐานข้อมูล รวมถึงการบริหารฐานข้อมูล ให้มีเอกภาพ สมบูรณ์ และเป็นปัจจุบัน เพื่อนำไปสู่การวางแผนพัฒนาทรัพยากรต่างๆ และกรนำทรัพยากร ไปใช้ประโยชน์ศึกษาค้นคว้าวิจัยต่อยอดต่อไป

(๓) สนับสนุนการดำเนินงานตาม -กิจกรรมวางแผนพัฒนาทรัพยากร-

(๔) กำกับ ติดตาม และเร่งรัดการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติงานรายปีอย่างมีประสิทธิภาพและ สอดคล้องกับแผนแม่บทของ อพ.สธ.

(๕) ดำเนินการอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๔. คณะทำงานขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินงานตามกรอบการสร้างจิตสำนึก

๔.๑ คณะทำงานขับเคลื่อนและสนับสนุนการจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น

(๑) ท้องถิ่นจังหวัดสระแก้ว	ประธานคณะทำงาน
(๒) ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสระแก้ว	คณะทำงาน
(๓) เกษตรและสหกรณ์จังหวัดสระแก้ว	คณะทำงาน
(๔) เกษตรจังหวัดสระแก้ว	คณะทำงาน
(๕) ประชาสัมพันธ์จังหวัดสระแก้ว	คณะทำงาน
(๖) นายกองตรีการบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว	คณะทำงาน
(๗) ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินสระแก้ว	คณะทำงาน
(๘) ผู้อำนวยการโครงการชลประทานสระแก้ว	คณะทำงาน
(๙) ศึกษาธิการจังหวัดสระแก้ว	คณะทำงาน
(๑๐) หัวหน้าสวนพฤกษศาสตร์ ๑๐๐ ปี กรมป่าไม้ (อ่างฤๅไน)	คณะทำงาน
(๑๑) นายอำเภอทุกอำเภอ	คณะทำงาน
(๑๒) หัวหน้ากลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสระแก้ว	คณะทำงาน และเลขานุการ
(๑๓) นักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นปฏิบัติการ/ชำนาญการ สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสระแก้ว	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

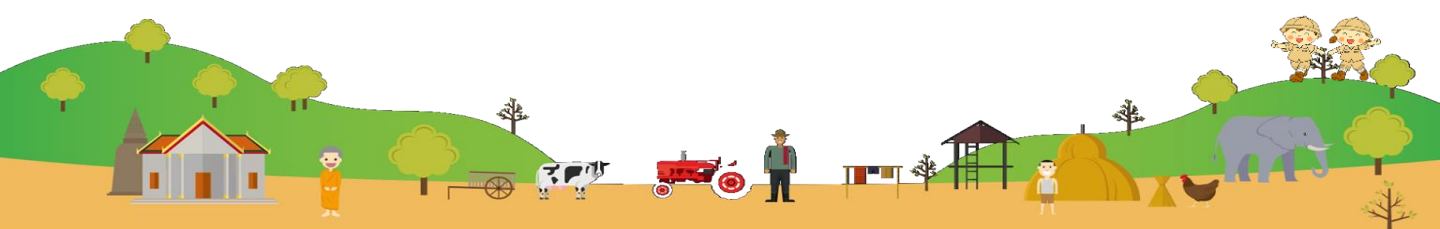
(๑) วางแนวทาง/กำหนดแผนการสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมสนองพระราชดำริ โดยสมัครเข้าร่วมโครงการฯ และสนับสนุนการดำเนินกิจกรรม ตามแผนแม่บท อพ.สธ. และกำหนดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นนำร่องและขยายผลการดำเนินงานในอำเภอ

(๒) วางแนวทางการจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น นำไปสู่การจัดตั้งศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากร ตำบล และการขับเคลื่อนการดำเนินงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๓) กำกับ ติดตาม และเร่งรัดการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติงานรายปีอย่างมีประสิทธิภาพและ สอดคล้องกับแผนแม่บทของ อพ.สธ.

(๔) ดำเนินการอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

/๔.๒ คณะทำงาน...

- ๕ -

๔.๒ คณะทำงานขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

(๑) ศึกษาธิการจังหวัดสระแก้ว	ประธานคณะทำงาน
(๒) ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสระแก้ว	คณะทำงาน
(๓) เกษตรและสหกรณ์จังหวัดสระแก้ว	คณะทำงาน
(๔) เกษตรจังหวัดสระแก้ว	คณะทำงาน
(๕) ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต ๑	คณะทำงาน และเลขานุการ
(๖) ศึกษาธิการ หรือ นักวิชาการศึกษา หรือ นักวิเคราะห์นโยบาย และแผนปฏิบัติการ/ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต ๑	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ
(๗) ศึกษาธิการ หรือ นักวิชาการศึกษา หรือ นักวิเคราะห์นโยบาย และแผนปฏิบัติการ/ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต ๒	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

(๑) วางแผน/กำหนดแนวทางการสนับสนุนให้สถานศึกษาภายในจังหวัดเข้าร่วมสนองพระราชดำริ โดยการสมัครเป็นสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนและมีการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน เพื่อปลูกฝัง การสร้างจิตสำนึกให้กับเยาวชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมตามแผน แม่บท อพ.สธ.

(๒) ติดตามการดำเนินงานของโรงเรียนสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนในการรวบรวม ทิวพรรณไม้ท้องถิ่น และรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับพืชพรรณ ทบหวนปรับปรุงการดำเนินงาน สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนที่ทำอยู่เดิมให้ครบถ้วนคุณสมบัติและเกณฑ์มาตรฐานที่ อพ.สธ. กำหนดและนำไปสู่การ ประเมินเพื่อรับป้ายพระราชทานและเกียรติบัตรฯ

(๓) กำกับ ติดตาม และเร่งรัดการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติงานรายปีอย่างมีประสิทธิภาพและ สอดคล้องกับแผนแม่บทของ อพ.สธ.

(๔) ดำเนินการอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

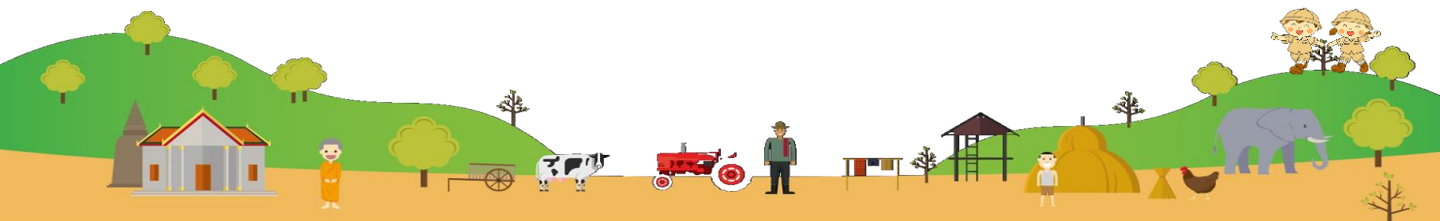
สั่ง ณ วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๐

(นายกล้าณรงค์ พงษ์เจริญ)

ผู้ว่าราชการจังหวัดสระแก้ว

ประธานกรรมการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช
อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ จังหวัดสระแก้ว

ร่างคำสั่งคณะกรรมการขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินงาน โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ อำเภอ.....

คำสั่งอำเภอ.....

ที่ ...../.....

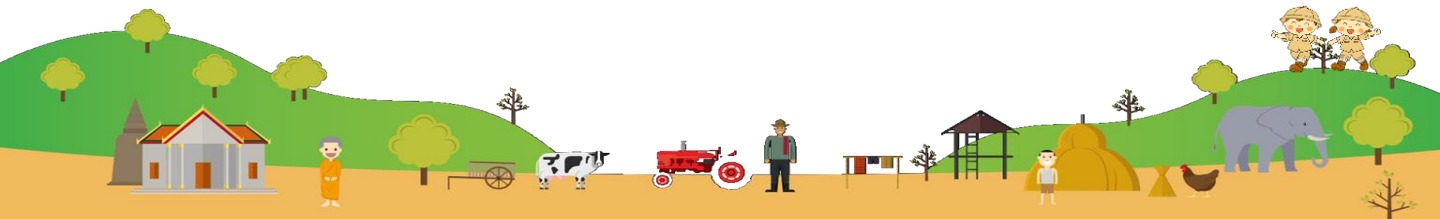
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อำเภอ.....

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นโครงการที่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสืบสานพระราชปณิธานในการอนุรักษ์ทรัพยากรของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ทรงมีสายพระเนตรอันกว้างไกล โดยทรงให้ความสำคัญและเห็นถึงความสำคัญของการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทรัพยากร และการสร้างจิตสำนึกนับเป็นพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อมแก่ปวงชนชาวไทย และประเทศไทยเป็นล้นพ้นที่ได้รับพระราชทานแนวพระราชดำริ พระราชกระแส และพระราชวินิจฉัย เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น

เพื่อให้สนับสนุนการดำเนินโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ให้บรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของโครงการ อำเภอ.....จึงแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อำเภอ.....โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(1) นายอำเภอ	ประธาน
(2) หัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ	คณะกรรมการ
(3) เกษตรอำเภอ	คณะกรรมการ
(4) ที่ดินอำเภอ	คณะกรรมการ
(5) ปศุสัตว์อำเภอ	คณะกรรมการ
(6) ฯลฯ	คณะกรรมการ
(7) ท้องถิ่นอำเภอ	คณะกรรมการและเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

(1) วางแนวทาง/กำหนดแผนการสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมสนองพระราชดำริ โดยสมัครเข้าร่วมโครงการฯ และสนับสนุนการดำเนินกิจกรรม ตามแผนแม่บท อพ.สร. และกำหนดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำร่องและขยายผลการดำเนินงานในอำเภอ

(2) วางแนวทางการจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น นำไปสู่การจัดตั้งศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรตำบล และการขับเคลื่อนการดำเนินงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(3) กำกับ ติดตาม และเร่งรัดการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติงานรายปีอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับแผนแม่บทของ อพ.สร.

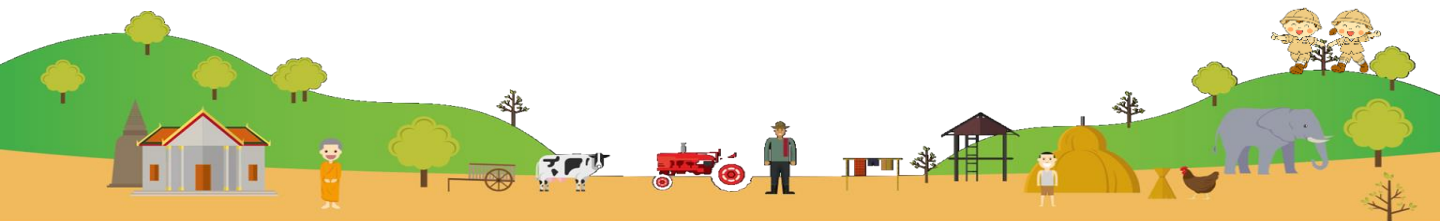
(4) ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ .....

(.....)

นายอำเภอ.....

ตัวอย่างรายงานการประชุมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รายงานการประชุม.....

ครั้งที่.....

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

ณ.....

ผู้มาประชุม

1. ชื่อ-สกุล.....ตำแหน่ง.....

2. ชื่อ-สกุล.....ตำแหน่ง.....

ผู้ไม่มาประชุม (ถ้ามี)

1. ชื่อ-สกุล.....ตำแหน่ง.....

2. ชื่อ-สกุล.....ตำแหน่ง.....

ผู้เข้าร่วมประชุม (ถ้ามี)

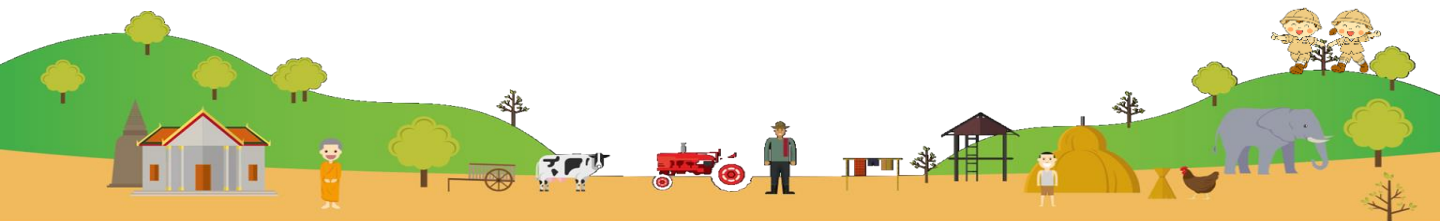
1. ชื่อ-สกุล.....ตำแหน่ง.....

2. ชื่อ-สกุล.....ตำแหน่ง.....

เริ่มประชุมเวลา.....น.

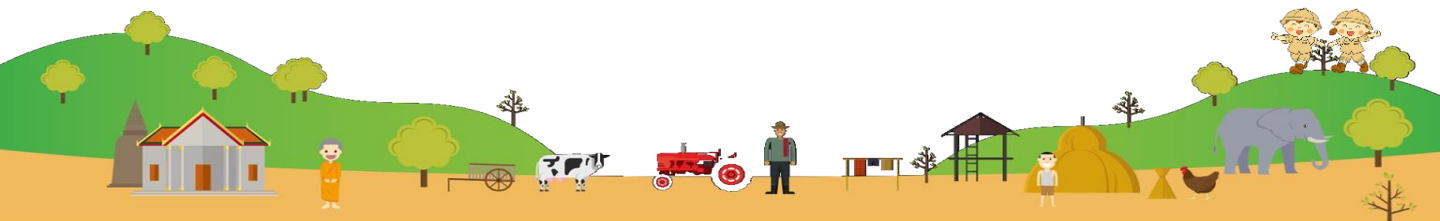
ระเบียบวาระที่ 1 : ประธานแจ้งเพื่อทราบ**1.1 ที่มาและความสำคัญในการเข้าร่วมสนองพระราชดำริ**

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ เป็นโครงการที่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสืบสานพระราชปณิธาน ในการอนุรักษ์ทรัพยากรของ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ซึ่งทรงมีสายพระเนตรยาวไกล โดยที่ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงให้ความสำคัญและเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคั้งในปี พ.ศ. 2503 ทรงอนุรักษ์ต้นยางนา ในปี พ.ศ. 2504 ทรงให้นำพรรณไม้จากภูมิภาคต่าง ๆ มาปลูกไว้ในสวนจิตรลดา เพื่อเป็นแหล่งศึกษา และทรงมีโครงการพระราชดำริที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์พัฒนาทรัพยากร พัฒนาแหล่งน้ำ การอนุรักษ์และพัฒนาดิน อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เป็นการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ ต่อมาในปี พ.ศ. 2535 สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงสืบทอดพระราชปณิธานต่อโดยมีพระราชดำริ ให้ดำเนินการอนุรักษ์พืชพรรณของประเทศไทยโดยพระราชทานให้โครงการสวนพระองค์ฯ สวนจิตรลดา ฝ่ายวิชาการเป็นผู้ดำเนินการจัดตั้งธนาคารพืชพรรณขึ้น ในปี พ.ศ. 2536 - 2549 โดยริบทุนสนับสนุน

จากสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) พิเศษ เพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) และเป็นหน่วยงานขึ้นตรงกับเลขาธิการพระราชวัง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 และต่อมาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 สำนักพระราชวังดำเนินการจัดสรรงบประมาณให้อพ.สธ. ดำเนินการแยกส่วนอย่างชัดเจนจากโครงการส่วนพระองค์ฯ สวนจิตรลดา การดำเนินงาน อพ.สธ. ดำเนินงานโดยอยู่ภายใต้แผนแม่บทซึ่งเป็นระยะ ๆ ละห้าปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 เป็นต้นมา และในแผนแม่บทระยะ 5 ปีที่หกนี้ มีแนวทางดำเนินการที่สอดคล้องและสนับสนุนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 - 2564) ซึ่งมีกรอบแนวคิดและหลักการในการวางแผนที่สำคัญได้แก่ (1) การน้อมนำและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (2) คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม (3) การสนับสนุนและส่งเสริมแนวคิดการปฏิรูปประเทศ และ (4) การพัฒนาสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เพื่อให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ซึ่งกรอบแนวความคิดทั้งสี่นั้นล้วนแต่ต้องดำเนินการภายใต้การดูแลรักษาทรัพยากร และการนำมาใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ยิ่งไปกว่านั้น อพ.สธ. ยังมีกิจกรรมตามกรอบแผนแม่บท อพ.สธ. ที่สอดคล้องกับแผนการขับเคลื่อนและปฏิรูประบบวิจัยแบบบูรณาการของประเทศและกรอบยุทธศาสตร์การวิจัยแห่งชาติ 20 ปีทั้ง 7 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (1) ด้านความมั่นคง (2) ด้านการเกษตร (3) ด้านอุตสาหกรรม (4) ด้านสังคม (5) ด้านการแพทย์และสาธารณสุข (6) ด้านพลังงาน (7) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ส่งผลประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนให้มากที่สุด เพื่อการบริหารจัดการความรู้ผลงานวิจัย นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ ทรัพยากร และภูมิปัญญาของประเทศ สู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ ด้วยยุทธวิธีที่เหมาะสมที่เข้าถึงประชาชนและประชาสังคมอย่างแพร่หลาย

แผนแม่บท อพ.สธ. ระยะ 5 ปีที่หก (ตุลาคม พ.ศ. 2559- กันยายน พ.ศ. 2564) เป็นแผนแม่บทที่จัดทำขึ้น เพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานตามแนวทางพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยมีหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริเข้ามามีส่วนร่วมวางแผนงานทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคทั่วประเทศ ทั้งภาครัฐและเอกชนให้มีแนวทางดำเนินงานต่อเนื่องตามกรอบแผนแม่บท โดยเน้นการทำงานเข้าไปสร้างจิตสำนึกในการรักษาทรัพยากรตั้งแต่ในสถานศึกษาดำเนินงานในระดับท้องถิ่นในการจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่นซึ่งประกอบด้วย 3 ฐานทรัพยากร ได้แก่ ทรัพยากรชีวภาพ ทรัพยากรกายภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญา จากฐานข้อมูลดังกล่าวจะนำไปสู่การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนบนพื้นฐานของการมีจิตสำนึก ในการอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีอยู่ในประเทศไทยต่อไป

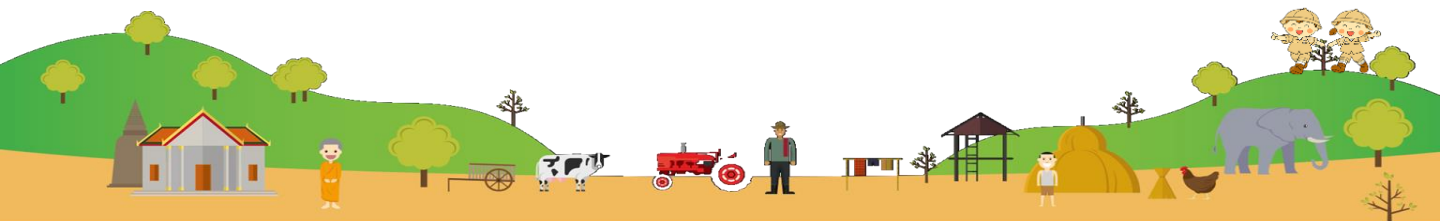
สถานการณ์ด้านทรัพยากรของประเทศไทย

ในปัจจุบันทั่วโลกที่เห็นตระหนักถึงภัยธรรมชาติที่มีมากขึ้น เนื่องจากข่าวสารที่สามารถสื่อสารได้อย่างฉับไว สามารถให้ความกระจ่างและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ประเทศไทยมีแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แห่งชาติ พ.ศ. 2553-2557 ตั้งแต่วันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552 ซึ่งแผนดังกล่าวได้ใช้เป็นกรอบแนวทางการ ดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการภัยพิบัติของประเทศ แต่ถึงแม้ประเทศไทยมีแผนฯ ดังกล่าว แต่นั้นเป็นการแก้ปัญหา เฉพาะหน้าต่อภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้น สิ่งที่ต้องตระหนักมากที่สุดคือสาเหตุของการเกิดสิ่งเหล่านั้น อันได้แก่การดูแล ทรัพยากรธรรมชาติที่กำลังถูกคุกคาม ในหลาย ๆ ลักษณะ

โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาคมโลกควรตระหนักและเห็นความสำคัญ ในเรื่องคุ้มครองและใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากร และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ตระหนักถึงความสมบูรณ์ทางด้าน ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ต่าง ๆ ตลอดจนรับทราบปัญหาและระดับความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากการที่ทรัพยากรต่าง ๆ กำลังจะสูญสิ้นไป ซึ่งจะนำไปสู่การจัดการการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

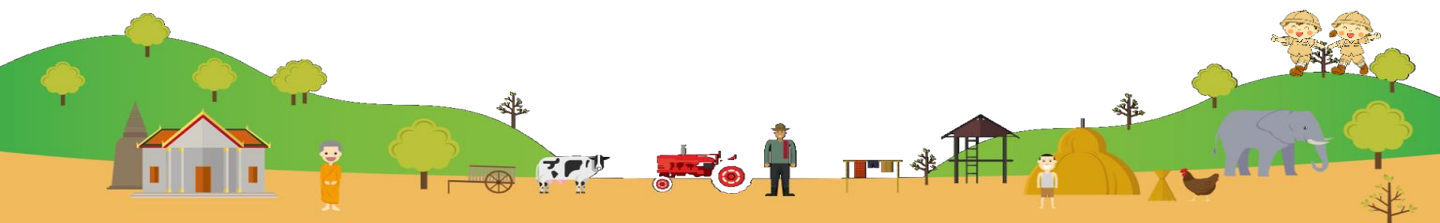
ข้อมูลของกรมป่าไม้ และกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช พบว่าพื้นที่ป่าไม้ลดลงอย่างต่อเนื่อง อย่างรวดเร็ว ส่งผลทำให้พรรณพืชหลากหลายชนิดที่ยังไม่ได้ศึกษาและบางชนิดที่ยังไม่สำรวจพบสูญพันธุ์ไป จากสิ่งเหล่านี้ไม่ได้เพียงแต่ทรัพยากรชีวภาพที่ประกอบด้วยสัตว์ พืช และจุลินทรีย์ จะโดนทำลายแต่ทรัพยากร กายภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญาที่เกี่ยวข้องก็จะสูญหายไปด้วย

ปี พ.ศ. 2553 จากรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2553 ซึ่งรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงาน ราชการที่เกี่ยวข้องนับแต่เริ่มปีงบประมาณ 2553 โดยคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติที่ต้องจัดทำรายงาน เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับสถานการณ์นั้นพบว่าในส่วนของ ทรัพยากรป่าไม้ซึ่งจัดให้เป็นสิ่งแวดล้อมบนบกนั้น มีพื้นที่ป่าทั้งหมด 107,615,181 ไร่ หรือคิดเป็น 33.56% ของ พื้นที่ประเทศ และเป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 64,826,658 ไร่ หรือคิดเป็น 20.22% ของพื้นที่ประเทศ และพบว่ายังคงถูก บุกรุก ลักลอบตัดไม้ และถูกทำลายโดยไฟป่าอย่างต่อเนื่องทุกปี ในขณะที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมมีแผนเพิ่มพื้นที่ป่าของประเทศไทย เป็น 40% ของพื้นที่ทั้งหมด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 - 2563 หรือในอีก 9 ปี โดยแบ่งออกเป็นพื้นที่อนุรักษ์ 25% ทั้งการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกของชาติ อุทยานแห่งชาติฯ หรือพื้นที่ป่าสงวน เป็นต้น

ส่วนอีก 15% จะผลักดันให้เป็นพื้นที่ป่าเศรษฐกิจต่อไป โดยมีหลักการลดการคุกคามการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ ปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูสภาพป่าที่เสื่อมโทรม ตลอดจนทำให้ความหลากหลายทางชีวภาพเกิดมูลค่าเพิ่ม โดยเฉพาะพืชสมุนไพรที่มีอย่างหลากหลายมาทำวิจัยและนำไปใช้ได้จริงในระบบสาธารณสุขและผลักดันสมุนไพร และตำรับยาแผนไทยหรือยาสมุนไพรเข้าสู่บัญชียาหลักแห่งชาติโดยกระทรวงสาธารณสุขมากกว่า 70 รายการ ซึ่งในจำนวนยาเหล่านั้นจำเป็นต้องใช้สมุนไพรที่เป็นพืชชนิดมากกว่า 200 ชนิด ผนวกกับธาตุวัตถุ สัตว์วัตถุและภูมิปัญญาในด้านการแพทย์แผนไทย ในการผลิตยาแผนไทยให้มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับในการใช้ในโรงพยาบาลทั่วไป ในประเทศและต่างประเทศ สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นเมื่อเรายังมีทรัพยากรนั้น ๆ อยู่ ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรกายภาพ ชีวภาพ และภูมิปัญญาในการใช้ทรัพยากรนั้น ๆ นั่นคือต้องทำให้เกิดการสื่อสาร การศึกษาเรื่องการอนุรักษ์ นำไปสู่ความมีจิตสำนึกต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรที่ทุกคนเกิดความตระหนักและหวงแหนทรัพยากรที่มีอยู่

ในเรื่องของทรัพยากรทางทะเล ประเทศไทยมียุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ.2555 - 2559) ได้กำหนดให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของชาติในการแสวงประโยชน์จากทะเล ในห้วงเวลาดังกล่าว และมุ่งเน้นการสร้างเสถียรภาพ ความปลอดภัย เสรีภาพ และสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนินกิจกรรมทางทะเลของทุกภาคส่วนอย่างยั่งยืน จึงได้ดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล เพื่อผลักดันให้เกิดกฎหมายเพื่อรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งล้วนเป็นหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ อพ.สธ. เป็นส่วนใหญ่ เช่น กองทัพเรือกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมประมง กรมป่าไม้ กรมอุทยานฯ และอีกหลายหน่วยงาน ซึ่งตระหนักในปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลรักษาทรัพยากรและนำไปสู่การใช้ประโยชน์ เช่น ปัญหาการทำลายสิ่งแวดล้อมโดยมนุษย์ ปัญหาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับทางทะเล ปัญหาทรัพยากรและการทำประมง การบริหารและการจัดการผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล การแย่งชิงทรัพยากรในทะเลระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ภายในชาติและระหว่างประเทศ รวมทั้งปัญหาอื่น ๆ ที่จะนำไปสู่การทำลายทรัพยากรทางทะเลที่เป็นแหล่งรวมทรัพยากรกายภาพทรัพยากรชีวภาพ รวมถึงทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของประเทศไทย และเกี่ยวพันกับประเทศเพื่อนบ้านอีกด้วย

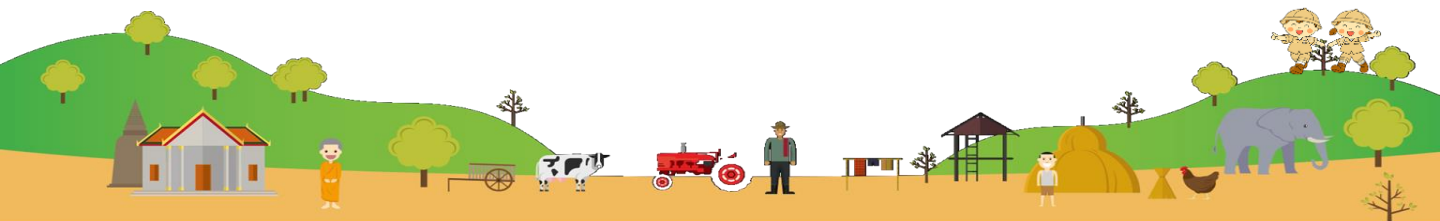
จากคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 62/2559 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 6 ตุลาคม 2559 เรื่อง “การปฏิรูประบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ” โดยกำหนดให้มีสภานโยบายวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ เพื่อกำหนดทิศทางการกำหนดทิศทางนโยบาย ยุทธศาสตร์ รวมทั้งปรับปรุงระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ตลอดจนกำกับและติดตามการบริหารจัดการการจัดสรรงบประมาณ และประเมินผลการดำเนินการให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและมีเอกภาพ อันเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาการวิจัยของประเทศ และปฏิรูปการบริหารราชการและกำหนดกรอบยุทธศาสตร์การวิจัยแห่งชาติ 20 ปี ทั้ง 7 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ความมั่นคง การเกษตร อุตสาหกรรม สังคม การแพทย์และสาธารณสุข พลังงาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นนโยบายและกำหนดยุทธศาสตร์ ที่ต้องใช้ทุนทางทรัพยากรเป็นพื้นฐานทั้งสิ้น

อพ.สร. จึงติดตามและประสานงานในมิติการดูแลรักษาทรัพยากรของประเทศในแง่ของการสร้างความตระหนักนำไปสู่การสร้างจิตสำนึกในการรักษาทรัพยากรของประเทศ ที่นำไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทรัพยากรของประเทศที่มีอยู่ ณ ตอนนี้อย่างยั่งยืน ช่วยกันอนุรักษ์รักษาฟื้นฟูพัฒนา และนำไปสู่การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนให้กับประเทศไทย ซึ่งตรงกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของอพ.สร. และภายใต้การน้อมนำพระราชกระแส “ การรักษาทรัพยากร คือการรักษาชาติรักแผ่นดิน ” มาสู่การปฏิบัติโดยแท้จริง

1.2 พระราชดำริบางประการ

“วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2536 ณ อาคารที่ประทับในสำนักงานชลประทานเขต 1 ถนนทุ่งโฮเทล จังหวัดเชียงใหม่ การสอนและอบรมให้เด็กมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์พืชพรรณนั้นควร ใช้วิธีการปลูกฝังให้เด็กเห็นความงดงามความน่าสนใจ และเกิดความปิติที่จะทำการศึกษาและอนุรักษ์พืชพรรณต่อไป การใช้วิธีการสอนการอบรมที่ทำให้เกิดความรู้สึกกลัวว่า หากไม่อนุรักษ์แล้วจะเกิดผลเสีย เกิดอันตรายแก่ตนเอง จะทำให้เด็กเกิดความเครียด ซึ่งจะเป็นผลเสียแก่ประเทศในระยะยาว”

“วันที่ 29 กรกฎาคม 2540 ณ อาคารชัยพัฒนา สวนจิตรลดา ทรงให้หาวิธีการที่จะทำให้เด็กสนใจพืชพรรณต่าง ๆ เกิดความสงสัย ตั้งคำถามตนเองเกี่ยวกับพืชพรรณที่ตนสนใจ จะนำไปสู่การศึกษาทดลองค้นคว้าวิจัยอย่างง่าย ๆ สำหรับโรงเรียนที่ไม่มีห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ที่ตึก หากอาจารย์โรงเรียนต่าง ๆ ทำได้ดังนี้ ก็จะช่วยให้เด็กเป็นคนฉลาด”

“วันที่ 14 สิงหาคม 2540 ณ ศาลาศิวาลัย สวนจิตรลดา การรักในทรัพยากร คือ การรักชาติรักแผ่นดินรักสิ่งที่เป็นสมบัติของตัวเรา การที่จะให้เขารักประเทศชาติหรือรักษาสมบัติของเขานั้น ทำได้โดยก่อให้เกิดความรักความเข้าใจ ถ้าใครไม่รู้จักกัน เราก็ไม่มีความสัมพันธ์ไม่มีความผูกพันต่อกัน แต่ถ้าทำให้รู้จักสิ่งนั้นว่าคืออะไรหรือว่าทำงาน ก็จะรู้สึกชื่นชม และรักหวงแหนสิ่งนั้นว่าเป็นของตน และจะทำให้เกิดประโยชน์ได้”

“เคยแนะนำโรงเรียนต่าง ๆ นอกจากพืชพรรณแล้วสิ่งที่มีในธรรมชาติสิ่งที่หาได้ง่าย อาจเป็นอุปกรณ์สอนได้หลายอย่างแม้แต่วิชาศิลปะก็ให้มาวาดรูปต้นไม้ ก็ไม่ต้องหาของอื่นมาเป็นแบบหรือเรื่อง ภาษาไทย การเรียงความก็อาจทำให้เรื่องของการเขียนรายงาน ทำให้หัดเขียนหนังสือหรืออาจแต่งคำประพันธ์ ในเรื่องพืชเหล่านี้ เป็นตัวอย่างงานศึกษางานวิทยาศาสตร์ และวิชาอื่น ๆ ดังที่ได้กล่าวมา นอกจากนั้นในวิชาพฤกษศาสตร์ โดยเฉพาะ ซึ่งอาจช่วยได้ ในที่นี้ยังไม่เคยกล่าว คือเรื่องวิชาการท้องถิ่น ซึ่งก็เป็นนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ การอนุรักษ์ทรัพยากร ไม่ใช่เฉพาะให้นักเรียนปลูกป่า หรือให้อนุรักษ์ดิน ปลูกหญ้าแฝกอย่างเดียว ก็พยายามจะให้ออกไปดูข้าง ๆ โรงเรียนว่าที่นั่นมีอะไรอยู่ และต้นไม้ชื่ออะไร เป็นอะไร”

“ทรงพระราชทานพระราชวโรกาส เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2548 ได้ไปกับ สมศ. มาเห็นว่าโรงเรียนยัง สัมพันธ์กับชุมชนน้อย ทำอย่างไร ให้ชุมชนมาให้โรงเรียน โดยเฉพาะนักเรียน ช่วยในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชและให้มีการทำ DNA Fingerprint ในโรงเรียน”

1.3 แนวทางการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น

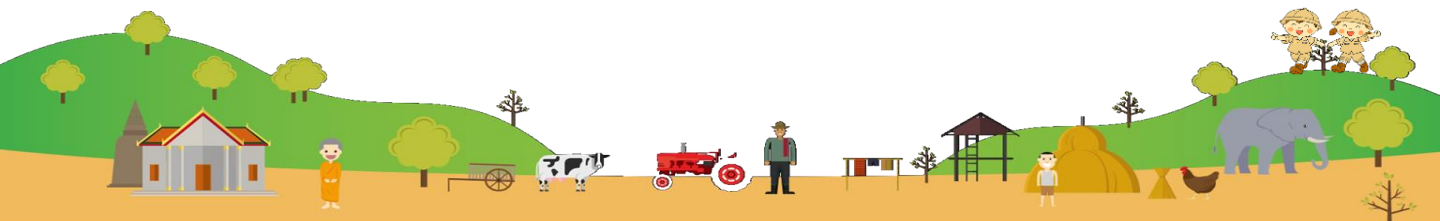
(1) เป้าหมาย เพื่อพัฒนาบุคลากรอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรพันธุกรรมพืช และทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ถึงมหาชนชาวไทย

(2) วัตถุประสงค์

- (2.1) เข้าใจและเห็นความสำคัญของพันธุกรรมพืชและทรัพยากร
- (2.2) ให้ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ จนเกิดประโยชน์ถึงมหาชนชาวไทย
- (2.3) ให้มีระบบข้อมูลพันธุกรรมพืชและทรัพยากร สื่อถึงกันได้ทั่วประเทศ

(3) แผนแม่บทของ อพ.สธ. ดำเนินงานใน 3 ฐานทรัพยากร ได้แก่

- (3.1) ทรัพยากรกายภาพ
- (3.2) ทรัพยากรชีวภาพ
- (3.3) ทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญา

(4) กรอบการดำเนินงาน 3 กรอบ กิจกรรมสนับสนุนการดำเนินงาน 8 กิจกรรม**(4.1) กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร ประกอบด้วย**

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมปกป้องทรัพยากร

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร

กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร

(4.2) กรอบการใช้ประโยชน์ ประกอบด้วย

กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร

กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร

กิจกรรมที่ 6 กิจกรรมวางแผนพัฒนาทรัพยากร

(4.3) กรอบการสร้างจิตสำนึก ประกอบด้วย

กิจกรรมที่ 7 กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร

กิจกรรมที่ 8 กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร

(5) วิถี อพ.สธ. ชื่อตรง มุ่งมั่น พัฒนา สามัคคี มีคุณธรรม

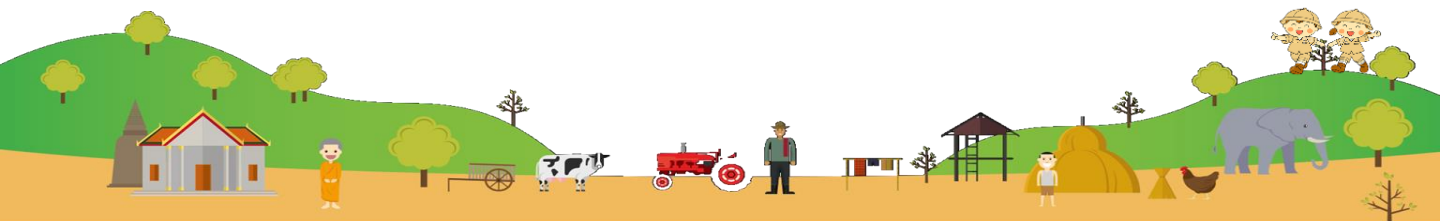
(5.1) ชื่อตรง : ต่อตนเอง หน้าที่ได้รับผิดชอบ อาชีพ องค์กร ผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา
เพื่อนร่วมงาน

(5.2) มุ่งมั่น : มีศรัทธา มีจิตปณิธานมุ่งมั่น ที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จ เพื่อผลประโยชน์แท้

(5.3) พัฒนา : วิทยาการปัญญา พัฒนาคุณภาพงาน พัฒนาคุณภาพชีวิต พัฒนาตนเองให้
พร้อมกับหน้าที่ความรับผิดชอบและการได้รับมอบหมาย เรียนรู้ ศึกษา ค้นคว้า รู้จริง รู้ทำ รู้จำ พัฒนาด้วยความยั่งยืน
พัฒนาสุขภาพกาย ให้สุขภาพแข็งแรง พัฒนาสุขภาพจิต ให้เข้มแข็ง พอเพียง

(5.4) สามัคคี : ร่วมมือร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ มีความพร้อมเพรียงเป็นหนึ่ง
(one for all all for one) one = พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว one = อพ.สธ.

(5.5) มีคุณธรรม : ความรับผิดชอบ ชื่อตรง ชื่อสัตย์ อดทน อดกลั้น สามัคคี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
เมตตา กรุณา มุทิตา รักชาติ ชื่อตรงแรกเหมือนเป็นคุณธรรมที่เสมือนเป็นหัวเรือคุณธรรมหลังเป็นเหมือนหางเสือที่
คอยกำกับโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เรื่องความรับผิดชอบ ตามแนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามแนวพระราชดำริ
ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ในหัวข้อในหลวงกับความรับผิดชอบ หมายถึงการรู้หน้าที่มีวินัย ตรงต่อ
เวลา ความเป็นเลิศ ความกล้าหาญ ความซื่อตรง ถ้ามีความรับผิดชอบแล้วงานย่อมสำเร็จตามที่ได้รับมอบหมาย
จากนั้นคุณธรรมอื่น ๆ จะตามมา ท้ายสุดการรักษาศีล ผู้นับถือตามศาสนาใด ก็รักษาปฏิบัติตามหลักศรัทธา รักษาข้อปฏิบัติ
แต่ละศาสนาที่ตนเองนับถือ สำนักงานหรือองค์กรนั้น ๆ ก็จะประสบแต่ความสุข ความสงบ และความเจริญก้าวหน้า

(6) การดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น งานฐานทรัพยากรท้องถิ่น อยู่ในกรอบการดำเนินงานที่ 3 กรอบการสร้างจิตสำนึก กิจกรรมที่ 8 กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 การบริหารและการจัดการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน การจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น วางแผนการบริหารและแผนการดำเนินงานการจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น การดำเนินงานตามแผน สรุปและประเมินผลการดำเนินงาน วิเคราะห์ผลและปรับปรุงพัฒนางานรายงานผลการดำเนินงานให้ อพ.สธ. ทราบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

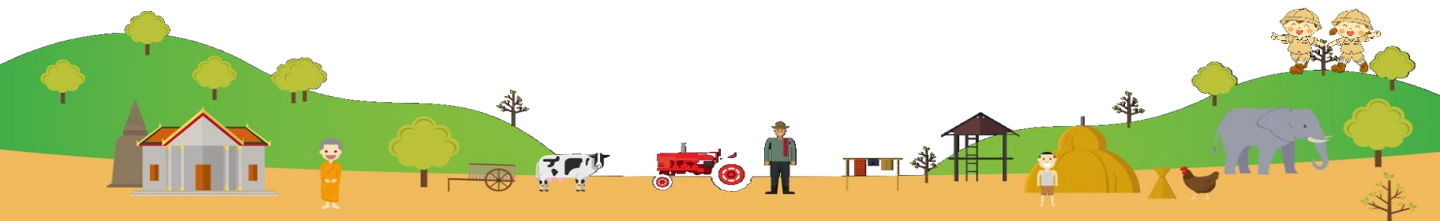
ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

งานที่ 1 การดำเนินงานปกป้องทรัพยากรท้องถิ่น

- 1.1 การกำหนดขอบเขตพื้นที่และการสำรวจทรัพยากร
- 1.2 การทำผังแสดงขอบเขตพื้นที่ปกป้องทรัพยากรท้องถิ่น
- 1.3 การศึกษาทรัพยากรในพื้นที่ปกป้องทรัพยากรท้องถิ่น
- 1.4 การทำตัวอย่างทรัพยากรในพื้นที่ปกป้องทรัพยากรท้องถิ่น
- 1.5 การทำทะเบียนทรัพยากรในพื้นที่ปกป้องทรัพยากรท้องถิ่น
- 1.6 การดูแล รักษา ทรัพยากรในพื้นที่ปกป้องทรัพยากรท้องถิ่น

งานที่ 2 การดำเนินงานสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากรท้องถิ่น

- 2.1 การเก็บข้อมูลพื้นฐานในท้องถิ่น
- 2.2 การเก็บข้อมูลการประกอบอาชีพในท้องถิ่น
- 2.3 การเก็บข้อมูลด้านกายภาพในท้องถิ่น
- 2.4 การเก็บข้อมูลประวัติหมู่บ้าน ชุมชน วิถีชุมชน
- 2.5 การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น ทะเบียนพรรณไม้ในชุมชน
- 2.6 การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์สัตว์ในท้องถิ่น ทะเบียนพันธุ์สัตว์ในชุมชน
- 2.7 การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ชีวภาพอื่น ๆ ทะเบียนชีวภาพอื่น ๆ ในชุมชน
- 2.8 การเก็บข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ทะเบียนภูมิปัญญาในชุมชน

2.9 การเก็บข้อมูลแหล่งทรัพยากรและโบราณคดี ทะเบียนแหล่งทรัพยากรในชุมชน และทะเบียนโบราณคดีในชุมชน

2.10 การจัดทำรายงานผลการสำรวจและจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น

งานที่ 3 การดำเนินงานปลูกรักษาทรัพยากรท้องถิ่น

3.1 การจัดหาและรวบรวมทรัพยากรท้องถิ่น

3.2 การปลูกและรักษาทรัพยากรท้องถิ่น

3.3 การติดตามการเจริญเติบโตและการเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรท้องถิ่น เช่น

แบบบันทึกการเปลี่ยนแปลง

งานที่ 4 การดำเนินงานอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่น

4.1 การฟื้นฟูบำรุงรักษา ขยายพันธุ์เพิ่มขึ้นและแจกจ่ายให้กับชุมชน ตำบล

4.2 การใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน เช่น การจัดการท่องเที่ยวเชิง

นิเวศ การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากทรัพยากรในท้องถิ่น การสร้างแหล่งเรียนรู้ ฯลฯ

งานที่ 5 การดำเนินงานศูนย์ข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น

5.1 การรวบรวมและการบันทึกข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น (ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรมภูมิปัญญา)

5.2 ระบบการจัดเก็บและสืบค้นได้ (เอกสาร และคอมพิวเตอร์)

งานที่ 6 งานสนับสนุนในการอนุรักษ์และจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น

6.1 สนับสนุนการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร (งานสวน

พฤกษศาสตร์โรงเรียน)

6.2 สนับสนุนในเรื่องงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ อำนวยความสะดวกต่าง ๆ

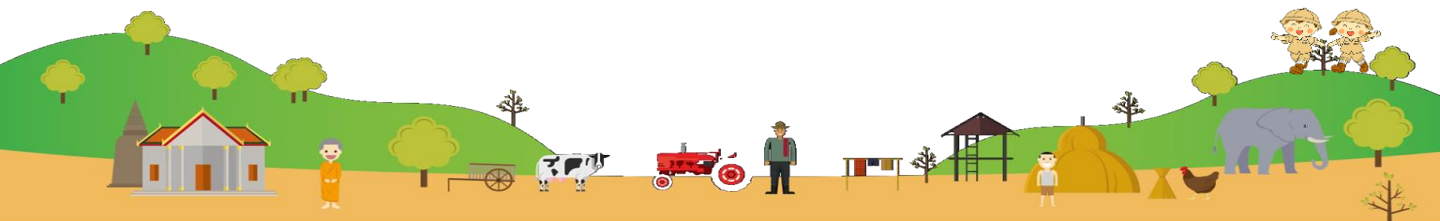
ด้านที่ 3 ผลการดำเนินงาน

3.1 สภาพแวดล้อมทั่วไปของท้องถิ่นมีความสะอาด เป็นระเบียบ ร่มรื่น น่าอยู่

3.2 บรรยากาศของท้องถิ่น

3.3 บุคลากร มีคุณธรรม จริยธรรม

3.4 ผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคลากรดีเป็นที่ยอมรับ

ระดับการประเมินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น

1. ป้ายสนองพระราชดำริในงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น
2. เกียรติบัตรงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น ชั้นที่ 1 : เกียรติบัตรแห่งความมุ่งมั่น อนุรักษ์ สรรพสิ่ง สรรพชีวิต ด้วยจิตสำนึกในงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น
3. เกียรติบัตรงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น ชั้นที่ 2 : เกียรติบัตรแห่งการเข้าสู่สถานภาพ สถานอบรมสั่งสอนเบ็ดเสร็จ บนฐานงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น
4. เกียรติบัตรงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น ชั้นที่ 3 : เกียรติบัตรแห่งการเป็นสถานอบรมสั่งสอนเบ็ดเสร็จ บนฐานงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น

ระเบียบวาระที่ 2 : เรื่องเพื่อพิจารณา

2.1 ขั้นตอนการสมัครเป็นสมาชิก

2.1.1 จัดประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน....ครั้ง จำนวน ..... คณะ (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการประชุมหารือเพื่อพิจารณาในการเข้าร่วมสมัครสมาชิกฐานทรัพยากรท้องถิ่น ของคณะผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนครั้ง จำนวนคณะ)

2.1.2 จัดเอกสารประกอบการสมัครสมาชิก ตรวจสอบความเรียบร้อย สมบูรณ์ ในการจัดเตรียม เอกสารประกอบการสมัครสมาชิก

เอกสาร 1 หนังสือราชการขอสมัครเป็นสมาชิก “ฐานทรัพยากรท้องถิ่น”

เอกสาร 2 แบบสอบถามข้อมูลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อประเมินความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะร่วมสนองพระราชดำริ

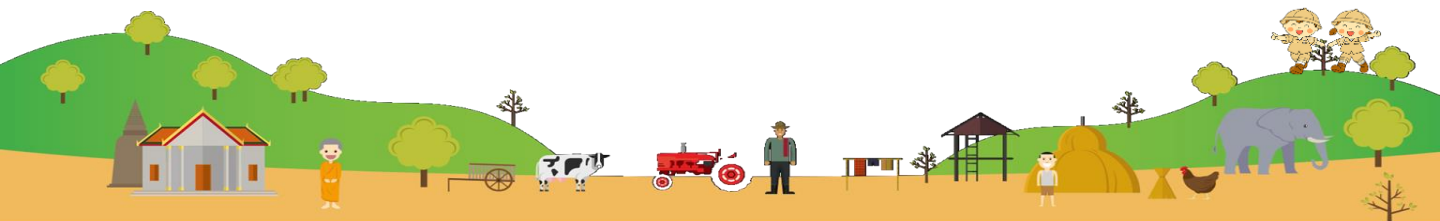
เอกสาร 3 แผนที่แสดงขอบเขต ภูมิศาสตร์ และมาตราส่วน

เอกสาร 4 รายงานการประชุมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1.3 มติที่ประชุม (เห็นชอบ/พร้อมดำเนินการ)

- ผู้เข้าร่วมประชุมทุกคน ในแต่ละคณะ รับทราบและพิจารณากระบวนการดำเนินงานฐาน ทรัพยากรท้องถิ่น

- ประธานในที่ประชุม สอบถามผู้เข้าประชุมเห็นชอบ การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการ เข้าร่วมสมัครเป็นสมาชิกฐานทรัพยากรท้องถิ่น และสรุปจำนวนผู้ลงมติ จำนวน....เสียง (มติที่ประชุมเป็นเอกฉันท์) ได้แจ้งการสมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิก “ฐานทรัพยากรท้องถิ่น” ให้ที่ประชุมได้ทราบกันทั่วทุกท่านแล้วมีมติ ดังนี้

1. ( ) เห็นชอบ ( ) ไม่เห็นชอบ
  2. ( ) พร้อม ( ) ยังไม่พร้อม
    - 2.1 ( ) ผู้บริหารพร้อมที่จะสนับสนุนการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น
    - 2.2 ( ) ผู้บริหารพร้อมที่จะประสานกับหน่วยงานเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น
    - 2.3 ( ) ผู้บริหารพร้อมที่จะเข้าประชุมในโอกาสต่าง ๆ ในงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น
- ตัวอย่าง แบบบันทึกรายชื่อ ลายมือชื่อผู้เข้าร่วมการประชุม**

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ
-----	-----------	---------	------------

ระเบียบวาระที่ 3 : เรื่องอื่น ๆ

.....

.....

.....

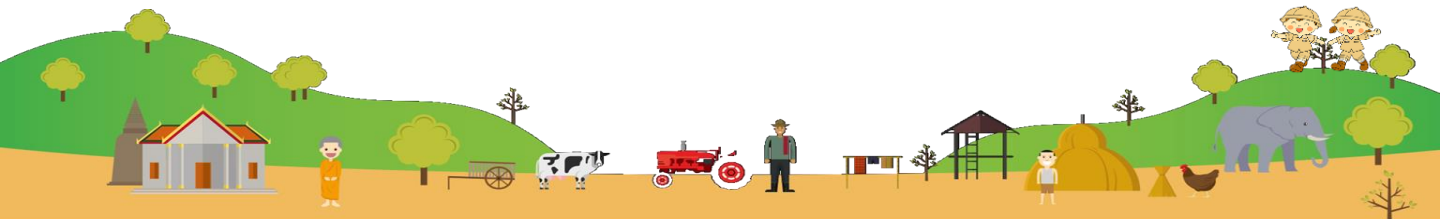
เลิกประชุม เวลา.....น.

(ลายมือชื่อ)

(.....)
(ผู้จดยางงานการประชุม)

(ลายมือชื่อ)

(.....)
(ผู้ตรวจรายงานการประชุม)

**ขั้นตอนการจัดส่งเอกสารการสมัครเข้าร่วมสนองพระราชดำริ
โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ
งานฐานทรัพยากรท้องถิ่น และงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน
(สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)**

**เอกสารประกอบการสมัครเข้าร่วม
สนองพระราชดำริโครงการ อพ.สธ.**

งานฐานทรัพยากรท้องถิ่น

- หนังสือเรียน ผอ.โครงการ อพ.สธ. (หนังสือนำส่ง)
- รายงานการประชุมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ผู้บริหาร สมาชิกสภาฯ ผู้นำชุมชน ตัวแทนชุมชน และหน่วยงานภาครัฐในตำบล)
- ข้อมูลพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- แบบสอบถามเพื่อประเมินความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- แผนที่โดยสังเขปขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ระบุขอบเขตชัดเจน)

งานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

- ใบสมัคร
- จดหมายขอสมัครเป็นสมาชิก "สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน"
- แบบสอบถามเพื่อประเมินความพร้อมฯ
- สำรวจรายชื่อพรรณไม้เบื้องต้นในสถานศึกษา
- แผนที่ประกอบการเดินทาง
- สำเนาเอกสารกรมสิทธิในการถือครองที่ดิน
- สำเนารายชื่อครู-อาจารย์ ที่เข้าร่วมประชุมพิจารณาในการสนองพระราชดำริ

**ขั้นตอนการสมัครเข้าร่วม
โครงการ อพ.สธ.**

อปท. จัดเตรียมเอกสารประกอบการสมัครให้ครบถ้วนแล้วให้นำส่ง สกอ.

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอ

ตรวจสอบเอกสารให้ครบถ้วนก่อนส่งให้ สกจ.

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

- สกจ. รวบรวมเอกสารการสมัครนำเรียน ผวจ. ในฐานะประธานฯ (ผ่านหัวหน้าสำนักงานจังหวัดในฐานะเลขาฯ)
- ผวจ. พิจารณาลงนามประสานส่งชุดเอกสารการสมัครของ อปท. (ทั้งหมดในแต่ละวงรอบ) มายัง ผอ.โครงการ อพ.สธ.

ผอ.โครงการ อพ.สธ.

โครงการ อพ.สธ. พิจารณาผลการสมัครและแจ้งเลขสมาชิกของ อปท. กลับไปยัง ผวจ.

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

สกจ. สรุปรายงานผลให้ สก. กราบ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ติดต่อประสานงาน

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ติดต่อประสานงาน :
กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น
ส่วนส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และ
คุณภาพชีวิต
โทรศัพท์ : 02-2419000 ต่อ 4104, 4132
โทรสาร : 02-2416930-1
E-mail : pcd2555@hotmail.com

**อพ.สธ. (งานฐานทรัพยากรท้องถิ่น
และงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน)**

ติดต่อประสานงาน :
โทรศัพท์ : 02-2808710, 02-2817999,
02-2818422 ต่อ 2219, 2220-22
โทรสาร : ต่อ 2221
มือถือ : 081-6277601, 081-9078050
ดาวนโหลดเอกสารการสมัครสมาชิกได้ที่
Website : [http://www.rspg.or.th/
domestic/files/pdf/8_014.pdf](http://www.rspg.or.th/domestic/files/pdf/8_014.pdf)

สมัครสมาชิก “ฐานทรัพยากรท้องถิ่น” สำหรับเทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.)

1. จัดประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.1 กำหนดระเบียบวาระการประชุม เรื่อง การสมัครสมาชิกฐานทรัพยากรท้องถิ่น

1.2 รายงานการประชุม

1.2.1 ผู้เข้าร่วมการประชุม ดังนี้

- ฝ่ายบริหาร คือ นายกฯ รองนายกฯ ปลัด สมาชิก หัวหน้าฝ่าย ผู้อำนวยการเขต ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต และคณะเจ้าหน้าที่

- ฝ่ายนิติบัญญัติ คือ ประธานสภาฯ รองประธานสภาฯ เลขาประธานสภาฯ และสมาชิกสภา

- ผู้นำท้องถิ่น คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา ผู้บริหารสถานศึกษา ประชาชนชาวบ้าน กลุ่มอนุรักษ์ และตัวแทนชุมชน

1.2.2 บันทึกรายงานการประชุม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.2.3 มติที่ประชุม เห็นชอบและพร้อมดำเนินการสมัครสมาชิกฐานทรัพยากรท้องถิ่น (มติเห็นชอบเป็นเอกฉันท์)

1.2.4 หลักฐานรายชื่อ ลายมือชื่อผู้เข้าร่วมการประชุม และลงนามรับรองสำเนาถูกต้อง

2. จัดเอกสารประกอบการสมัคร

เอกสารหมายเลข 1 หนังสือราชการขอสมัครเป็นสมาชิก “ฐานทรัพยากรท้องถิ่น”

เอกสารหมายเลข 2 แบบสอบถามข้อมูลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อประเมินความพร้อมขององค์กร

เอกสารหมายเลข 3 แผนที่แสดงขอบเขต ภูมิศาสตร์ และมาตราส่วน

เอกสารหมายเลข 4 รายงานการประชุมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. จัดส่งใบสมัครสมาชิก “ฐานทรัพยากรท้องถิ่น” ผ่านอำเภอ ไปยังจังหวัด (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ พระราชวังดุสิต สวนจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

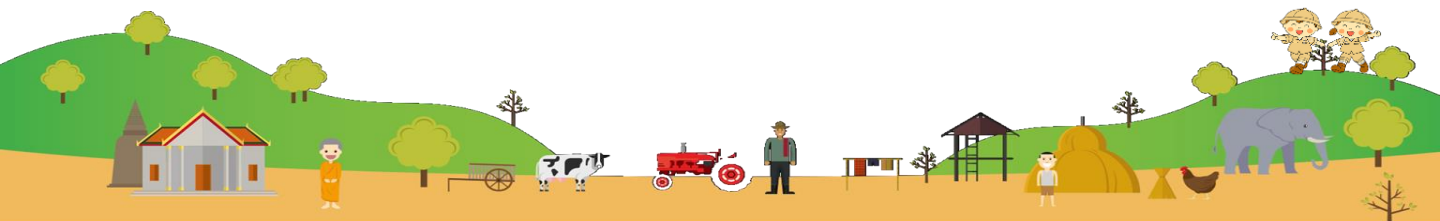
โทรศัพท์ 0-2280-8710, 0-2281-7999, 0-2281-8422 ต่อ 2219, 2220-22

มือถือ 081-6277601, 081-9078050

โทรสาร 0-2280-8710, 0-2281-7999, 0-2281-8422 ต่อ 2221

สามารถดาวน์โหลดเอกสารสมัครสมาชิก ได้ที่

Website http://www.rspg.or.th/domestic/files/pdf/8_014.pdf

สมัครสมาชิก “สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน” สถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(อปท.)

1. จัดประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา

1.1 กำหนดระเบียบวาระการประชุม เรื่อง การสมัครสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

1.2 รายงานการประชุม

1.2.1 ผู้เข้าร่วมการประชุม ดังนี้

- คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูทั้งหมดในสถานศึกษา

1.2.2 บันทึกการประชุม

1.2.3 มติที่ประชุม เห็นชอบและพร้อมดำเนินการการสมัครสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน (เห็นชอบเป็นเอกฉันท์)

1.2.4 หลักฐานรายชื่อ ลายมือชื่อผู้เข้าร่วมการประชุม และลงนามรับรองสำเนาถูกต้อง

2. จัดเอกสารประกอบการสมัคร

เอกสารหมายเลข 1 หนังสือราชการขอสมัครเป็นสมาชิก “สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน”

เอกสารหมายเลข 2 แบบสอบถามข้อมูลสถานศึกษา เพื่อประเมินความพร้อมของสถานศึกษาที่จะร่วมสนองพระราชดำริ

เอกสารหมายเลข 3 บันทึกข้อมูลการสำรวจพรรณไม้เบื้องต้นในสถานศึกษา

เอกสารหมายเลข 4 สำเนาเอกสารกรมสิทธิในการถือครองที่ดิน หรือหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดิน ตั้งสถานศึกษา

เอกสารหมายเลข 5 รายงานการประชุมของสถานศึกษา

3. จัดส่งใบสมัครสมาชิก “สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน” ผ่านอำเภอไปยังจังหวัด (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด)

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ พระราชวังดุสิต สวนจิตรลดา
เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

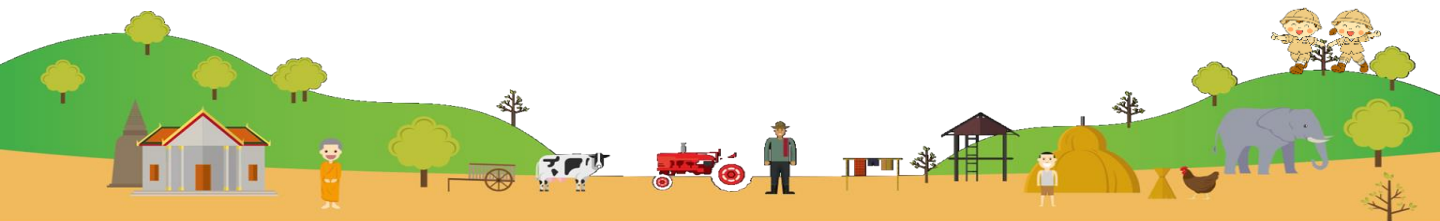
โทรศัพท์ 0-2280-8710, 0-2281-7999, 0-2281-8422 ต่อ 2219, 2220-22

มือถือ 081-6277601, 081-9078050

โทรสาร 0-2281-7999 ต่อ 2221

สามารถดาวน์โหลดเอกสารสมัครสมาชิก ได้ที่

Website http://www.rspg.or.th/botanical_school/school_bot_2.htm

ร่างคำสั่งคณะกรรมการดำเนินโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น...(อพ.สธ.-อปท.)

คำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบล.....
ที่ ...../.....

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น...(อพ.สธ.-อปท.)

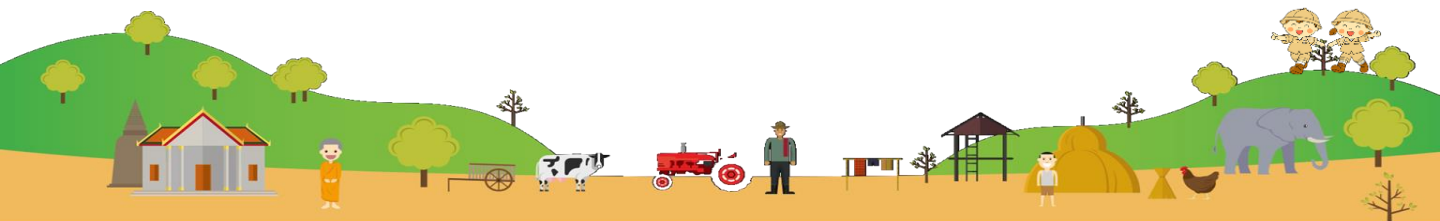

ตามที่องค์การบริหารส่วนตำบล..... ได้ร่วมสนองพระราชดำริในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ในกิจกรรมงานทรัพยากรท้องถิ่น 3 ฐานทรัพยากร ได้แก่ ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญา

เพื่อให้การดำเนินโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น.....เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุวัตถุประสงค์ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น...(อพ.สธ.-อปท.) โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. คณะกรรมการด้านการบริหารและการจัดการ ประกอบด้วย

(1)	ที่ปรึกษา
(2)	ประธาน
(3)	รองประธาน
(4)	กรรมการ

(5)	ประธานสภาฯ	กรรมการ
(6)	สมาชิกสภาฯ	กรรมการ
(7)	ผู้บริหารสถานศึกษา	กรรมการ
(8)	กำนัน	กรรมการ
(9)	ผู้ใหญ่บ้าน	กรรมการ
(10)	ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	กรรมการ/เลขานุการ
(11)	เจ้าหน้าที่ผู้ที่ได้รับมอบหมาย	ผู้ช่วยเลขานุการ

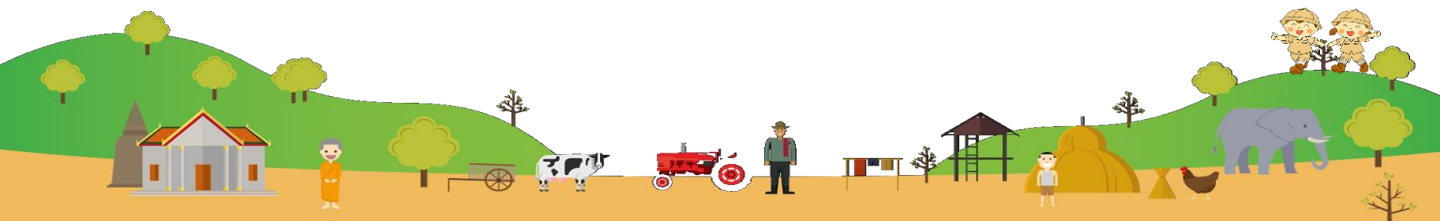
อำนาจหน้าที่

- (1) จัดประชุมคณะกรรมการดำเนินโครงการ อพ.สร.-อปท. อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง
- (2) กำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานให้สอดคล้องกับแผนแม่บท อพ.สร.
- (3) ดำเนินงานและติดตามงานให้เป็นไปตามกรอบแนวทางการปฏิบัติงานและสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามแผนแม่บท อพ.สร.
- (4) สนับสนุนให้มีการฝึกอบรมและศึกษาด้านพันธุกรรมพืช
- (5) แต่งตั้งคณะทำงานหรืออนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินงานตามแนวทางการดำเนินงาน อพ.สร.

2. คณะกรรมการด้านการดำเนินงาน ประกอบด้วย

2.1 คณะทำงานฝ่ายปกป้องทรัพยากรท้องถิ่น ประกอบด้วย

(1)	กำนัน	หัวหน้าคณะทำงาน
(2)	ผู้ใหญ่บ้าน	คณะทำงาน
(3)	สมาชิกสภาฯ	คณะทำงาน
(4)	ผู้แทนสถานศึกษา	คณะทำงาน
(5)	อาสาสมัครท้องถิ่นรักชาติโลก	คณะทำงาน
(6)	ผู้แทนนักเรียน/นักศึกษา	คณะทำงาน
(7)	ปราชญ์ชาวบ้าน	คณะทำงาน
(8)	เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	คณะทำงาน
(9)	ผู้อำนวยการกองช่าง	คณะทำงาน/เลขานุการ
(10)	เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	ผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

(1) จัดทำขอบเขตพื้นที่ปกปักทรัพยากร

(2) สำรวจ ทำรหัสประจำต้น ทำรหัสพืชพันธุ์ เพื่อรวบรวมเป็นหลักฐานข้อมูลในพื้นที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานราชการ หรือเอกชน เช่น พื้นที่ป่าที่ชาวบ้านร่วมใจปกปักรักษา พื้นที่บริเวณสำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พื้นที่บริเวณสถานศึกษา เป็นต้น

(3) สำรวจ ทำรหัสพืชพันธุ์ และคำพิภคของทรัพยากรกายภาพต่าง ๆ เพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลในพื้นที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานราชการ หรือเอกชน

(4) สำรวจเก็บข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ

(5) สนับสนุนให้มีอาสาสมัครปกปักทรัพยากรในระดับหมู่บ้าน

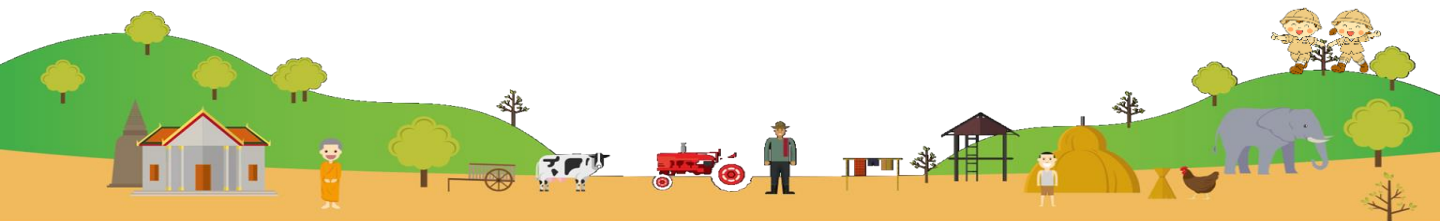
2.2 คณะทำงานฝ่ายสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร ประกอบด้วย

(1) .....ผู้ใหญ่บ้าน	หัวหน้าคณะทำงาน
(2) .....สมาชิกสภาฯ	คณะทำงาน
(3) .....ผู้แทนสถานศึกษา	คณะทำงาน
(4) .....อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก	คณะทำงาน
(5) .....ผู้แทนนักเรียน/นักศึกษา	คณะทำงาน
(6) .....ประชาชนชาวบ้าน	คณะทำงาน
(7) .....เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	คณะทำงาน
(8) .....ผู้อำนวยการกองการศึกษา	คณะทำงาน/เลขาฯ
(9) .....เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	ผู้ช่วยเลขาฯ

อำนาจหน้าที่

(1) จัดเก็บข้อมูลทางกายภาพพืช สัตว์ ข้อมูลพื้นฐานในท้องถิ่น ข้อมูลการประกอบอาชีพ ข้อมูลประวัติหมู่บ้าน วิถีชุมชน จัดทำรายงานผลการสำรวจและจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น

(2) เก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์จากพืช และสัตว์ในท้องถิ่น การทำทะเบียนพรรณไม้ และพันธุ์สัตว์ ในชุมชน และการเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ชีวภาพอื่น ๆ ทะเบียนชีวภาพอื่น ๆ ในชุมชน จัดทำรายงานผลการสำรวจและจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น

(3) เก็บรวบรวมข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ข้อมูลแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ จัดทำรายงานผลการสำรวจและจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น

(4) การสำรวจเก็บรวบรวมตัวอย่างแห้ง และตัวอย่างดองเพื่อเป็นตัวอย่างในการศึกษาหรือเก็บในพิพิธภัณฑ์พืช พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยา

(5) การเก็บพันธุกรรมทรัพยากร ตัวอย่างในพืช มีการเก็บในรูปแบบเมล็ด ต้นพืชมีชีวิต ชิ้นส่วนพืชที่มีชีวิต รวบรวมภูมิปัญญาที่เกี่ยวกับพืช สำหรับทรัพยากรอื่น ๆ สามารถเก็บตัวอย่างมาศึกษาได้ เช่น ตัวอย่างของสัตว์ จุลินทรีย์ หิน ดิน น้ำ ฯลฯ

2.3 คณะทำงานฝ่ายปลูกรักษาทรัพยากร ประกอบด้วย

(1)	ผู้ใหญ่บ้าน	หัวหน้าคณะทำงาน
(2)	สมาชิกสภาฯ	คณะทำงาน
(3)	ผู้แทนสถานศึกษา	คณะทำงาน
(4)	อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก	คณะทำงาน
(5)	ผู้แทนนักเรียน/นักศึกษา	คณะทำงาน
(6)	ประชาชนชาวบ้าน	คณะทำงาน
(7)	เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	คณะทำงาน
(8)	ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม	คณะทำงาน/เลขาฯ
(9)	เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	ผู้ช่วยเลขาฯ

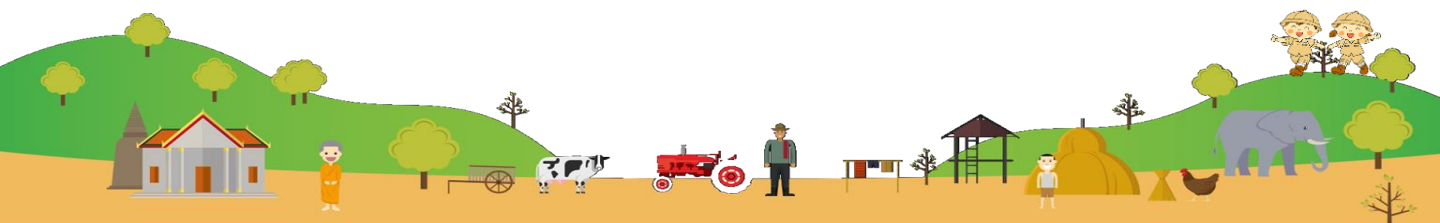
อำนาจหน้าที่

(1) การเก็บรักษาทั้งในรูปแบบเมล็ด เพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ต้นพันธุกรรมพืชในแปลงปลูก และการเก็บรักษาในรูปสารพันธุกรรม (DNA)

(2) การตรวจสอบพืชปราศจากโรคก่อนการเก็บรักษาพันธุกรรมพืชในรูปแบบต่าง ๆ

(3) การสร้างสวนพฤกษศาสตร์ การปลูกพืชในสถานศึกษา การปลูกพืชในสวนสาธารณะต่าง ๆ โดยมีระบบฐานข้อมูลที่สามารถใช้ประโยชน์ในอนาคต

(4) งานขยายพันธุ์พืช งานปลูกพันธุกรรมพืชและบันทึกผลการเจริญเติบโต งานจัดทำแผนที่ต้นพันธุกรรมพืช และทำพิกัดต้นพันธุกรรม

2.4 คณะทำงานฝ่ายอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร ประกอบด้วย

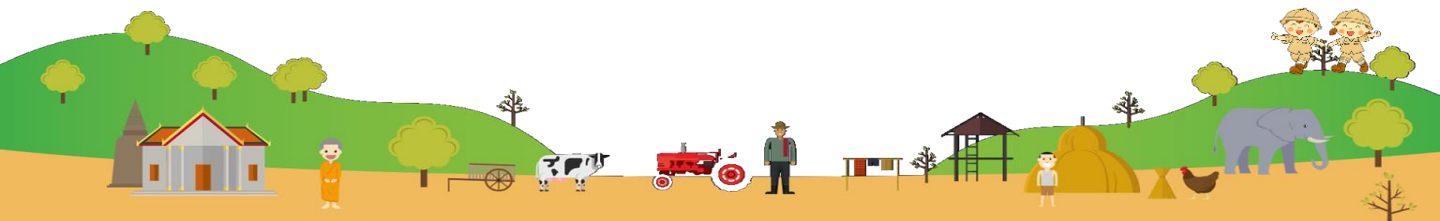
(1) .....ผู้ใหญ่บ้าน	หัวหน้าคณะทำงาน
(2) .....สมาชิกสภาฯ	คณะทำงาน
(3) .....ผู้แทนสถานศึกษา	คณะทำงาน
(4) .....อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก	คณะทำงาน
(5) .....ผู้แทนนักเรียน/นักศึกษา	คณะทำงาน
(6) .....ประชาชนชาวบ้าน	คณะทำงาน
(7) .....เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	คณะทำงาน
(8) .....ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	คณะทำงาน/เลขานุการ
(9) .....เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	ผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

- (1) อนุรักษ์ รักษาทรัพยากรต่าง ๆ เช่น พรรณพืช พันธุ์สัตว์ ในท้องถิ่นที่มีโอกาสจะสูญพันธุ์ ส่งเสริมให้มีการฟื้นฟูบำรุงรักษา ขยายพันธุ์พืชเพิ่มเติม และแจกจ่ายให้ชุมชน สร้างจุดขายท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์
- (2) มีการศึกษาขยายพันธุ์พืชโดยการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืชสำหรับพันธุ์พืชใหม่ ๆ มีการปลูก เลี้ยง และการขยายพันธุ์

2.5 คณะทำงานฝ่ายศูนย์ข้อมูลทรัพยากร ประกอบด้วย

(1) .....ผู้ใหญ่บ้าน	หัวหน้าคณะทำงาน
(2) .....สมาชิกสภาฯ	คณะทำงาน
(3) .....ผู้แทนสถานศึกษา	คณะทำงาน
(4) .....อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก	คณะทำงาน
(5) .....ผู้แทนนักเรียน/นักศึกษา	คณะทำงาน
(6) .....ประชาชนชาวบ้าน	คณะทำงาน
(7) .....เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	คณะทำงาน
(8) .....หัวหน้าสำนักปลัดฯ	คณะทำงาน/เลขานุการ
(9) .....เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	ผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

บันทึกรวบรวมข้อมูลลงในระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีศูนย์ข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น เพื่อเป็นที่เก็บรวบรวมข้อมูลทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรมภูมิปัญญาจากคณะทำงานต่าง ๆ ได้แก่ คณะทำงานปกปักทรัพยากรท้องถิ่น คณะทำงานสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากรท้องถิ่น คณะทำงานกิจกรรมร่วมปลูกรักษาทรัพยากรท้องถิ่น และคณะทำงานอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่น

2.6 คณะทำงานฝ่ายสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร ประกอบด้วย

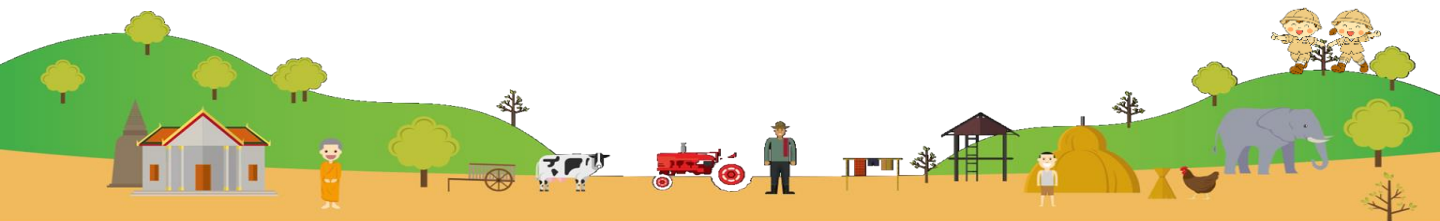
(1) .....ปลัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	หัวหน้าคณะทำงาน
(2) .....ผู้อำนวยการสำนัก/กอง	คณะทำงาน
(3) .....เจ้าหน้าที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	คณะทำงาน
(4) .....ผู้อำนวยการกองคลัง	คณะทำงาน/เลขาฯการ
(5) .....เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	ผู้ช่วยเลขาฯการ

อำนาจหน้าที่

- (1) ดำเนินกิจกรรม/โครงการ/งานสนับสนุนของคณะทำงานชุดที่ 1 - 6
- (2) สนับสนุนการดำเนินโครงการ อพ.สร.-อปท. ในเรื่องการวางแผนงบประมาณรายจ่าย วัสดุ อุปกรณ์การอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

3. คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ประกอบด้วย

(1) .....รองปลัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	ประธาน
(2) .....สมาชิกสภาฯ	กรรมการ
(3) .....ผู้แทนสถานศึกษา	กรรมการ
(4) .....ผู้ใหญ่บ้าน	กรรมการ
(5) .....เจ้าหน้าที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	กรรมการ
(6) .....หัวหน้าสำนักปลัดฯ	กรรมการ/เลขาฯการ
(7) .....เจ้าหน้าที่ผู้ที่ได้รับมอบหมาย	ผู้ช่วยเลขาฯการ

อำนาจหน้าที่

- ท้องถิ่น
- (1) ติดตามและประเมินผลตามเกณฑ์การประเมินป้ายสนองพระราชดำริในงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น
- ท้องถิ่น
- (2) รวบรวมผลการดำเนินงานตลอดจนการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น
- (3) ปรับปรุง วางแผน ติดตามผล การดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ สร้างสภาพแวดล้อมทั่วไป ให้เป็นระเบียบและบรรยากาศที่ดีของงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น บุคลากรในการปฏิบัติงานมีคุณธรรมจริยธรรม
- (4) กำกับดูแลการจัดทำหลักสูตรบูรณาการสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน หลักสูตรท้องถิ่น เพื่อทำการสำรวจทรัพยากร โดยให้นักเรียนได้เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ในการเรียนรู้ทรัพยากรท้องถิ่น วิถีชีวิต และภูมิปัญญาของชาวบ้าน และได้มีโอกาสเรียนรู้ สัมผัสจริง เพื่อเกิดวิทยาการและปัญญา เป็นนวัตกรรมแห่งการเรียนรู้ต่อไป

